DANMARKS BEDSTE COMPUTERBLAD FOR HELE FAMILIEN

KOMPUTER FOR ALLE

6•2004 64,75 KR.

LÆS OM ALT DET NYE UDSTYR:

Dell A940
Den allerførste printer fra amerikanerne

Nikon Coolpix 2200
Dagens bedste tilbud under 2000 kr.

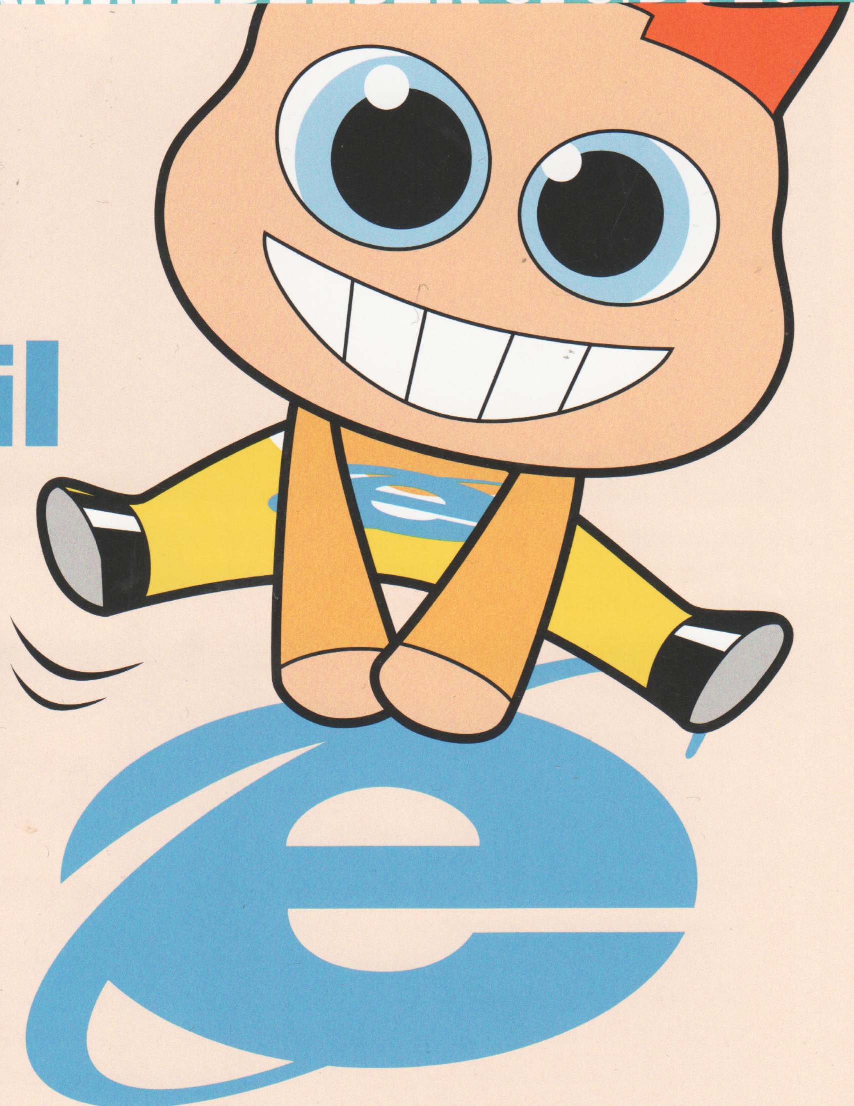

Creative Travel sound
Stor lyd fra et minianlæg

ANMELDELSER SE SIDE 20

SURF NEMT OG SIKKERT:

34 tips til Internet Explorer

- Brug optimale indstillinger
- Sådan virker knapperne
- Udskriv websider rigtigt
- Alle de smarte genveje
- Surf med Avant Browser

TEST

Trådløse mus testet på pris og kvalitet

Testvinderen ligger bedst i hånden – men kvalitet har sin pris

GRATIS

DVD-Collector holder orden i filmsamlingen

Gratis program og en udførlig trin for trin-vejledning i bladet

GRATIS

Ryd op på din trætte pc med WinOptimizer

Fire programmer finder alle de overflødige filer på hardddisken

BK 01.04.04-21.04.04
5 701862 000041 06

Ny **Škoda**Fabia RS

SUNRISE·

Forbrug 19,6 km/l. CO_2 138 g/km. Lev. omk. 3.280 kr. www.skoda-auto.dk

Nu er Škoda almindeligvis kendt for en vis portion beskedenhed. Store pralende salgstaler tilsat kulørte superlativer og bla bla bla er ikke lige os. Næh, vi foretrækker at lade vores biler tale for sig selv. Men det er nu svært at gå stille med dørene, når det gælder den nye Škoda Fabia RS – den mest overlegne Fabia til dato. Så undskyld, at vi for en gangs skyld bliver lige lovligt teknisk begejstrede: 1.9 TDI PD motor med en velafstemt 6-trins gearkasse – kendt fra Superb og Octavia – yder 130 hk og en topfart på 204 km/t. Frontspoileren med store luftindtag, specielle 16" RS-alufælge og sænket undervogn giver faste, sporty køreegenskaber (læs: sjov kørsel). Ligesom 3-eget lædersportsrat, lædergearknop, sportsstofsæder og pedaler i rustfrit stål fjerner de sidste støvede Škoda fordomme. Læg hertil 5 trepunkts-sikkerhedsseler, nakkestøtter, Isofix beslag og andet "must have" udstyr, der gør det trygt at slippe de 130 heste løs. Det eneste, der bemærkelsesværdigt nok ikke er fart på, er brændstofforbruget, hvor 19,6 km pr. liter diesel blot gør det endnu sjovere at vænne sig til en Fabia RS. Så nu hvor du er nået her til i teksten – og altså åbenlyst er interesseret i at få det hele med – anbefaler vi dig at besøge din lokale Škoda-forhandler, inden det begrænsede antal nyheder accelererer væk fra 0-100 km/t på 9,6 sek.

ŠkodaFabia RS 262.000 kr.

Du kan lige så godt
vænne dig til det

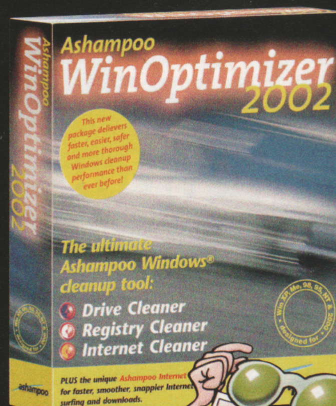
K-CD 6

PRØV SELV

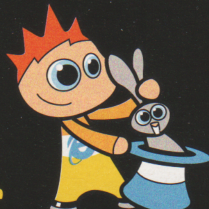
På K-CD 6 finder du en lang række gode programmer, som du kan bruge frit eller prøve i en begrænset periode. Få mere fornøjelse af din computer med følgende programmer ...

K-PROGRAMMER

FULDT PROGRAM
GØR DIN COMPUTER STÆRKERE
Ashampoo WinOptimizer 2002

GRATIS
SURF ENDNU BEDRE PÅ INTERNETTET
Avant Browser

GRATIS
NU KAN DU OVERSKUE DIN DVD-SAMLING
DVD-Collector

GRATIS
GØR DINE ALBUM MERE LEVENDE
Vamp Media Center

SPIL

BEKÆMP ATOM-EDDERKOPPERNE
Abandoned Well DEMO

MAGI OG RIDDERE
Battle Mages DEMO

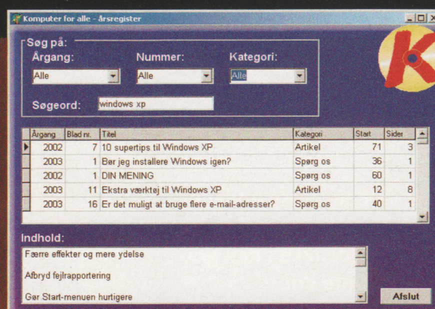
RUMSKIBET REDDER PLANETEN
Deimos Rising DEMO

SKOLER

E-mail-skolen.pdf
Musikskolen.pdf
Printerskolen.pdf
Videoskolen.pdf
Tekstbehandlingsskolen.pdf

TILBEHØR

NU KAN DU FINDE ARTIKLER OG SOFTWARE FRA TIDLIGERE BLADE
Komputer for alle årsregister

INDHOLD

Anmeldelser Side 20
Surfertips Side 12
Trådløse mus Side 60
DVD-Collector Side 36
Frisk Windows Side 64

4 Nyheder
Nyt og aktuelt fra hele verden

12 34 suveræne surfertips
Få mere ud af Internet Explorer

20 Anmeldelser
Vi ser nærmere på nye produkter

26 Sådan bruger du Messenger
Snak med familie og venner på nettet

36 Få styr på dine dvd-film
Sæt din store filmsamling i system

42 Spørg os
Læsernes spørgsmål og eksperternes svar

50 Sådan køber du: Combo-drev
Få gode råd til at købe cd-brænder med dvd

52 Gør dine album levende
Sæt billeder og lyd sammen i dine album

60 TEST: Trådløse mus
Fire smarte mus viser evner på testbanen

64 Fjern de unyttige filer
Få ryddet grundigt op i Windows

72 Internetfokus
Aktuelle og spændende websteder

74 E-mail-skolen
Del 3: Hold styr på alle adresserne

78 Tekstbehandlingsskolen
Del 5: Brug skabeloner rigtigt

Hans Lauring
nyhedsredaktør

De bedste e-handelssider i Danmark
Den danske e-handelspris blev for nylig uddelt under mottoet "Spar tid, spar penge". Videnskabsminister Helge Sander havde fornøjelsen at overrække priserne. I kategorien "bedste e-service" vandt www.stocknet.dk, som er Danmarks største online mægler for aktiehandel, førstepræmien. På andenpladsen landede den nok så velkendte www.rejseplanen.dk skarpt forfulgt af www.bibliotek.dk. Læs mere om prisen og bedømmelseskriterierne på **www.ehandelsprisen.dk**

Se feriebillederne på tv via PlayStation 2
Et britisk firma har lanceret et system, der gør det muligt at se feriebilleder og filmklip på tv'et via PlayStation 2. Xploder Media Centre Live er en digital medieafspiller, der gør det muligt at sende musik, film og billeder fra en hvilken som helst pc og direkte ud på tv-skærmen via PlayStation 2. Firmaet Fire, som står bag, lover, at systemet er fuldt kompatibelt med udbredte filformater. Den kræver dog en bredbåndsadapter til PlayStation 2. Xploder ventes i handlen i løbet af forsommeren.

Dansker først med mappeløst system
Den selvlærte it-udvikler og projektleder Frits Lyneborg blev noget lang i masken, da han læste om filsystemet i Microsofts næste styresystem Longhorn. Princippet i systemet er kort fortalt, at man ikke længere strukturerer sin harddisk i mapper, men i stedet knytter filerne til hinanden. Lyneborg opfandt et tilsvarende system for tre år siden og forsøgte dengang at få Microsoft i tale – uden held. Men nu har de altså fået ideen selv. Danskeren opgav at videreudvikle sit system, men du kan prøve en betaversion af det her: **www.winlyn.net**

Hotspots
er en varm fidus

Områder, hvor man kan koble sig trådløst på nettet, vokser frem på verdenskortet. Få er gratis, de fleste koster penge og enkelte er utilsigtede, fordi ejeren glemte at lukke af for omverdenen.

Webdesigner Matt Jones, får en sommerdag i 2002 en lys ide, han vil tilbyde en let måde at markere, hvor man kan finde gratis trådløs internetadgang. Han opfinder to kridttegn, X og O, der skal fortælle om der er et trådløst netværk i nærheden.
Jones' ide er inspireret af kridtafmærkninger opfundet af de amerikanske landstrygere i 1930'erne. De afmærkede med kridtstreger, hvor der kunne forventes et måltid mad, et sted at sove eller modsat var fare på færde.

Dengang betød fx tegnet X: "o.k., alt i orden", og O betød: "Gå videre, her får du ikke noget."

I Matt Jones' version betyder de noget lignende: Et X viser, det er et frit tilgængeligt netværk, en cirkel, at det er beskyttet med kodeord. Drømmen for Matt Jones og de, der samles om hans idé, er en alternativ verdensomspændende trådløs netværksdækning, hvor den enkelte stiller sin netadgang, der typisk rækker 100 meter, til rådighed for omverdenen. Kridtkrydsene på havelåger og gadehjørner fortæller hvor.
Det store problem med åbne netværk er sikkerheden, og det er den egentlige årsag til, at Warchalking, som fænomenet blev døbt, forblev et internet- og mediefænomen.

Hvis alle og enhver kan komme på dit private netværk, kan de også forsøge at opsnappe dine kodeord, kreditkortnumre og fortrolige dokumenter.

Men ideen om mindre områder – såkaldte hotspots – hvor alle og enhver med en bærbar pc kan koble sig på nettet, var ikke så dum endda, indså de kommercielle netværksudbydere hurtigt. Men her kommer Matts X til sin ret, for her får du ikke noget uden at måtte betale for det.

De trådløse netværk spredes således med lynets hast i hele verden. Herhjemme etablerede Københavns Lufthavn tilbage i 2001, som nogle af de første et hotspotområde, der dækker hele lufthavnsterminalen. TDC er netop indgået i et samarbejde med McDonald's, Statoil og Baresso Coffee om etablering af 400 hotspots, der skal give trådløs netadgang til selskabernes kunder.

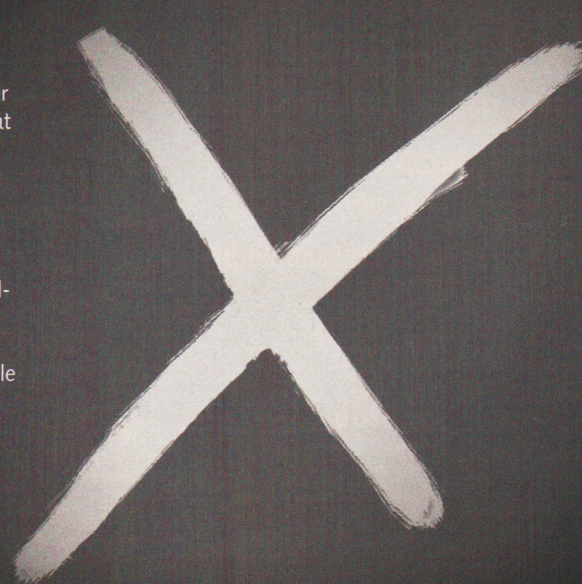
Finland er dog længst fremme i Skandinavien, her er Vantaa Energy i gang med etablering af trådløst netværk til alle Vantaas 200.000 indbyggere. Dermed bliver det en af Europas største udendørs hotspots.

Det første sted i verden, hvor der er etableret et størrre hotspotområde, er Paris. I juni 2003 startede et forsøg med hotspots langs rute 38's metrostationer. Forsøget er under evaluering og skal danne basis for at omdanne hele Paris til ét stort hotspotsområde.

www.hotspot-locations.com
er en oversigt over gratis hotspots.

pcworld.jiwire.com/
viser de kommercielle hotspots i hele verden.

www.warchalking.org
fortæller mere om fænomenet.

Warchalkernes idé om et verdensomspændende trådløst internet, hvor private slår dørene op for alle, slog ikke an. I hvert tilfælde ikke i den gratis udgave, græsrødderne drømte om. Udbyderne har fået øje på den gode forretning.

Eksternt kombodrev med kortlæser

Alt i et. Det er smart – og det sparer plads på skrivebordet. Det nye eksterne kombodrev (cd-brænder og dvd-drev) fra Iomega tilbyder nemlig også en 7 i 1-kortlæser.

Cd-brænderen kan klare at læse og skrive almindelige cd'er med 52x hastighed og brænde cd-rw'er med 24x hastighed. Dvd-drevet aflæser skiverne med en hastighed på 16x.

Den 7 i 1-indbyggede kortlæser understøtter de førende typer af hukommelseskort: CompactFlash (type I og II), SmartMedia, Microdrive, Memory Sticks, Secure Digital og MS Pro.

Med drevet følger en pæn softwarepakke, bl.a. et cd-brænderprogram, en dvd-afspiller, et program til at redigere video med, et backup-program til sikkerhedskopiering og et program til at håndtere digitale billeder og arrangere dem i mapper mv. Iomegas CD-RW/DVD-ROM 7-in-1 Card Reader koster 1195 kr.

www.iomega.com/europe

Sexet er måske så meget sagt, men den sorte indpakning til Iomegas nye kombodrev ser altså godt ud.

Vagthunde snuser på internettet

Nu kan det være nok. Internettet skal nu støvsuges for useriøse firmaer og privatpersoner, som snyder forbrugerne. Det er ikke længe siden, at antallet af spammails oversteg antallet af rigtige mails, og spam ventes at udgøre 70 pct. af al elektronisk post om fire år.

Derfor har et internationalt netværk af forbrugerstyrelser i 26 lande sat sig for en målrettet jagt på plattenslagere, der har specialiseret sig i tilbud som "bliv rig i en fart" og mirakelprodukter med vildt overdrevne egenskaber.

Den såkaldte International Internet Sweep, som også har deltagelse af den danske Forbrugerstyrelse, koordineres af de australske forbrugermyndigheder. Og er et forsøg på at dæmme op for de skadevirkninger, som internettets vilde vesten påfører forbrugerne.

Organisationerne opfordrer almindelige internetbrugere og forbrugere til at være på vagt over for løfter om hurtig indtjening, "gratis" gaver, vildt store rabatter og særtilbud. Hvis man alligevel har følt sig snydt eller groft vildledt hos en netbutik, kan man registrere klagen hos ICPEN's klagesystem på

www.econsumer.gov

econsumer.gov® Your site for cross-border e-commerce complaints

ESPAÑOL | DEUTSCH | FRANÇAIS | KOREAN

ABOUT US | REPORT YOUR COMPLAINT | WAYS TO RESOLVE YOUR COMPLAINT | MEMBER COUNTRIES INFORMATION | ONLINE SHOPPING TIPS | SHOPPING ASSISTANT | COMPLAINT TRENDS

Welcome to econsumer.gov!
A joint project of consumer protection agencies from 17 nations

Report Your Complaint!

Click on the above link to file a cross-border complaint that will be quickly accessible to multiple government enforcement agencies. The information contained in your complaint will allow the government agencies to spot current fraudulent schemes and help us decide how we might take action. By reporting your complaint you may also help prevent other consumers from having the same problem you experienced.

Ways to Resolve Your Complaint

Click on the above link to try to resolve your complaint without having to initiate a formal legal action. For example, you may learn how to get your money back through an escrow service, to reverse a charge on your payment card, or to find providers of alternative dispute resolution services.

ECONSUMER NEWS
Danish Company Convicted in Spam Case

ECONSUMER.GOV®

english | espanol | deutsch | francais | korean
about econsumer.gov | report your complaint | ways to resolve your complaint | consumer protection in member countries
online shopping tips | shopping assistant | complaint trends

På econsumer.gov kan du være med til at nedbringe antallet af plattenslagere på nettet.

Dvd-brænder som printer

Med HP's nye LightScribe-teknologi, er det muligt at brænde tekst og grafik direkte på cd'ens overside. Modsat labels, der let kan ryge af, når skiverne roterer, eller tusch, der kan gnides af, bliver motiverne med den nye teknologi brændt ind i skiven permanent, men kun i én farve.

Efter først at have brændt data på normal vis vendes skiven om for at kunne brænde motivet på cd'ens overside, som skal være behandlet med et specielt lag. Under brændingen vil laseren skabe en kemisk reaktion med behandlingen, der giver det farveskifte, som skaber motivet.

Toshiba har tidligere forsøgt sig med en lignende teknologi, kaldet Disct@2, som brændte på samme side, som data bliver skrevet til. Denne teknik reducerede skivernes kapacitet, dette er ikke tilfældet med LightScribe, som også vil være at finde i konkurenters produkter.

www.hp.com

45 timers nonstop musik på minidisc

Sony har netop sendt en ny minidiscwalkman på gaden. Sammen med en ny og forbedret minidisc, der nu kan rumme op til 45 timers musik. Hi-MD, som minidiscwalkmanen hedder, er et bud på en ny og forbedret udgave af Sonys hidtidige MD. Forskellen er, at lydkvaliteten er forbedret, ligesom MD'en skulle være fuldt kompatibel med pc. MD-walkmanen vil være at finde i butikkerne her i løbet af foråret.

AMD med indbygget hacker-beskyttelse

Der er lys forude, hvis man frygter at blive mål for et hacker-angreb. Man kan nemlig alliere sig med en Athlon 64-processor med Execution Protection, der beskytter pc'en mod fjendtlige angreb. I hvert fald hvis det drejer sig om sikkerhedsnedbrud pga. det såkaldte "buffer overflow", hvor hackere forsøger at overdænge en buffer i processoren med så mange data, at bufferen går ned og lækker data. Execution Protection forhindrer, at den kode, der skaber overflowet, bliver skrevet ind i hukommelsen. Og dermed er der lukket af for én type af ubudne gæster.

Ekstra backup på Månen

Er du et af de mennesker, der har et meget personligt forhold til Murphy og hans lov? For hvem alt, hvad der kan gå galt, går galt. Så er der al mulig grund til at læse videre – især hvis du vil sikre dig mod at miste ikke bare din harddisk, men også backuppen af den. Amerikanske Transorbital forbereder afsendelsen af et fartøj til Månen med en server installeret, hvor folk, der vil sikre sig, kan parkere deres backup.
www.transorbital.net

Google vokser med en milliard sider

Søgemaskinen Google spænder nu over 4,28 milliarder websider. Samlet set er det dog kun en mindre del af internettet, der menes at rumme 10 billioner sider. Google er stadig den mest populære søgemaskine – en position, rivaler som Microsoft og Yahoo stadig ikke er i nærheden af.

Lav selv din egen konspirationsteori
At USA's præsident George W. Bush er en opportunistisk slubbert, der har travlt med at gå andre ærinder end borgernes – ja, det har Michael Moore m.fl.allerede lavet film og bøger om. Men hvorfor lade de professionelle om det, når man selv kan strikke sin egen konspirationsteori sammen?
Vælg selv, hvem Bush skal konspirere med og imod, og hvad formålet skal være.
www.buttafly.com/bush

Amoriner på skærmen – i arbejdstiden
Hver 10. amerikanske ansatte netdater i arbejdstiden – dvs. skriver mails eller arrangerer stævnemøder med den potentielt udkårne. Og hver anden mener ikke, at effektiviteten påvirkes. Det viser en amerikansk undersøgelse ifølge BusinessWeek, der også kan fortælle, at alt i alt hver fjerde ansatte oplyser, at de selv eller deres kolleger bruger tid på at date, surfe eller søge efter pornografi, mens de er på arbejde.

Pas på tyven – også i cyberspace
Tyveri af folks identitet og misbrug af kreditkort på nettet har kostet amerikanerne mindst 437 millioner dollars i 2003. Det viser statistikker fra de føderale myndigheder, som for nylig blev offentliggjort. Myndighederne har modtaget mere end en halv million klager fra borgere, der har været i kløerne på lyssky personer – typisk kriminelle, der køber ting i andres navn eller sælger varer, som aldrig dukker op, selv om de er betalt.

Nyt til musikelskende terrorister
Det britiske firma AudiobooksForFree (AFF) har fået eneret på forhandling af en noget usædvanlig MP3-afspiller. Afspilleren er udformet som en nøjagtig kopi af magasinet til en Kalasjnikov AK-47 og kan med et snuptag sættes på i stedet for de skarpe skud. Afspilleren koster ca. 2000 kr. og kan forudbestilles fra maj måned hos AFF.
www.audiobooksforfree.com

IPod får en lillebror

Apple nyder stor succes med den bærbare musikafspiller iPod, som hidtil har solgt over 2 millioner stk. Pga. den skærpede konkurrence fra bl.a. Dell og Creative Labs har Apple nu lanceret iPod mini, som er en krympet udgave af storebroderen med mindre plads – 4 GB mod op til 40 GB – men med samme design og features. IPod mini er allerede forudbestilt i 100.000 eksemplarer.

Den gamle iPod har imidlertid problemer med levetiden på de genopladelige batterier. I USA og England, hvor iPod har været på markedet i længere tid, har Apple modtaget søgsmål fra brugere, der har klaget over batterier, som døde efter 18 måneders brug. Derfor tilbyder Apple et batteriudskiftningsprogram, hvor kunder efter udløb af garanti kan få erstatningsbatterier til en pris på 100 dollars.

Der forlyder ikke noget om, at der er lignende problemer med batterierne i den nye iPod.

Fra april kan iPod mini købes i Danmark til en vejledende pris på ca. 2300 kr.
www.apple.com

IPod mini har plads til 4 gigabytes musik og fås i fem forskellige farver.

En håndfuld videoredigering

Med denne lovende løsning fra hollandske Trust kræver det hverken stor teknisk snilde eller tegnebog at gå i gang med gennemsyn, redigering og lagring af hjemmevideoerne, der ellers bare fylder på en stak VHS-bånd.

Den lille boks sluttes til pc'en via USB 2.0-porten, mens kameraet eller videomaskinen kobles til boksen. Den medfølgende software gør det muligt både at redigere og tilføje en række effekter til filmen, som kan gemmes med en billedfrekvens på helt op til 30 billeder i sekundet.

Prisen ligger omkring 550 kroner.

Troldmandens tredje skoleår

Harry, Herminone og Ron er navnene på de figurer, man kan spille, problemer skal løses med kløgt og en anelse trolddom og spillet hedder *Fangen fra Azkaban* – de mange Harry Potter-fans har for længst gættet, at vi taler om endnu et spil fra Electronic Arts om den bebrillede knægt med de magiske evner; Harry Potter.

Denne gang får man som spiller lejlighed til at opleve eller genopleve handlingen i den tredje Harry Potter-bog.

Fra spillets start i det berømte Hogwarts Express til den dramatiske finale på Lake Hogwarts lover spilfirmaet masser af spænding og opgør med de uhyggelige dementors og den undslupne fange Sirius Black. Som noget nyt skal spilleren styre alle tre venner for at løse spillets opgaver – hver har de deres særlige evner.

Kevin Shrapnell, der er producer på spillet, fortæller *Komputer for alle*, at de tre skuespillere i hovedrollerne er begejstrede for at spille sig selv i den virtuelle verden, og forfatteren J.K. Rowlings har været involveret i udviklingen af spillets handling.

Spillet indeholder sekvenser og små minispil, der ikke følger bogens historie slavisk, så fans, der sluger alt med Potter-navnet på, også kan blive overrasket – men altså med forfatterens accept.

De tre elever på troldmandskolen er blevet et år ældre – men de moder stadig farlige modstandere.

HVORNÅR HAR EN MUS SIDST FÅET DIG TIL AT SMILE?

CLICK!™ MOUSE FAMILIEN. Giv alle din pc-oplevelser et ekstra pift. Sammenlignet med den nye optiske teknologi i Click! Mouse føles alle andre mus sløve og dovne. Uanset om du vælger en model med eller uden ledning, er deres stilsikre og farverige design en fryd for øjet. Og deres utrolige præcision gør det til en ren fornøjelse at have dem i hånden.

www.logitech.com

SEND TKM 1208

SMSLAND.DK

Gå ind i beskedfunktionen på din mobil, og skriv en ny SMS med koden for det du gerne vil have fx. **KM M DYR15** og send koden tKM **1208**.
Du modtager det du har bestilt inden for kort tid, og du skal blot huske at gemme det. Problemer - ring på 70276527 i Alle hverdage 12-15

*** WAP - Din mobKM skal have en fungerende WAP opsætning. I tvivl - så hent én gratis ved at sende en SMS med ordet WAP tKM 1208 Dette gælder kun NOKIA og SONY E. (Hvis du har en anden telefon eller Debitel, skal du kontakte dit teleselskab!**

Farvebilleder

* WAP 15,-

Poly. toner

* WAP 15,-

TOP10
Kevin Lyttle, Turn Me On......KM PL TURNKEV
Limp Bizkit, Behind Blue Eyes......KM PL 21328P4
Maria Lucia, Taking Back My Heart......KM PL 21405P4
Britney Spears, Toxic......KM PL 21740P4
One-T, The Magic Key......KM PL 20727P4
Black Eyed Peas, Shut Up......KM PL 21605P4
Outkast, Hey Ya......KM PL 21299P4
Evanescence, My Immortal......KM PL 21525P4
Underdog Project, Summer Jam......KM PL 21038P4
Christina Groth, Rock Your Body......KM PL 21885P4

TOP DOWNLOADS
Jokeren, Havnen......KM PL 21342P4
Safri Duo, All The People In The World.KM PL 21315P4
Johny Deluxe, Elskovspony......KM PL 21460P4
50 Cent, Pimp......KM PL PIMP
Big Fat Snake, Bonsoir Madame......KM PL 21454P4
50 Cent, In The Club......KM PL PL12
Du Er Min Øjesten......KM PL DUERMIN
Kaj & Andrea, Vi Er Gode Venner......KM PL 20519P4
Black Eyed Peas, Where is the love......KM PL WHEREIS
LOC, Undskyld......KM PL 21894P4
C21, One Night In Bangkok......KM PL C21BANG
Løvernes Konge - Hakuna Matata......KM PL HAKU-NAM
WestIKM e, Mandy......KM PL 21554P4
Tog Fløjte......KM PL 20510P4
Nik Og Jay, Elsker Hendre Mere......KM PL 20522P4

POP
Atomic Kitten, Ladies Night......KM PL 21667P4
Boogie Pimps, Somebody To Love......KM PL 21725P4
Emma Bunton, I'll Be There......KM PL 21872P4
Evanescence, Bring Me To LKM e......KM PL PL4
Gary Jules, Mad World......KM PL 21673P4
Johnny Deluxe, Penge......KM PL 21897P4
Lene, Pretty Young Thing......KM PL 21659P4
Lisa Miskovsky, Lady Stardust......KM PL 21748P4
Madison Avenue, Don't Call Me Baby..KM PL 21625P4
Pink, God Is A Dj......KM PL 21736P4
Sugarbabes, Too Lost In You......KM PL 21676P4
Texas, I'll See It Through......KM PL 21651P4
Tomas Thordarson, Sig Det Løgn......KM PL 21888p4
Victoria Beckham, Let Your Head On...KM PL 21730P4
Zididada, Prinsesse......KM PL 21889p4
Europe, The Final Countdown......KM PL 20231P4

EVERGREENS
Billy Idol, White Wedding......KM PL WHWEDD
Bob Marley, I Shot The SherKM......KM PL 21042P4
Cj Lewis, Sweets For My Sweet......KM PL 20607P4
Europe, Final Countdown......KM PL 20231P4
Jeg Har Min Hest......KM PL JEGHARM
Jimi Hendrix, Foxy Lady......KM PL 1601402
Joe Cocker, Summer In The City......KM PL SUUMER
John Mogensen, To Mennesker......KM PL 21893P4
Katrina A T W, Walking On Sunshine.KM PL 21592P4
Kim Larsen, This is my LKM e......KM PL THISISM
Police, Every Breath You Take......KM PL 20951P4
Queen, Bicycle Race......KM PL 20963P4
The Shirelles, Will you Still Love M...KM PL 20896P4
Travis, Sing......KM PL SINGTR
UB40, Can't Help Falling In Love......KM PL 20497P4

R'N'B / HIP-HOP
2 Pac vs. Notorious, Runnin'......KM PL 21790P4
Big Brovas, Baby Boy......KM PL 21230P4
Black Eyed Peas, Hey Mama......KM PL 21683P4
Blue Cantrell ft Ian Lewis, Make Me KM PL 21739P4
Blue, Signed Sealed Delivered......KM PL 21669P4
Burhan G, Burhan G......KM PL 21396p4
Dido, White Flag......KM PL 21172p4
Enigma, Following The Sun......KM PL 21742P4
Erykah Badu, Danger......KM PL 21248P4
Groove Coverage, Poison......KM PL 21737P4
Lumedee, Crashin A Party......KM PL 21624P4
Nelly, Iz U......KM PL 21627P4
Nelly, Shake Ya Tailfearher......KM PL 21239P4
Obie Trice, The Set Up......KM PL SETUP
Sean Paul, Get Busy......KM PL PL6

TV/FILM
A Team......KM PL PL28
Beverly Hills 90210......KM PL BEV902
Beverly Hills Cop......KM PL PL29
Blade 2......KM PL blade
Bubbi Bjørnene......KM PL 21895P4
Dirty Dancing, Time Of My Life......KM PL DIRTYDA
Fraggle Rock Theme......KM PL RFRAGGLE3
Gøg & Gokke......KM PL 21150P4
Rocky, Eye Of The Tiger......KM PL 20232P4

Polyfoniske ringetoner fungerer bl.a. på Sony Ericsson T300, T310, T316, T610, T616, T618, P800. Nokia 3300, 3510, 3510i, 3650, 5100, 6100, 6610, 6800, 7210, 7250, 7650 og Motorola T360, T720.

Mobilspil

* WAP 30,-

Fungerer bl.a. til: Nokia 3100, 3200, 3300, 3510i, 5100, 6100, 6610, 6800, 7210, 7250

Vores services kan benyttes af ALLE mobilkunder. Mobiltjenesterne leveres af SMS a/s, Hammershusgade 11. 2100 Kbh. Ø. SMS Support: 70276527 hverdage 12-15.
Der tages forbehold for trykfejl. Kunden er selv ansvarlig for ukorrekte og gentagende bestillinger. Der er ingen fortrydelsesret.

Ring til din kuglepen

Siemens PenPhone ligner en forvokset kuglepen, men det er altså (også) en telefon.

Den kan alt det, en normal ny og smart mobiltelefon kan. Men den ligner slet ikke en mobilos. Som navnet PenPhone (kuglepentelefonen) afslører, ligner den en stor og forvokset kuglepen.

Og kuglependelen kan bruges. Dels kan man skrive sms'er i hånden og derefter få dem sendt, og dels kan man notere telefonnumre, som så lagres i PenPhones hukommelse.

Det er Siemens, der på den netop overståede CEBIT-computer og mobiltelefon-udstilling i Hannover, Tyskland, har vist PenPhone-opfindelsen frem. Meningen med telefonen er at vise, hvad Siemens mobiltelfon-afdeling kan, og at teste interessen. Og derfor vides det endnu ikke, om PenPhone faktisk sættes i produktion og ender på gaden.

www.siemens-mobile.com

Trojanske sange

350 millioner brugere af medieafspillere fra RealNetworks (bl.a. RealPlayer og RealOne Player) er ufrivilligt havnet i farezonen for et hackerangreb. Det er bl.a. det meget populære .ram-format, som er i søgelyset, da det ud over at indeholde lyd og billede også kan indeholde kode til at fjernstyre pc'er.

Hackere kan pakke fjernstyringskoden ind i RealNetworks' mediefiler, og når en intetanende bruger afspiller musik eller video fra internettet, så kommer hackerens kode ind i pc'en samtidig med.

Skulle det ske, at en hacker har fået kontrol over pc'en, så kan han snage i personlige oplysninger eller bare udøve hærværk ved at slette filer. De rigtig dygtige hackere bruger almindelige menneskers private pc'er som springbræt til at hacke store virksomheder.

RealNetworks har ikke et overblik over, hvor mange brugere det er gået ud over, men på deres hjemmeside kan man finde instruktioner om, hvordan man opdaterer afspillerne, så man igen kan sove roligt om natten.

Indtil videre er kun afspillere fra RealNetworks omfattet af truslen.

www.realnetworks.com

Get our newest player
now with RealOne RadioPass
Free Download
14 DAY FREE TRIAL

Skynd dig at opdatere dine RealPlayere.

Microsoft vil forære produkter væk
Microsoft forsøger at formilde EU-Kommissionens skepsis over for software-gigantens konkurrenceforvridende dominans på media-player-området. Microsoft har senest tilbudt at vedlægge en cd med konkurrenternes media-players ved salg af nye Windows-pc'er. En analytiker hos it-analysefirmaet RedMonk vurderer dog ikke, at strategien vil lykkes. "Forbrugerne bruger den media-player, der er nærmest ved hånden – og det er den forudinstallerede Windows Media Player."

Ny chip træder sømmet i bund
Forskere fra chipfabrikanten Intel har skabt en chip, der sender lys rundt i silicium i stedet for elektroner. Det kan revolutionere fremtidens computere. Chippen er 50 gange hurtigere end noget hidtil set og giver mulighed for enorme hastigheder – ikke bare inde i computere – men også mellem computere i netværk.

Klip ledningen til PlayStation
PlayStationspil kan nu afvikles på pocket pc'en. Ved hjælp af et lille program kan du skifte kabelroderiet ud med trådløs frihed. Et PlayStationspil fylder typisk en cd og kan derfor ikke fysisk være på lommecomputeren. I stedet kopieres spillene over på pc'ens harddisk og afvikles trådløst herfra på pocket pc'en. Bemærk, at både pc og pocket pc skal have indbygget trådløst netkort.
www.pdalive.com

Microsoft som konkurrencesponsor
Studerende fra hele verden deltager netop nu i den Microsoft-sponsorerede internationale programmeringskonkurrence ImagineCup.

Deltagerne dyster inden for fire områder: Software Design, Algorithm, Short Film og Rendering. Formålet med konkurrencen er at give de studerende mulighed for at udforske deres tekniske og kunstneriske evner uden for klasseværelset.
www.imaginecup.com

Hav 10.000 feriebilleder i lommen

Coolwalker – det er navnet på Nikons smarte lomme-fotoalbum. Størrelsen er som en normal herrepung (15 x 8 x 3,5 cm), og den har en farveskærm på 2,5 tommer. Vægten er på 350 gram med batteri.

Der er 30 GB plads på Coolwalker, og det svarer til over 4000 billeder i raw-format eller over 10.000 billeder i bedste jpg-kvalitet.

Billeder kan overføres direkte via CompactFlash- eller SD-kort. Og billederne kan senere overføres fra Coolwalkeren til computeren via det indbyggede USB 2.0-stik.

Du kan vurdere dine billeder på Ccoolwalker ved bl.a. at zoome ind på detaljer, få vist optageindstillinger og histogram på det enkelte skud.

Coolwalker kan tilsluttes til dit tv med det medfølgende kabel, så billederne kan vises som lysbilledshow. Og du kan også sende billederne direkte til en farveprinter uden om computeren. Prisen på Nikon Coolwalker er 4995 kr., hvilket bliver cirka 50 øre pr. billede.
www.europe-nikon.com

Nikon Coolwalker fotoalbummet er løsningen til en fotograf på farten.

Kvinder spiller mere end mænd

Det er tid at pakke fordommene sammen. Den typiske onlinespiller er ikke bumset og af hankøn.

En voksende gruppe af kvinder over 40 år spiller mere computer end mænd. Det viser svar på de spørgsmål, internetfirmaet AOL har stillet. De modne kvinder bruger faktisk 50 pct. mere tid på at spille spil på nettet end mænd.

Undersøgelsen, som havde deltagelse af 3613 amerikanere – og som ikke er repræsentativ for befolkningen, da den er gennemført på nettet – peger på, at hver femte af de kvinder, der har etableret et virtuelt fællesskab med andre gennem onlinespil, også er blevet venner med de pågældende i den virkelige verden.

Denne tendens kan spores samtidig med, at antallet af kvinder, der køber varer online, for første gang har overhalet antallet af mænd. Det siger tal fra en ny engelsk undersøgelse, der også viser, at den tid, en gennemsnitlig kvinde bruger på internettet, er steget med 71,4 pct. i løbet af 2003.

Fremtidens køkken

"Telefonsamtale fra far," lyder den elektroniske røst. Computeren genkender fars nummer og viser på en skærm på køkkenbordet, hvor i verden han er. Far er faret vild på vej til butikken, hvor han skal købe ind. Mor har ikke tid til at hjælpe ham, så hun beder computeren om at sende ham et kort, så han kan finde vej. Computeren svarer "ja", sender kortet, og problemet er løst.

Ovenstående lyder som en scene fra en fremtidsroman, men Microsoft har faktisk bygget deres bud på fremtidens køkken, og her er det en realitet. Køkkenet er familiens samlingspunkt, og derfor har Microsofts teknikere givet det en virtuel overhaling.

Køleskabet kan selv finde ud af at bestille nye varer, efterhånden som de bliver brugt. Mikrobølgeovnen finder selv ud af, hvilken mad man sætter i den, og afstemmer automatisk tilberedningen. Hvis man stiller en pose mel på køkkenbordet, finder computeren også ud af det. Computeren skanner simpelt hen køkkenbordet og kommer med en række forslag til, hvad man kan bruge melet til, ud fra de andre ingredienser, man har til rådighed. Hvis man er i tvivl om noget, så kan man bare spørge computeren, der er mere end villig til at svare.

Ud over den højteknologiske hjælp til de kulinariske udfoldelser er der flere smarte funktioner. Skærmen på køkkenbordet kan vise hvert familiemedlems kalender, noter, e-mails, og så er der rengøringsplanen, som man stadig kan diskutere.

Skærmen på køkkenbordet er i virkeligheden en projektor, som sidder i loftet.

Microsoft hjælper hackere

Microsoft har givet alverdens hackere og virusprogrammører en mulig håndsrækning. Dele af kildekoden til *Windows 2000*, *NT* og *XP* er blevet lækket på nettet.

Nu kan dygtige internetballademagere få en værdifuld indsigt i, hvordan de forskellige Windows-styresystemer er opbygget. Dermed kan de rette deres angreb direkte mod styresystemernes svagheder. Før kildekoden blev tilgængelig i forskellige hackerfora på internettet, skulle en hacker være heldig for at finde et sikkerhedshul i Windows.

Hvordan og hvem det lige præcis er, som har mistet kildekoden, det ved Microsoft ikke, og i øjeblikket undersøger de, hvordan det kunne ske. Kildekoden er i forskellige sammenhænge delt ud til forskellige regeringer og universiteter, og det kan være derfra, den er blevet distribueret.

"Det er ulovligt for tredjeparter at publicere Microsofts kildekode. Vi tager det meget alvorligt. Vi tager alle lovlige midler i brug i efterforskningen af sagen," siger Tom Pilla, Microsoft. Samtidig understreger Pilla, at koden er ufuldstændig og ikke kan bruges til fremstilling af Windows-styresystemer. Microsoft mener ikke selv, hackere er bedre rustet med kildekoden i hånden.

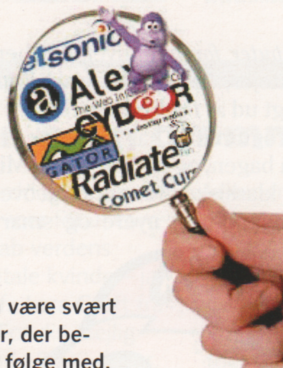
I spywarekrigen er jægeren den jagede

Spyware er programmer, som henter bannere og andet reklameskrammel fra firmaer eller uploader informationer om dig – uden dit kendskab eller din accept. I takt med at mængden af spyware er steget, er det blevet stadig sværere for firmaer, der lever af at fjerne spyware fra pc'en, at følge med. Programmer, der lover os at bekæmpe spionerne, viser sig i stigende omfang selv at være usle spioner. De installerer lige præcis den slags uønsket reklamesoftware, som de lover at slette. Eller også opstår der bare pinlige fejl. Som da det populære program Ad-Aware fra Lavasoft forleden slettede indstillinger i registreringsdatabasen hos brugerne.

Og nu har en mindre hær af amerikanske pc-brugere fået nok. Via et netværk, som rapporterer om tvivlsomme antispywareprogrammer og de efterhånden mange dokumenterede tilfælde af spionjægerfirmaer, der har gjort mere skade end gavn, planlægger borgerne nu at gå rettens vej og anlægge sag mod flere antispyware-firmaer.

"Hvis folk mener, at deres privatliv er krænket af et firma, som oprindeligt har lovet at beskytte dem, har de en god sag," lyder det fra Ari Schwartz, der er formand for The Centre for Democracy & Technology, ifølge CNET News.com.

Og at der er nok at tage fat på, vidner den eksplosive udvikling i markedet for antispyware om. Mere end 50 programmer, der hævder at kunne rense pc'en for spyware, er tilgængelige på nettet. Og mange af dem kan downloades gratis. Blandt kendte programmer, som indeholder spyware, findes bl.a. Kazaa, PKZIP og CuteFTP. Spyware skal ikke forbindes med de endnu mere skadelige fænomener som bagdøre, virusser eller trojanske heste.

Det kan efterhånden være svært for de mange firmaer, der bekæmper spyware, at følge med.

Trådløst USB 2.0 truer Bluetooth

De små personlige netværk (10 meters rækkevidde) er hidtil blevet domineret af Bluetooth. Men nu har Intel demonstreret et personligt trådløst netværk med USB 2.0 med en dataoverførselshastighed på 480 Mbit/s inden for fire meter og 110 Mbit/s ved 10 meter. Og det slår Bluetooths overførselshastighed på 1 Mbit/s.

De trådløse netværk bruges hovedsagelig til overføre data fra mobiltelefon til mobiltelefon, og til at pocket-pc'er kan synkroniseres med computere. Intel vil gå endnu længere: Al kommunikation mellem computer og ydre enheder skal fremover foregå trådløst, dvs. overførsel af MP3-filer til musikanlægget, billeder til printeren og dvd-film til fjernsynet vil kunne ske helt uden kabler.

Intel siger, at de vil indbygge den trådløse USB 2.0-standard i alle processorer – både fremtidige og nuværende. Og det truer for alvor med at sende Bluetooth ud i mørket, da det trådløse USB 2.0 virkelig udvider antallet af apparater, som der kan kommunikeres trådløst med.

Selv om Intel forventer at have en chip klar i starten af 2005, så er det først under juletræet samme år, at du skal forvente at finde nye produkter, der kan arbejde med trådløst USB 2.0.

Bluetooth bliver i dag mest brugt i forbindelse med udstyr til mobiltelefoner.

Sydkorea – et mekka for gamere
I Sydkorea har 70 procent af husholdningerne en højhastigheds-internetforbindelse. Sydkoreanerne er samtidig så hurtige på tasterne og med joysticket, at landet har flere professionelle team, der ligger i verdensklasse. Som professionel gamer kan man snildt tjene 100.000 dollars om året. Men der er også en pris at betale. Spillerne bruger mindst 12 timer om dagen på at træne foran skærmen.

Ny toskærms-konsol på vej fra Nintendo
En ny håndholdt spillekonsol med to separate skærme er på vej fra Nintendo. Det foreløbige navn er Nintendo DS. Konsollen, der ventes på markedet fra maj måned, giver bl.a. mulighed for at betragte spillet og tilrettelægge ens strategi fra to forskellige perspektiver – spiller man fx fodbold, kan man på den ene skærm betragte hele banen og på den anden koncentrere sig om en enkelt spiller.
www.nintendo.dk

Dansker hædret ved Oscar-uddeling
Academy of Motion Picture Arts and Sciences Scientific and Technical Awards Saturday Night. Denne meget lange titel dækker over en særlig prisuddeling, hvor filmindustrien hædrer personer og firmaer, der har ydet tekniske bidrag til film. Danskeren Henrik Wann Jensen blev sammen med to kolleger hædret for deres arbejde med såkaldt subsurface light scattering – en teknik, der giver digitale figurer - som dem i Ringenes Herre, en mere realistisk udseende hud.

Ny superhurtig harddisk fra LaCie
LaCies nye LaCie Big Disk Extreme FireWire-drev har en imponerende hastighed. Drevet er på 500 gigabytes og benytter hele to FireWirestik samtidig, er således det første FireWire 800-harddisk-drev, der opnår en overførselshastighed på hele 88 MB pr. sekund.
www.lacie.com

BLIV SUPERGOD TIL AT BRUGE INTERNETTET:

34 suveræne surfertips til Internet Explorer

Udnyt Internet Explorer til det yderste – og lidt til. Du får her en lang række tricks, der kan sætte ekstra fart på dine weboplevelser. På K-CD 6 får du endvidere Avant Browser, der toptuner din gamle, trofaste webbrowser.

Komputer for alle giver dig her de værktøjer, der skal til for at få mest muligt ud af *Internet Explorer*.

Programmet har godt nok et par år på bagen, og faktisk bliver Microsofts klassiske browser også overhalet indenom af nyere og smartere browsere. Men langt de fleste af alverdens websider virker stadig bedst med *Internet Explorer*. Derfor vil vi ikke råde dig til at skifte din favoritbrowser ud, i stedet finder du programmet *Avant Browser* på *K-CD 6*. Det lægges som en ekstra skal uden på *Internet Explorer* og indeholder nogle af de funktioner, man har svært ved at undvære, når man først har prøvet dem. Du kan fx surfe i faneblade, så du bedre kan udnytte din forbindelse ved at hente sider i baggrunden, mens du læser den aktuelle side.

Du får også en indbygget pop-up-stopper, så du slipper for de fleste af de irriterende pop-up-reklamer, og så er Google-søgning indbygget. ▢

Af Kim Ludvigsen. Illustrationer: Jan Kjær

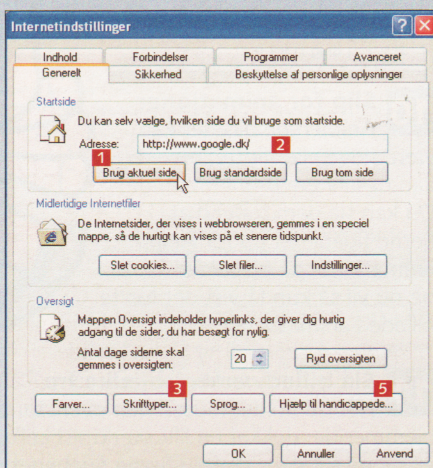
Hold Internet Explorer opdateret

1 Det allerbedste trick til *Internet Explorer* er, at du altid benytter den nyeste version og de seneste sikkerhedsrettelser. Så er du bedst sikret mod fejl i programmet og mod angreb fra pubertetsplagede hackere. Besøg med jævne mellemrum websiden Windows Update, og installér de opdateringer, som Microsoft anbefaler. Du finder **Windows Update** øverst under **Alle programmer** i **Start**-menuen, eller du kan besøge opdateringstjenesten på webadressen *www.windowsupdate.com*. Så skal du klikke på linket **Scan efter opdateringer** og følge anvisningerne på siden.

Bedre indstillinger

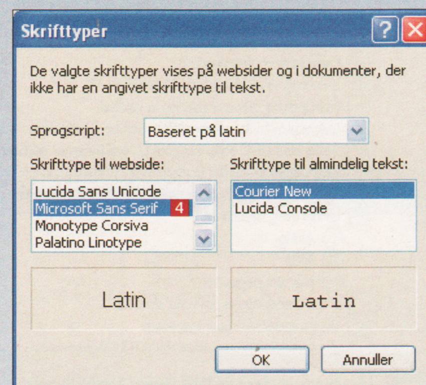
Du kan med fordel ændre en række af standardindstillingerne for *Internet Explorer*. Klik på **Funktioner**, og klik derefter på **Internetindstillinger...**

2 Ny startside

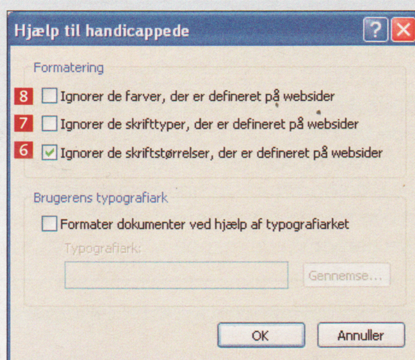

Hvorfor spilde de første dyrebare sekunder på at hente Microsofts hjemmeside, når du fx kan starte på Google, der er mere praktisk og langt hurtigere at hente. Hvis du stod på den ønskede side, inden du åbnede internetindstillingerne, kan du nøjes med at klikke på **Brug aktuel side** **1**, ellers kan du skrive den ønskede hjemmesideadresse i tekstfeltet **2**.

3 Skift skrifttype

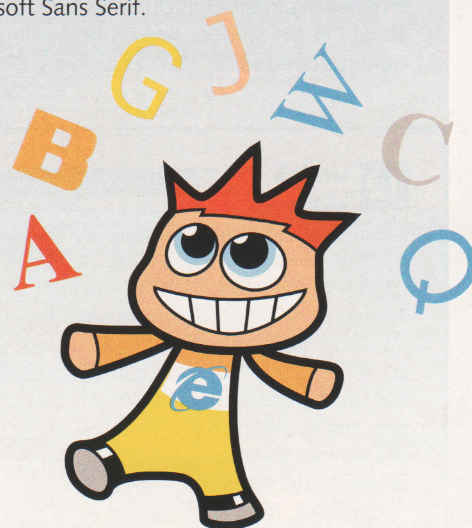

Der findes to forskellige slags skrifttyper, serif, der har små fødder på bogstaverne, og sans serif, der ikke har små fødder. I trykte medier er det normalt en fordel med fødder, fordi de danner en linje under bogstaverne, så de bliver nemmere at følge med øjnene. På en skærm er opløsningen ikke så fin som på tryk, så her bliver bogstaver med fødder nemt gnidrede. Microsoft har valgt at benytte en skrifttype med fødder som standard i *Internet Explorer*, men du kan meget nemt selv skifte til en flot skrifttype uden fødder. Klik på **Skrifttyper** ... **3**, og vælg en af skrifttyperne i oversigten til venstre **4**. Egnede skrifttyper kan for eksempel være Arial, Verdana eller Microsoft Sans Serif.

4 Altid ændre skrift

Nogle hjemmesider låser skriftstørrelsen fast, så du ikke kan ændre den. Det er der heldigvis råd for. Klik nu på **Hjælp til handicappede** ... **5**, også selv om du ikke er handicappet. Sæt flueben ud for **Ignorer de skriftstørrelser** ... **6**. Du kan evt. også ignorere de skrifttyper og farver, som webstedet har valgt, ved at sætte flueben ud for **Ignorer de skrifttyper** ... **7** og **Ignorer de farver** ... **8**.

5 Spar på w'erne

Du behøver ikke taste **www** først i en internetadresse og **dk** sidst i adressen. Skriv selve domænenavnet, fx. "komputer", og tryk på Ctrl + Enter-tasterne.

6 Åbn link i nyt vindue

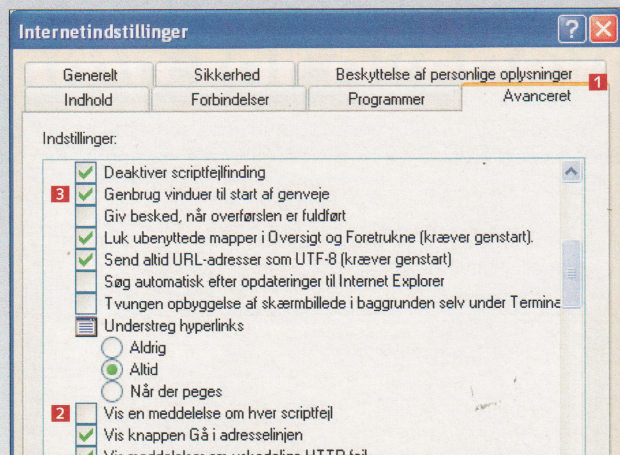
Hvis du vil have åbnet et link i et nyt vindue i stedet for i det eksisterende vindue, kan du holde Shift-tasten nede, mens du klikker på linket.

7 Rul med skriftens størrelse

Du kan ændre skriftstørrelsen ved at trykke på Ctrl og rulle musens rullehjul frem eller tilbage. Størrelsen skifter dog også i efterfølgende sider. Bemærk, at nogle sider låser skriftstørrelsen, hvis du ikke har ændret på indstillingerne.

Avancerede indstillinger

Du kan naturligvis finjustere, hvordan *Internet Explorer* skal opføre sig. Klik på **Funktioner**, **Internetindstillinger...**, og klik så på fanebladet **Avanceret** 1.

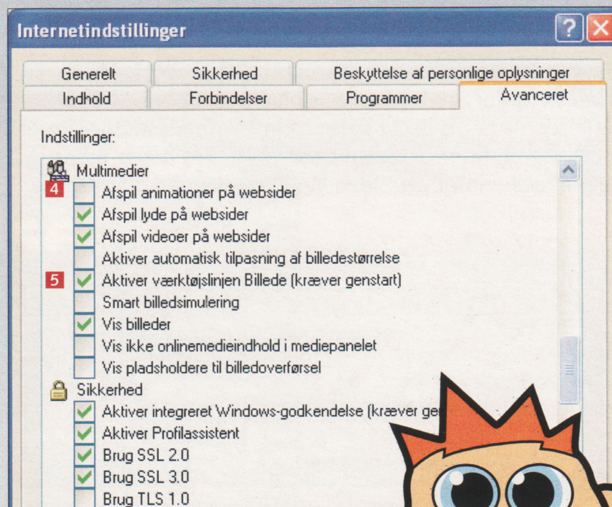

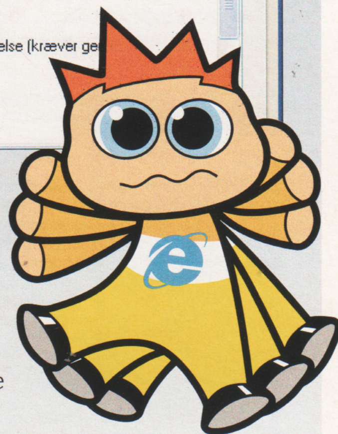
8 Undgå advarsler om JavaScript-fejl

JavaScript-fejl er fejl, som er lavet af hjemmeside-kreatøren. Hvis der er flueben ud for **Vis en meddelelse om hver scriptfejl** 2, så fjern det. Ofte vil du ikke engang opdage, at der er mangler en lille smart funktion på siden.

9 Åbn nyt vindue til links

Hvis du klikker på et link i en mail eller i et program som fx *Word*, vil siden erstatte en allerede åben side i *Internet Explorer*. Hvis du hellere vil have den slags links åbnet i et nyt vindue, skal du fjerne fluebenet ud for **Genbrug vinduer til start af genveje** 3.

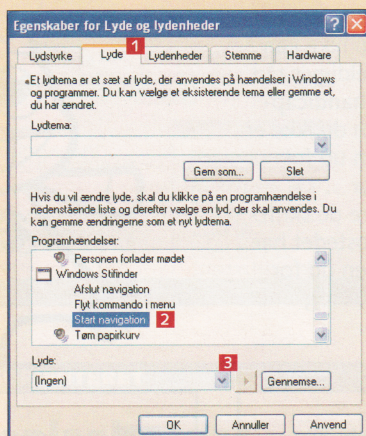
10 Slip for animationer

Animerede billeder kan være sjove eller flotte, men de kan også være drønirriterende. Du kan slå dem fra ved at fjerne fluebenet ud for **Afspil animationer på websider** 4, og du vil så kun få vist det første billede i animationen.

11 Slå billedværktøjsbjælke fra

Når du holder musen hen over større billeder på en hjemmeside, dukker en lille værktøjsbjælke frem. Hvis du vil slippe for den, skal du fjerne fluebenet ud for **Aktiver værktøjslinjen Billede** ... 5. Du har stadig adgang til de samme funktioner, når du højreklikker på et billede.

12 Undgå kliklyde

Det er ikke dine ører, der er noget galt med, *Internet Explorer* giver lyd fra sig, hver gang du klikker på et link. Funktionen er kun nyttig, når du bruger en meget langsom internet-forbindelse, hvor man kan være i tvivl om, hvorvidt *Internet Explorer* faktisk opfattede et klik. Du kan slå kliklydene fra. Klik på **Start**-knappen, vælg **Kontrolpanel**, klik på **Lyd, tale og lydenheder**, og klik derefter på **Lyde og lydenheder**. Klik på fanebladet **Lyde** 1, rul ned til afsnittet **Windows Stifinder**, og markér **Start navigation** 2. Brug rullemenuen til at vælge **[ingen]** 3.

13 Tilføj og omdøb samtidig

I stedet for at benytte Ctrl + D for at tilføje en hjemmeside til Foretrukne kan du klikke på **Foretrukne** og vælge **Føj til Foretrukne ...**. Så får du åbnet et overskueligt lille vindue, hvor du kan ændre titlen på den genvej (Foretrukne), du opretter. Du har også mulighed for at placere den i en bestemt mappe ved at klikke på **Opret i** og markere den ønskede mappe.

14 Ret fejl

Det sker, at *Internet Explorer* løber om hjørner med sig selv og ikke opfører sig helt som forventet, fx at billederne på hjemmesiderne er udskiftet med et rødt kryds, eller at du kun kan gemme billeder fra hjemmesider i bmp-format. Det er en tilbagevende irriterende fejl, som det aldrig er lykkedes Microsoft at få has på, og den opstår normalt, fordi der er alt for mange midlertidige internetfiler gemt lokalt på harddisken. Hvis fejlen opstår, kan du slette de midlertidige filer. Klik på **Funktioner**, og vælg **Internetindstillinger ...**, klik på **Slet filer ...**, og klik på **OK** i dialogboksen. Det er en god idé at gøre dette jævnligt, hvis du surfer meget hver dag.

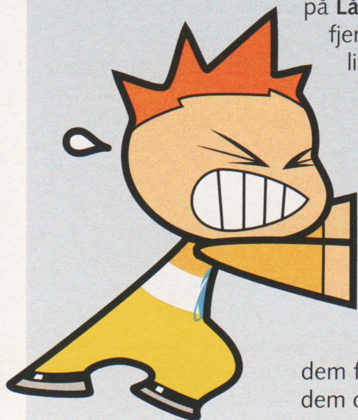
Værktøjslinjer

Du kan selv flytte og tilpasse værktøjslinjerne i *Internet Explorer*, så de passer bedre til dine behov. Faktisk kan du helt fjerne dem, hvis du lærer tilpas mange tastaturgenveje.

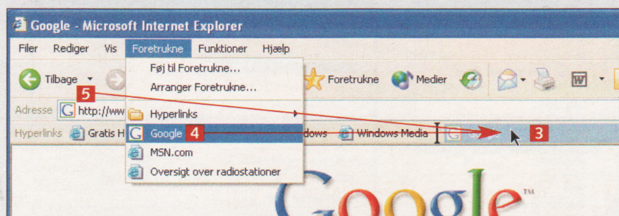
15 Flyt rundt på værktøjslinjerne

Som udgangspunkt er værktøjslinjerne normalt låst, så de ikke kan flyttes. Højreklik på en værktøjslinje, og klik på **Lås værktøjslinjerne** 1 for at fjerne fluebenet. Når værktøjslinjerne ikke er låst, er de forsynet med et "håndtag", som du kan tage fat i med musen. Gør værktøjslinjen længere eller kortere, eller flyt den til en anden placering. I højre side finder du en menupil, når der er flere symboler, end der er plads til. Når værktøjslinjerne er placeret som ønsket, kan du atter låse dem fast ved at højreklikke på en af dem og vælge **Lås værktøjslinjerne**.

16 Fjern værktøjslinje

Du kan fjerne en værktøjslinje helt, hvis du alligevel ikke bruger den. Højreklik på en af værktøjslinjerne, og fjern fluebenet ud for den uønskede værktøjslinje 2 ved at klikke på den værktøjslinje, du vil undvære.

17 Tilføj foretrukne og genveje til Hyperlinks-bjælken

Du kan placere de vigtigste genveje (Foretrukne) på bjælken **Hyperlinks** 3, så de altid er let tilgængelige. Faktisk kan du også placere genveje til programmer og filer på hyperlinksbjælken. Tryk på Ctrl-tasten, og træk den ønskede foretrukne eller genvej 4 over på bjælken med musen. **OBS!** Hvis du ikke bruger Ctrl-tasten, flyttes genvejen i stedet for at blive kopieret! Du kan også trække ikonet for den aktuelle side 5 over på bjælken **Hyperlinks**, og her behøver du ikke trykke på Ctrl-tasten samtidig.

18 Lav backup af dine foretrukne

Når du har brugt måneder eller år på at samle en masse interessante, praktiske eller sjove links sammen, så er det surt at miste dem alle, hvis harddisken bryder sammen. Derfor kan det være en god idé at lave en backup af dem. Klik på **Filer**, og vælg **Importer og eksporter ...**. Du vil så få åbnet en guide, der hjælper dig med at eksportere eller importere dine foretrukne. Hvis du har oprettet et hierarkisk mappesystem, skal du markere mappen **Foretrukne** som eksportkilde, så medtages alle undermapperne også. Bagefter kan du gemme "bookmark.htm" på en diskette. Metoden kan selvfølgelig også bruges, hvis du gerne vil dele alle dine foretrukne med en anden eller have den, når du engang skifter computer.

19 Flere hyperlinks

Giv dine hyperlinks kortere navne, så der er plads til flere. Højreklik på et link i bjælken **Hyperlinks**, og vælg **Omdøb**. Skriv det nye navn, og klik på **OK**. I nogle tilfælde kunne du måske nøjes med ikonet, men du skal desværre skrive et filnavn. Du kan evt. nøjes med at bruge et punktum eller helt små tegn som fx ' som navn.

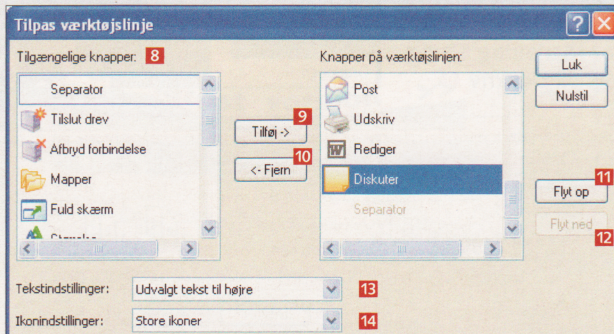
20 Slet hyperlink

Vil du slette et hyperlink, skal du højreklikke på det og vælge **Slet**. Klik på **Ja** i den efterfølgende dialogboks.

21 Tilpas standardknapperne

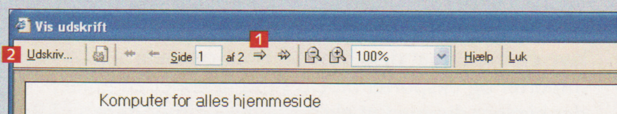
Højreklik på værktøjslinjen **Standardknapper** 6, og vælg **Tilpas...** 7. Tilføj en knap ved at markere den i oversigten over tilgængelige knapper 8 og klikke på **Tilføj** 9, eller fjern en knap ved at markere den og klikke på **Fjern** 10. Brug evt. knapperne **Flyt op** 11 eller **Flyt ned** 12 til at flytte den markerede knap til venstre eller til højre på værktøjslinjen. Du kan desuden bruge rullemenuen ud for **Tekstindstillinger** 13 til at vælge, om du ingen tekst vil have, eller om teksten skal placeres under eller til højre for knappen. Og med rullemenuen ud for **Ikonindstillinger** 14 kan du nu vælge, om du vil have vist store ikoner eller små ikoner.

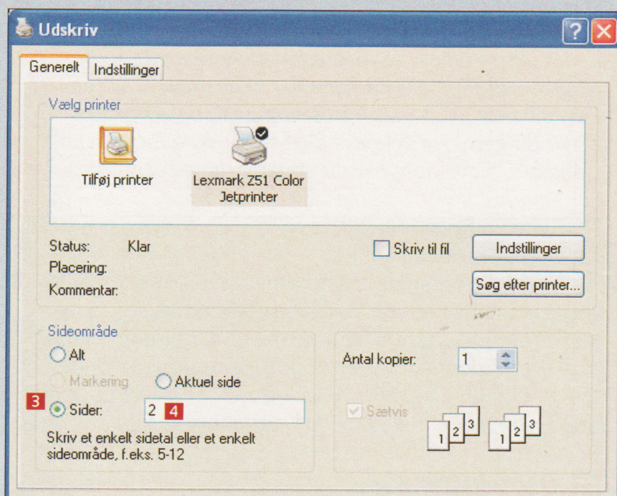

Udskriv

Internet Explorer er ikke god til at udskrive hjemmesider på en printer. Men med disse tricks går det lidt nemmere.

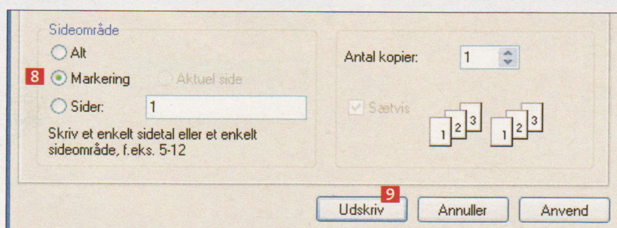
22 Spar på blækket

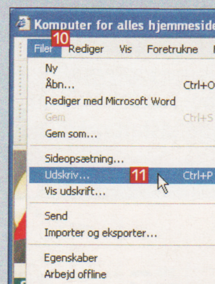
Du behøver ikke udskrive fem ark papir, hvis du kun vil have udskrevet noget af en lang hjemmeside. Klik på **Filer**, og vælg **Vis udskrift**. Du kan så se, hvilke sider de enkelte dele af hjemmesiden ligger på. Du kan bladre i siderne ved at klikke på pile-ikonerne 1. Klik på **Udskriv...** 2, angiv, hvilke sider du vil have udskrevet, ved at sætte mærke ud for **Sider** 3 og skrive sidetallet i indtastningsfeltet 4.

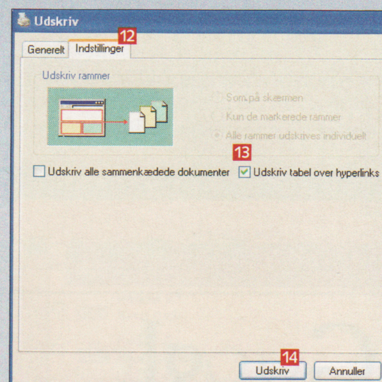
23 Spar endnu mere på blækket

Du kan også nøjes med at udskrive et enkelt afsnit, eller for den sags skyld en enkelt sætning. Markér den ønskede tekst med musen 5, klik på **Filer** 6, og klik derefter på **Udskriv...** 7. Sæt mærke ud for **Markering** 8, og klik på **Udskriv** 9.

24 Udskriv liste over links

Når du udskriver en hjemmeside, kan du samtidig få udskrevet en tabel med en liste over alle links på siden. Klik på **Filer** 10 og **Udskriv...** 11. Klik på fanebladet **Indstillinger** 12, sæt flueben ud for **Udskriv tabel over hyperlinks** 13, og klik på **Udskriv** 14.

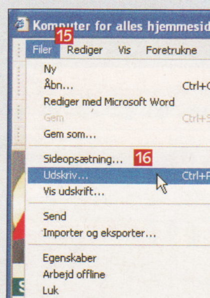

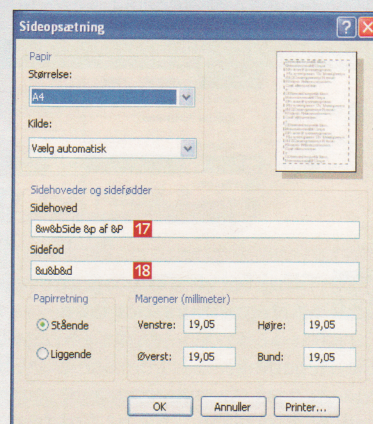
25 Udskriv et billede

Højreklik på det ønskede billede, og vælg **Udskriv billede...** fra pop-up-menuen.

26 Udskriv en ramme

Nogle hjemmesider er inddelt i rammer (Frames). Hvis du ikke vil udskrive hele siden inklusive fx menuen, kan du vælge at udskrive indholdet i en enkelt ramme. Højreklik på den ønskede ramme, og vælg **Udskriv** fra menuen.

27 Fastsæt top- og bundtekst

Når du udskriver en hjemmeside, indsættes automatisk en top- og en bundtekst på siderne. Den kan du ændre eller helt fjerne. Klik på **Filer** 15 og derefter på **Sideopsætning...** 16. Sletter du indholdet i felterne ud for **Sidehoved** 17 og **Sidefod** 18, udskrives ingen top- og bundtekster. Koden her udskriver fx webadressen.

Tastaturgenveje

28 Nogle gange er det hurtigere at bruge tastaturet end at klikke sig gennem diverse menuer eller ikoner. Her får du en række praktiske genveje.

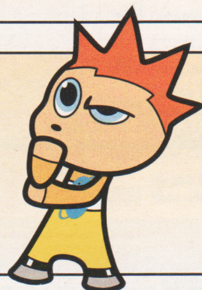
Forrige side	**Alt** + **venstre pil** eller **Backspace**
Næste side	**Alt** + **højre pil**
Åbn startside	**Alt** + **Home**
Genindlæs siden	**F5**
Tilføj til Foretrukne	**Ctrl** + **D**
Stop hentning af side	**Esc**
Åbn historieoversigt	**Alt** + **H**
Vis indtastede adresser	**F4**
Åbn hjælp	**F1**
Fuld skærm	**F11**
Luk browservinduet	**Alt** + **F4** eller **Ctrl** + **W**
Skift mellem rammer	**Ctrl** + **Tabulator**
Åbn søgepanel	**Ctrl** + **F**
Åbn nyt browservindue	**Ctrl** + **N**
Åbn Foretrukne-panel	**Ctrl** + **I**
Udskriv side	**Ctrl** + **P**
Rulle ned på en side	**pil ned**
Rulle op på en side	**pil op**
Rulle en side ned ad gangen	**Page Down** eller **mellemrumstast**
Rulle en side op ad gangen	**Page Up** eller **Shift** + **mellemrumstast**

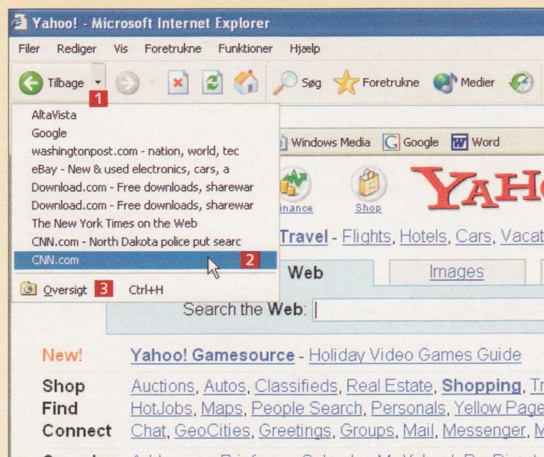
29 Udnyt hele skærmen

Hvis du vil udnytte så meget som muligt af skærmen til en hjemmeside, kan du vælge **Fuld skærm** via menupunktet **Vis** eller via genvejstasten F11. Fuld skærm er ikke det samme som at maksimere browseren, for eksempel vises adressefeltet ikke. Klik på **Gendan,** eller tryk på F11 for at vende tilbage til det normale vindue med menuer.

30 Sortér efter navn

Du kan få sorteret alle dine genveje (Foretrukne) i alfabetisk orden med mapperne placeret øverst. Først skal du klikke på **Foretrukne**, højreklik så på en af de foretrukne, og vælg **Sorter efter navn**.

31 Frem og tilbage

Du kan benytte frem- og tilbageknapperne til at klikke dig hurtigt frem og tilbage mellem sider, du har besøgt. Klikker du på den lille sorte pil til højre på knappen **1**, får du en oversigt over de seneste ni sider, så du hurtigt kan springe frem eller tilbage til den ønskede side. Alternativt kan du få vist samme liste ved at højreklikke på frem- eller tilbageknappen.

32 Længere frem og tilbage

Klik på den lille sorte pil til højre for frem- eller tilbageknappen, og klik på det nederste link på listen **2**. Klik atter på den lille pil, og du får nu vist de foregående ni sider.

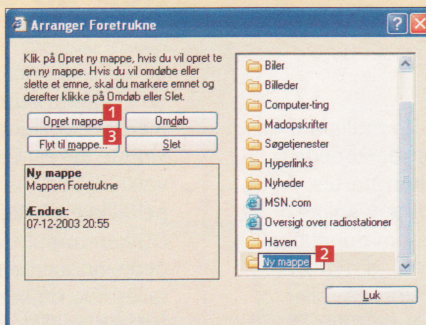
33 Meget længere tilbage

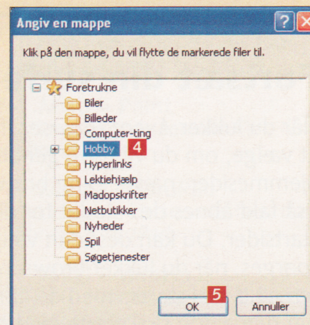
Klik på den lille sorte pil til højre for tilbageknappen, og vælg **Oversigt** **3**, eller tryk på genvejstasterne Ctrl + H. Du får så åbnet et oversigtspanel, hvor du kan finde samtlige hjemmesider, du har besøgt de seneste tre uger.

34 Foretrukne mapper

Du får et meget bedre overblik over dine genveje, hvis du gemmer dem i et fornuftigt mappesystem. Så kan du have dine nyhedslinks i én mappe, links til havetips i en anden og links til hjemmesider med flotte billeder i en tredje. Klik på **Foretrukne** og derefter på **Arranger Foretrukne…**. Klik på **Opret mappe** **1**, og navngiv den nye mappe **2**. Du kan flytte en mappe over i en anden mappe ved at markere den og klikke på **Flyt til mappe …** **3**. Markér en anden mappe **4**, og klik på **OK** **5**.

Kom godt i gang med Avant Browser

Med *Avant Browser* kan du surfe i faneblade ligesom i de mere moderne browsere som norske *Opera* og *Mozilla*. Samtidig får du en indbygget pop-up-stopper og en søgebjælke til Google. En af fordelene ved at surfe i faneblade er, at du får hentet sider i baggrunden, mens du læser på den aktuelle side. Hvis du fx går ind på en netavis, kan du åbne de interessante artikler i et nyt faneblad, mens du læser videre på forsiden. Når du er færdig med forsiden, ligger artiklerne allerede klar til dig. Du skal ikke vente på, at de først bliver hentet.

Sådan bruger du værktøjslinjerne i Avant Browser

Når du starter *Avant Browser* første gang, vil du se, at du har fået en masse nye værktøjslinjer. Det kan godt virke forvirrende i starten, men du vænner dig hurtigt til at bruge dem. Du kan flytte rundt på værktøjslinjerne, på samme måde som du flytter rundt på værktøjslinjerne i *Internet Explorer*. Se evt. på de foregående sider. Du kan fx flytte værktøjslinjen med fanebladene fra næstnederst i vinduet og op til adressefeltet.

Kontrollinje til faneblade

1 Gå et faneblad til venstre.
2 Gå et faneblad til højre.
3 Arrangér vinduerne, så de overlapper hinanden.
4 Arrangér vinduerne vandret.
5 Arrangér vinduerne lodret.
6 Maksimér alle vinduer.
7 Luk alle vinduer.
8 Luk alle undtagen det aktive vindue.
9 Minimér det aktive vindue.
10 Gendan det aktive vindue.
11 Luk det aktive vindue.

Standardknapper

12 Skrivebordsvisning.
13 Skriftstørrelse.
14 Sprog.
15 Html-redigering.
16 Udskriv.
17 Mail.
18 Slå billeder til/fra.
19 Slå flash til/fra.
20 Slå pop-up til/fra.
21 Nyt faneblad.

Den lille pil til højre for nogle af ikonerne giver adgang til yderligere valg.

Adresse- og søgelinje

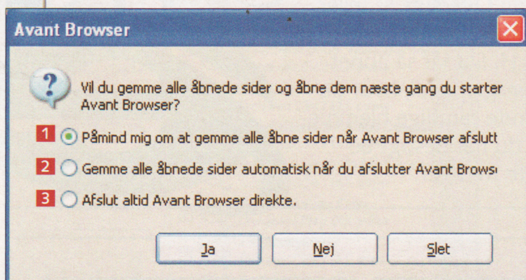
22 Søgefelt til Google.
23 Rullemenu med dine tidligere søgninger.
24 Søg på denne side.
25 Næste forekomst på denne side.
26 Fremhæv søgeordene på siden med forskellige farver.

Faneblade

27 Faneblade til de åbne sider.

Statuslinje

28 Navnet på dét, som mangler at blive hentet.
29 Sikker forbindelse.
30 Antal stoppede pop-up-vinduer.
31 Hvor meget der mangler at blive hentet i procent.

Fortsæt din surfen

Når du lukker *Avant Browser,* får du mulighed for at vælge, om du vil have genåbnet de åbnede hjemmesider, næste gang browseren startes. I så fald åbnes de i stedet for dine sædvanlige startsider. Du kan desuden vælge, om du altid vil spørges, når du lukker browseren 1, om browseren altid skal startes med de åbne sider 2, eller om den aldrig skal starte med de åbne sider 3.

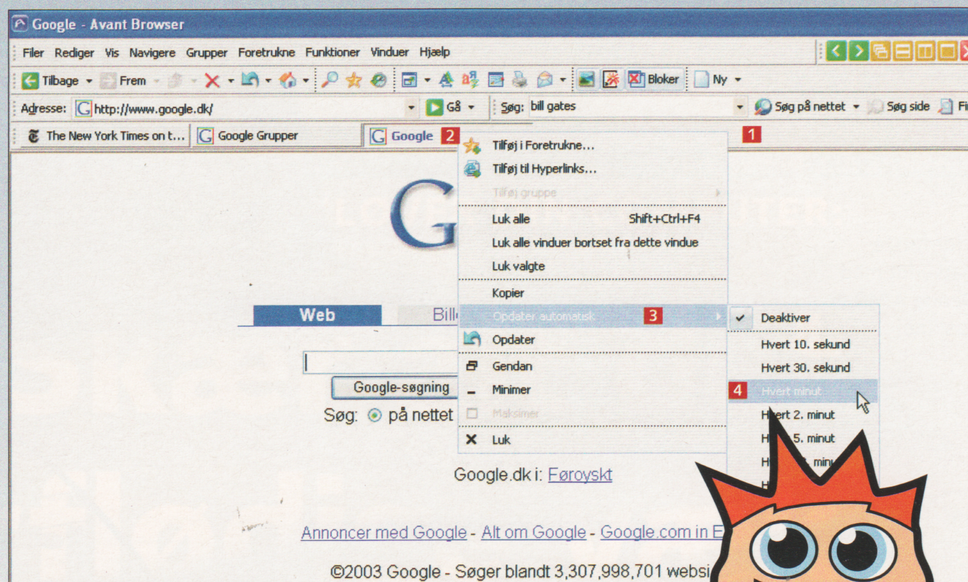
Sådan bruger du pop-up-stopperen

Når et pop-up-vindue stoppes, får du en advarselslyd, og symbolet i statuslinjen blinker, i takt med at antallet af stoppede vinduer øges. Du kan slå advarselslyden fra ved at dobbeltklikke på højttaleren 32. Du kan nulstille antallet af stoppede vinduer ved at dobbeltklikke på tallet. Og du kan slå pop-up-stopperen fra ved at klikke på pop-up-symbolet.

Sådan bruger du fanebladene

Dobbeltklik et tomt sted på bjælken for at åbne et nyt faneblad **1**. Du åbner et link i et nyt faneblad ved at trykke på Shift-tasten, mens du klikker på linket. Hvis du vil hente en side i baggrunden, mens du forbliver på den nuværende side, skal du i stedet klikke på linket med den midterste museknap eller rullehjulet (virker ikke med alle mus). Du lukker et faneblad ved at dobbeltklikke på det eller ved at klikke på det med den midterste museknap. Et ur-symbol på fanebladene viser, om siden er ved at blive hentet, eller om den ligger klar.

Opdater fanebladene

Du kan opdatere et faneblad med fastsatte tidsrum. Højreklik på det ønskede faneblad **2**, vælg **Opdater automatisk** **3** fra pop-up-menuen, og vælg det ønskede tidsrum på undermenuen **4**.

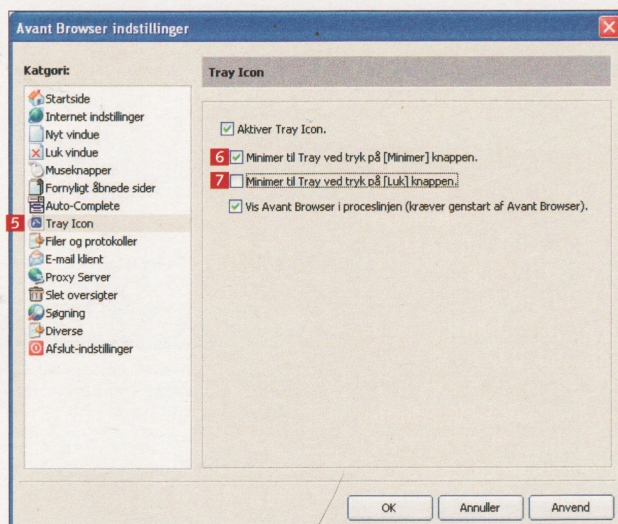
Flyt fanebladene

Du kan ændre rækkefølgen af fanebladene ved at trække dem til den ønskede placering med musen.

Luk, når du lukker

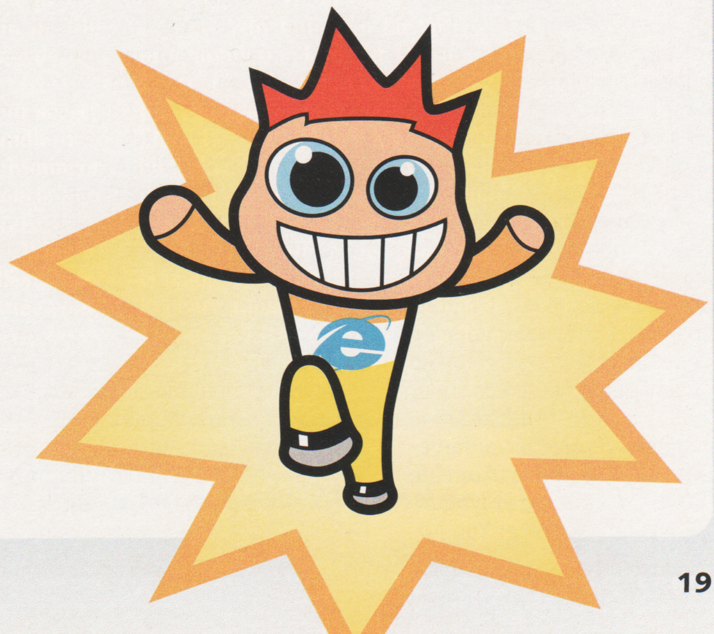
Når du klikker på lukkekrydset, lukkes browseren ikke. I stedet minimeres den til systembakken. Det kan være lidt irriterende, når man er vant til en anden opførsel fra programmerne, og det kan da heldigvis også ændres.

Klik på **Funktioner** og **Avant Browser indstillinger**. Klik på **Tray Icon** **5**, sæt flueben ud for **Minimer til Tray ved tryk på [Minimer] knappen** **6**, og fjern fluebenet ud for **Minimer til Tray ved tryk på [Luk] knappen** **7**.

Skrivebordsvisning

Når du benytter funktionen fuld skærm i *Internet Explorer*, har du stadig en værktøjslinje øverst på skærmen. *Avant Browser* lader en hjemmeside fylde *hele* skærmen. Klik på symbolet, eller brug genvejstasten F12. Nu vises værktøjslinjerne automatisk, når du holder musemarkøren helt i top. Det gælder også for statuslinjen og andre værktøjslinjer, hvis du i stedet holder den helt i nede i bunden. Hvis du vil fjerne proceslinjen, kan du højreklikke på den og vælge **Egenskaber**. Sæt flueben ud for **Skjul proceslinjen automatisk**.

DELL PERSONAL ALL-IN-ONE PRINTER A940

Dell er nu for første gang på markedet med printere. Denne A940 er en multimaskine.

Dell – nu på tryk

Dell har udvidet sit repertoire og er gået fra kun at lave pc'er til også at producere printere. Denne nye multimaskine fra Dell er billig og yderst funktionel. Den kan printe, skanne og kopiere og er i det hele taget ideel til det lille kontor i hjemmet.

Selv om multimaskinen ikke er en fotoprinter, så kan den faktisk printe nogle ganske gode fotos, dog ikke til kanten af papiret. Farverne er gode og skarpe, men farveovergangene i de rødlige og blå farver har en tendens til at flyde lidt over i hinanden, dermed bliver farveudskrifterne en smule ukorrekte.

Tekstudskrifterne er lynhurtige. Multimaskinen er kun 10 sek. om at komme i gang, og vi printede 25 sider på 4 minutter og 21 sekunder i normal opløsning. Selve teksten var lidt længe om at tørre, men efter nogle minutter smittede blækket ikke af ved almindelig håndtering.

Kopifunktionen er rigtig god. Hvis man lægger et dokument, der både indeholder tekst og foto, i kopimaskinen, så skanner multimaskinen teksten i sort-hvid og billedet i farver. Det bevirker, at man ikke skal sidde og vente i timevis på, at multimaskinen skanner hele dokumentet i højeste opløsning.

Designet er ganske pænt, men printeren er ret stor. De fysiske dimensioner er 54 cm bred, 50 cm dyb og 34 cm høj, så det kræver alligevel en del plads på skrivebordet.

FAKTA:

Højeste printopløsning:	4800 × 1200 dpi
Højeste skanneropløsning:	48-bit, 600 × 2400 dpi
Papirbakke ind/ud:	100/50 A4-ark
Hastighed på 25 udskrifter med tekst:	04.21 minutter
Hastighed på 1 A4-ark fotoudskrift:	09.16 minutter

DELL PERSONAL ALL-IN-ONE PRINTER A940

Dell har her lavet en lækker og billig multimaskine. Selv fotoprint ser acceptable ud.

- ▲ Lav pris
- ▲ Hurtige skriftudskrifter
- ▲ Mange funktioner
- ▲ Gode farver
- ▼ Fylder meget

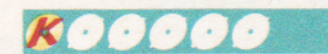
Maskinen koster 1201 kroner. Købes via internettet på www.dell.dk

Jens Munch
Redaktør

Erik Christensen
Hardware

Thomas Vigild
Spil

KARAKTERSKALA
Komputer for alle anmelder på de følgende sider produkter i mange forskellige kategorier. For hvert produkt er angivet en K-karakter. Den består af i alt seks mulige K'er, der gives ud fra forskellige vurderinger af bladets anmelderkorps.

Dårlig. Lover for meget, dårlig kvalitet og ringe ydelse.

Under middel. For ringe, for dyrt eller skuffende ydelse.

Middelkarakter. Godt produkt til en rimelig pris.

Over middel. Gives for kvalitet, lav pris eller særlig teknologi.

Rigtigt godt. Fremragende teknik, ydelse eller kvalitet.

Enestående.

ACER PD110

I sofaens stille ro

Jo! En projektor *er* en kostbar luksus, men med *PD110* har Acer presset prisen en tak ned-ad, uden at det er gået samme vej med kvalitet og brugervenlighed. *PD110* er dog hverken lille eller elegant designet, men det hidtil største problem for billige projektorer er nærmest ikkeeksisterende med denne model. Støjen fra ventilatoren er ikke generende på nogen måde, hvilket gør oplevelsen af biograf meget mere autentisk.

Projektoren er såkaldt halvtransportabel, vejer 2 kilo og fylder 272 × 211 × 86 mm. Der medfølger en praktisk lille taske, så den dermed er nem at tage med ud af huset.

PD110 er dog en smule særpræget, hvad projektionen angår. Billedet bliver kastet ret meget opad, så den dermed er velegnet til at stille på fx et sofabord, uden at billedet også hænger lavt på væggen. Men det gør, at projektoren ikke skal stå særlig højt, før billedet rammer loftet. Derfor mangler vi en fod under bagkanten.

Med PD110 har Acer præsenteret en både billig og støjsvag projektor.

ACER PD110

Med PD110 er hjemmebiografen en realistisk mulighed. Godt billede og ikke megen støj. God pris!

- ▲ Billig
- ▲ Støjsvag
- ▲ God fjernbetjening
- ▲ God taske som tilbehør
- ▼ Kaster billedet meget opad

Projektoren koster 8700 kroner.
Acer oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 39 16 88 00
www.acer.dk

BEYOND GOOD AND EVIL

Forrygende fotojournalist

Der foregår noget sært på planeten Hillys. Ikke kun fordi den er beboet af hajer, der går på to ben, eller fordi du har en onkel, der er halvt menneske og halvt gris. Heller ikke på grund af de andre sære dyre-menneske-hybrider, der i bedste tegnefilmstil går rundt. Men fordi Hillys er under belejring af de onde DomZ-væsener. En belejring, der bliver standset af de heroiske maskerede soldater fra Alpha Section. Det er soldaterne fra Alpha Section, der udmales som redningsmænd i den propaganda, der strømmer ud fra storskærme og højttalere overalt på planeten, der er noget lorent ved. Og det er din opgave som fotojournalisten Jade at finde ud af, hvad det er, der foregår, og sørge for at skaffe afslørende billeder til undergrundsnetværket IRIS' hemmelige avis.

Som spiller styrer du Jade, der har fire vigtige våben: list, kløgt til at opsnuse, hvad der foregår, en magisk stav, som bruges i spillets blodfattige kampe, og et kamera.

Det sidste er meget vigtigt og et af spillets mest originale træk. For at afsløre spillets sammensværgelse skal man finde vej ind i en række hemmelige installationer og tage afslørende billeder. Man kan liste eller kæmpe sig vej ind, men kun kameraet kan skaffe de nødvendige beviser.

Grafikken i spillet er både original og virkelig flot. Hillys er en fantastisk verden med et levende dyreliv, der nogle gange gør spillet til ren sightseeing. Lyden er god og byder på underlægningsmusik, der er værd at stoppe op og lytte til.

Helten Jade med kameraet klar.

Planeten Hillys har et fantastisk dyreliv, der skal dokumenteres i løbet af spillet.

BEYOND GOOD AND EVIL

Originalitet og den gode historie er i højsædet i dette lille, men alt for korte mesterværk.

- ▲ Sjovt og dybt originalt
- ▲ Vold er ikke eneste løsning
- ▲ Flot grafik og stemningsfuld lyd
- ▲ Passende sværhedsgrad
- ▼ Hurtigt spillet igennem

Spillet koster 250 kroner.
Ubi Soft oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 38 32 03 00.
www.ubisoft.dk

SANDBERG CYBERSET

Smart og billigt

Sandberg har lavet et lækkert, praktisk og billigt headset bestående af selve hovedtelefonerne og så en mikrofon. Hovedtelefonerne er af den type, som sidder fast i nakken, med en mikrofonstang på venstre side. Designet er smart, men om man kan lide, at de sidder fast med en bøjle i nakken, er en smagssag.

Man skal lige vænne sig til at have hovedtelefonerne på, for de kan godt virke lidt irriterende og akavede at have på.

Den smarte mikrofon sidder på en lille kugle og kan drejes hele vejen op over hovedet, så man slipper for at se på den, hvis man ikke bruger den. Når man så har brug for at snakke, kan man hive fat i den og placere den foran munden.

Lydmæssigt leverer disse hovedtelefoner langt højere kvalitet, end man kunne forvente til prisen. Bas, mellemtone og diskanten er fint balanceret, og de lyder ganske enkelt godt. Mikrofonen er også god, og den leverer en fin lydoplevelse for modtageren.

SANDBERG CYBERSET

Prisen er helt forkert. Hovedtelefoner burde koste over det dobbelte. Her får man meget for pengene.

Prisen er 129 kroner.
Nærmeste forhandler oplyses på www.sandberg.it

NIKON COOLPIX 2200

Nikon 2200 er det bedste billigkamera til entusiasten lige her og nu.

Bedre end godt nok

Nikon Coolpix 2100 var et af de bedste billigkameraer på markedet for et år siden. Det er netop blevet afløst af *Nikon Coolpix 2200*, der er en nænsomt forbedret udgave. Selv om kameraet er meget let og kompakt, ligger det godt i hånden. Ligesom alle andre nye digitalkameraer har det automatik til dem, der intet aner om at tage billeder. Men derudover har *Nikon 2200* usædvanligt mange gode indstillingsmuligheder for et kamera i sin klasse. Fra sin forgænger har *2200*, blandt meget andet, arvet sin geniale portrætautomatik. Her vælger du i menuen, hvor i billedet personen eller personerne skal stå, og så kommer der silhuetter op på bagskærmen. Placer personerne i silhuetterne, og så lægger automatikken skarphed og eksponering netop her. Mærkeligt nok har andre ikke kopieret den idé. Som noget helt nyt tjekker kameraet skarpheden på et billede, efter du har taget det. Hvis dit billede ikke blev helt skarpt, spørger kameraet: "Picture is blurred. Save Picture? Yes/No", og så kan du med det samme slette billeder, der umiddelbart ser skarpe ud på skærmen, men ikke er det. Desværre er Nikon med *2200* gået over til SD-hukommelseskort. De er ikke bedre end de gamle CF-kort, men koster en halv gang mere. *Nikon 2200* har to megapixels, så kvaliteten rækker kun til print op til 13 x 18 cm. Vil du lave større billeder, så kig nærmere på det tilsvarende opdaterede 3-megapixels kamera, *Nikon 3200* til 2695 kroner.

NIKON COOLPIX 2200

Hvis du aldrig skal lave større print end 13 x 18 cm, er kameraet et rigtigt godt køb.

- ▲ Let og kompakt.
- ▲ Flot billedkvalitet
- ▲ Nem automatik
- ▼ CF-hukommelse
- ▼ To megapixels er i underkanten

Kameraet koster 1945 kroner.
Dansk Fotoagentur oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 39 16 20 30.
www.nikon.dk

IN MEMORIAM

Fremragende fortællestil

Jack Lorski og Karen Gijman er forsvundet, og eneste konkrete spor er en interaktiv cd-rom skabt af den gale massemorder Phoenix. Måneders eftersøgning har intet vist, så nu beder både politiet og Jacks firma om hjælp til at optrævle Jack og Karens skæbne, men det er ingen nem opgave, for den kræver solide nerver, skarpe analyser og gode engelskkundskaber.

I det blændende originale eventyrspil *In Memoriam* er man i bogstaveligste forstand selv detektiven, fordi spillet, som et af de første, sender ægte e-mails til dig. De kan stamme fra andre detektiver på sagen, psykologer tilknyttet sagen eller sågar morderen selv, hvis man kommer for tæt på sandheden. Samtidig kræver spillet, at man aktivt gennemsøger internettet efter løsningen til spillets gåder. Eksempelvis er en opgave, at placere otte hellige tavler fra Hagia Sophia-moskeen i Istanbul korrekt, og den eneste måde at knække den nød på er at kigge på internettet efter billeder af moskeens indre med hjælp fra søgemaskinen Google. På den måde knytter spillet skræmmende stærke bånd til virkelighedens verden, og derudover har spillets udviklere skabt tæt ved 300 flotte, men også falske hjemmesider på internettet, der alene skal lede dig på vildspor. Den leg udvisker skellet mellem fantasi og fakta, og man begynder at tvivle på nettets troværdighed – og føler, at man er i færd med at løse en ægte kriminalsag. Men sagen er bestemt ikke egnet til mindreårige børn og sarte sjæle, for spillet indeholder både blod og uhyggelige scener. Så har man nerverne til det, er *In Memoriam* et formidabelt originalt eventyr og en mesterlig leg med fiktion, som ingen med hang til gode gådespil bør gå glip af.

Din opfattelse af internettet bliver efter en karruseltur gennem "In Memoriam" aldrig den samme igen. Spillet sender e-mails til dig og kræver, at du søger på internettet efter løsninger på mange af spillets gåder.

IN MEMORIAM

KKKKKK

Et fingerpeg i retning af fremtidens eventyrspil. Vi har sjældent spillet et så vellavet eventyrspil.

- ▲ Dybt originale gåder
- ▲ Unik præsentation
- ▲ Uhyggelig stemning
- ▲ God træning i søgning på nettet
- ▼ Ikke for børn og sarte sjæle

Prisen er 399 kroner og spillet kræver adgang til internettet. Fungerer også på Mac.
Ubi Soft oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 38 32 03 00.
www.inmemoriam-thegame.com

TRUST: SPEEDSHARE TURBO PRO PCMCIA-KORT

Trådløs bærbar

Speedshare Turbo Pro PCMCIA-kortet fra Trust er en let løsning, hvis du vil have den bærbare på hjemmenetværket, eller hvis du kommer forbi trådløse opkaldspunkter andre steder.

Installationen af kortet er enkel – det sættes simpelt hen i PCMCIA-porten, hvorefter Windows selv installerer driverne, og du er klar til at køre. Rækkevidden er glimrende, og du kan bruge kortet overalt i en radius af i hvert fald 30 meter. Trust praler med, at kortets hastighed overstiger almindelige 802.11g kort, men hastighedsforøgelsen var ikke specielt bemærkelsesværdig under testen. For de fleste er hastigheder over de knap 54 Mbit pr. sekund, g-standarden overfører, da også nok. Du skal behøve overførsel af store filer for at kunne drage nytte af yderligere hastighed.

Kortet stikker en smule ud af computeren, men er robust og knækker ikke i tasken.

TRUST: SPEEDSHARE TURBO PRO PCMCIA-KORT

KKK

Alt i alt er Trusts Speedshare ret simpel at bruge, kvaliteten virker stabil og hastigheden er rigelig.

Kortet koster 499 kroner.
Trust oplyser nærmeste forhandler på:
www.trust.com

TRUST: TRÅDLØS ROUTER

Løs på tråden i hjemmet

De trådløse netværk bliver mere og mere udbredte, efterhånden som de falder i pris. Med denne trådløse router fra Trust er det legende let at være på internettet i hele huset – uden kabler.

Installationen er simpel: du sætter strøm til, sætter dit internetstik i routeren og gennemgår syv hurtige trin, der er glimrende forklaret i den medfølgende manual. Så er du klar til at sidde i sofaen i stuen med din pocket pc eller bærbare computer og surfe på nettet eller dele filer og printere med resten af husets computere. Der er også plads til, at du sætter op til fire andre netværksstik i, så dit eksisterende netværk fungerer fint sammen med routeren. Du indstiller selv sikkerhedsniveauet, hvilket manualen hjælper dig med.

Køn er den måske ikke, men den kan snildt gemmes væk under skrivebordet.

TRUST: TRÅDLØS ROUTER

KKKK

Routeren er stabil og billig. Rækkevidden er god og installeringen uden problemer. Godt køb!

- ▲ Let installation
- ▲ God rækkevidde på 30 meter
- ▲ God pris
- ▲ God manual
- ▼ Designet uden fantasi

Routeren koster 899 kroner.
Trust oplyser nærmeste forhandler på:
www.trust.com

TRAVEL SOUND

Små og meget velspillende

De ser ikke ud af meget, men stiller man dem i et hjørne, kan de snildt spille stuen eller køkkenet i sommerhuset op. Creatives nye kompakte højttalere kaldet *TravelSound* er en uhørt nydelse at lytte til, hvad enten man sætter sin bærbare MP3-afspiller eller discman til.

Sættet består af to gode højttalerenheder med plasticmembraner, der kan klare at spille både godt og højt helt uden forvrængning. Lyden er selvsagt ikke lige så klart defineret som ved normale højttalere, men størrelsen taget i betragtning giver *TravelSound* fuld smæk for skillingerne. På selve højttalerne kan man styre lydstyrke samt slå en slags forstærkning af stereoeffekten til, der heldigvis ikke blot er en gimmick, da effekten fungerer glimrende. Med følger også en opbevaringspung, kabler og strømadapter, men højttalerne kan sagtens klare sig med fire af de mindste walkmanbatterier i lang tid: Vi har rundet de 20 timers spilletid, og højttalerne er endnu ikke gået døde. Eneste mislyd er prisen, fordi man for 700 kroner også kan få anstændige mini-anlæg. Men så er det jo ikke sikkert, at højttalerne er af samme høje kvalitet som disse.

De kompakte TravelSound-højttalere spiller overraskende godt deres størrelse taget i betragtning. Kan klart anbefales, hvis man savner bedre lyd på den bærbare eller MP3-afspilleren i sommerhuset.

TRAVELSOUND

Kompakt og velspillende højttalersæt, der kan spille overraskende højt uden at mudre i lydbilledet.

- ▲ Elegant kompakt design
- ▲ O.k. lydkvalitet
- ▲ Utrolig lang levetid på batterier
- ▲ Fin stereoeffekt
- ▼ Lidt for høj pris

Sættet koster 699 kroner.

Creative oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 48 16 84 00.
www.creative.com

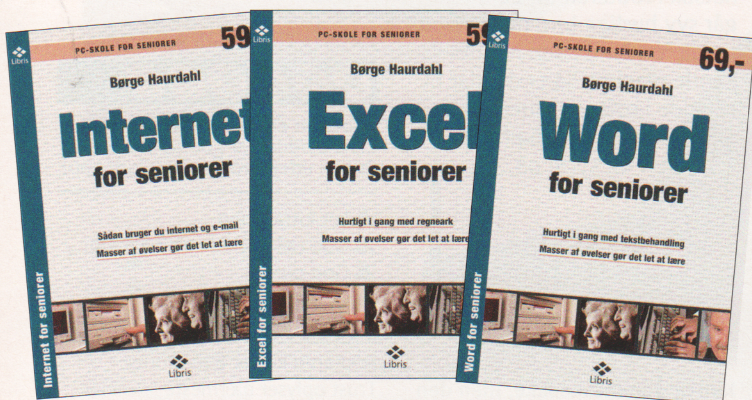
LIBRIS PC-SKOLE FOR SENIORER

Høj alder er ingen hindring

Forlaget Libris har haft øje for, at også seniorer har brug for at vide noget om, hvordan man kommer videre med internettet og diverse programmer. De har udgivet en række hæfter for seniorer – om *Word*, *Internettet* og *Excel*. Hæfterne er skrevet af Børge Haurdahl, der har 42 års erfaring som lærer i folkeskolen og siden 1997 har været en af de 50 frivillige "senior-nørder", der skiftes til at sidde ved telefonen hos Ældre Sagen (www.aeldresagen.dk) og guide deres jævnaldrende gennem pc-problemerne. Så han ved, hvor den digitale sko kan trykke.

Bøgerne er pædagogisk tilrettelagt som små nemme kurser til selvstudium – med en række lektioner og mange øvelser, hvis løsning uden tvivl vil virke meget tilfredsstillende for læseren: Jo, det er virkelig muligt at finde ud af, hvilket tog man skal tage, hvis man skal være i Tønder på torsdag senest kl. 15!

I og for sig behøver man slet ikke være senior for at have glæde af disse hæfter. Det eneste, der adskiller dem fra andre gode it-bøger, er den ret store skriftstørrelse. Men den vil mange seniorer også være glade for. Så slipper de for at sidde og skifte briller under studiet ved skærmen. *Word for seniorer* vil nok være det hæfte, de fleste begynder med. Det at kunne bruge computeren som skrivemaskine har førsteprioritet. Derfor indledes dette hæfte også med en gennemgang af computeren – kabinet, skærm, tastatur, mus, tænde, slukke osv. *Internet for seniorer* og *Excel for seniorer* kommer i anden række efter behov.

Titlen på de tre hæfter er nok mest for at fange de rigtige øjne. Alle slags begyndere i alle aldre vil få glæde af det udmærkede indhold.

LIBRIS PC-SKOLE FOR SENIORER

Ikke kun for seniorer, men faktisk alle begyndere vil kunne have glæde af disse pædagogiske hæfter.

- ▲ Alt forklaret uden fremmedord
- ▲ Mange inspirerende øvelser
- ▲ Hver forklaring opdelt i punkter
- ▲ Talrige skærmbilleder
- ▲ Stor og let læselig skrift

"Word for seniorer" koster 69 kr., de to andre hæfter 59 kr.

De fås i boghandeler, kiosker, posthuse og computerforretninger.
www.libris.dk

BROKEN SWORD: THE SLEEPING DRAGON

Solidt eventyr

Det er ikke ligefrem eventyrspil, der optager mest hyldeplads rundt om i spilbutikkerne, men *The Sleeping Dragon* – det tredje kapitel i *Broken Sword*-serien – er et hæderligt forsøg på at genoplive den slunkne genre. Kendere af de forrige spil i serien vil nikke genkendende til hovedpersonerne George Stobbart og Nico Collard, der nok en gang står for skud i en fantasifuld Indiana Jones-historie om tempelriddere, jordkræfter og internationale komplotter. Desværre for os pc-ejere er det tydeligt at se, at spillets brugerflade primært er designet med konsoludgaver i tankerne. Derfor tager det lidt tid at vænne sig til at styre George eller Nico med tastaturet, men på længere sigt ødelægger det heldigvis ikke spiloplevelsen. Gåderne er kernen i spillet, og selv om de i størstedelen af tilfældene er underholdende uden at være originale, bliver en del direkte enerverende. Det gælder særligt de tilbagevendende gåder, hvor George skal flytte rundt på kasser for fx at nå en høj afsats eller krydse en faldefærdig stenbro, der bliver gabende kedelige efter fjerde gang. Af og til skal man gennem små actionsekvenser, men de synes påklistrede og fuldkommen unødvendige.

I sidste ende er det personerne, den vittige dialog og historien, der redder spillets ære i land og gør det til et godt køb, hvis man hungrer efter et eventyrspil brygget efter gammeldags opskrift. Forvent ikke de store overraskelser her, men få til gengæld masser af stemning, fine gåder og herlig tør selvironisk humor. ◻

BROKEN SWORD: THE SLEEPING DRAGON

Humoristisk og medrivende eventyrspil, der dog aldrig vover sig ud ad nye veje.

▲ Fantasifuld historie
▲ Enkel brugerflade
▲ Generelt gode gåder
▼ Malplacerede actionscener
▼ Et par af gåderne gentages ofte

Spillet koster 349 kroner.
KE Media oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 89 44 22 33.
www.brokenswordgame.com

Som skiftevis George Stobbart og Nico Collard skal man i "The Sleeping Dragon" knække globale konspirationer med snilde og kløgt. Her er George fanget på et fly i starten af spillet, mens piloten er besvimet.

AXIM X3I

Let, men knap så elegant

Dell's topmodel i deres *Axim*-serie hedder *Axim X3i* og har alt, hvad man kan ønske sig af en moderne PDA – men designet lever ikke helt op til konkurrencen på markedet.

Ved første øjekast er *Axim*'en ikke specielt pæn. Den er lidt kantet og ser lidt klodset ud. Til gengæld vejer den næsten ingen ting og er rimeligt flad – hvilket til dels opvejer for udseendet, da PDA'en med lethed kan være i en lomme.

Hvis man ser på prisen i forhold til ydelse, kvalitet og features, er Dell's *Axim*-serie absolut værd at tage med i overvejelserne, når man står over for at skulle investere i en pocket pc. *Axim X3i* er også proppet med noget af det allerbedste, en pocket pc kan præstere; masser af ram, en hurtig processor og trådløst netværk. Den medfølgende holder synkroniserer og oplader PDA'en, når den sættes i – samtidig med at man har mulighed for at oplade et ekstra batteri.

Ydelsen er glimrende – der er ingen ventetid på noget som helst, og PDA'en reagerer lynhurtigt. Den trådløse forbindelse er glimrende og kræver ingen opsætning – et tryk på en knap og du er online. Mere simpelt kan det ikke gøres. Batterilevetiden er et godt stykke over middel, og PDA'en holder strømmen over tre-fire dage ved ret intenst brug.

Alt i alt er det faktisk svært at finde kritikpunkter – ud over det lidt klodsede design. PDA'en virker solid og stabil og lever fuldt op til dagens standard. ◻

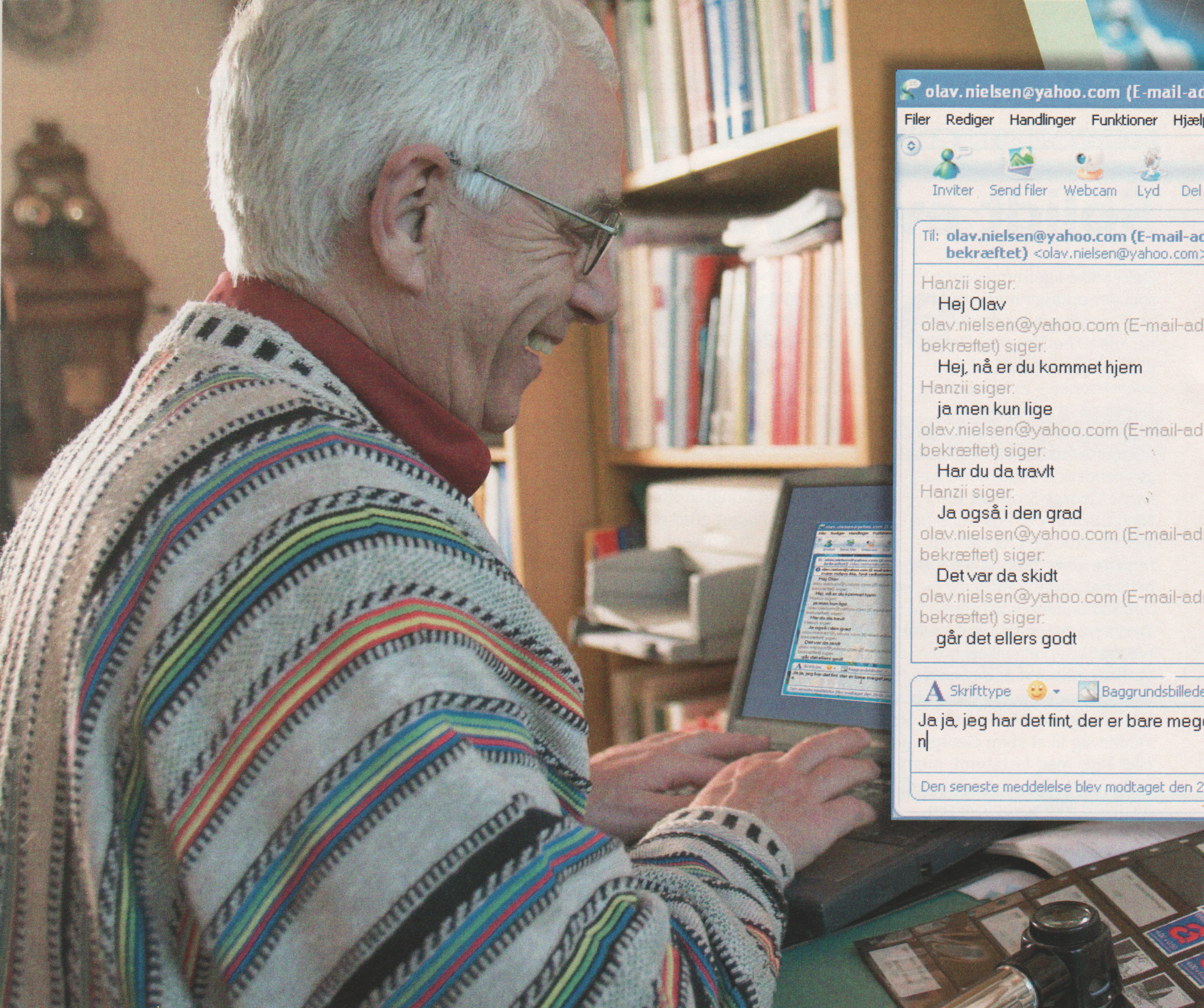
AXIM X3I

Det er måske ikke den kønneste PDA på markedet, men indvendig fejler den absolut ikke noget.

▲ God pris
▲ 400 MHz-processor, 128 MB ram
▲ Masser af features
▲ Udmærket batterilevetid
▼ Mangler Bluetooth

Axim X3i koster 3209 kroner.
PDA'en købes kun via internettet på www.dell.dk

Messenger er ikke kun forbeholdt teenagere, der gerne vil chatte. Programmet er nemt at bruge for alle i familien ...

GØR PC'EN TIL FAMILIENS KOMMUNIKATIONSCENTER:

Nem og billig kommunikation

Instant messaging er en ny måde, hvorpå du kan skrive og tale med venner og familie overalt i verden ganske gratis. I kan endda se hinanden med et webcam, og det nødvendige program har du allerede i Windows.

Af Henning Rasmussen. Foto: Hem fotografi

... I får nye muligheder for at kommunikere, overføre filer eller bare se hinanden. Til daglig, eller når I er på rejse.

Hvis man vil tale med venner eller familie, som sidder mange kilometer væk, er man da nødt til at tage telefonen og ringe op. Sådan har det traditionelt været, men sådan er det ikke mere.

I dag er en ny og meget smartere mulighed dukket op – takket være internettet. Her kan man kommunikere direkte med venner og familie på en række forskellige måder, og det er der mange fordele ved. Det er nemlig både billigere, hurtigere og nemmere end alternativerne.

Teknologien er døbt instant messaging, og det dækker over muligheden for at sende øjeblikkelige beskeder til personer over internettet. Begrebet opstod i midten af 1990'erne, og lang tid før sms blev opfundet, blev der sendt millioner af små tekstbeskeder fra computer til computer.

MSN Messenger, som følger med Windows, er blevet det mest brugte instant messenger-program, og du får den nyeste version på *K-CD 6*. I *Messenger* er det muligt at bruge pc'en som en telefon, hvor du kan starte en stemmesamtale med personerne på din kontaktliste via højttalere og mikrofon på pc'en. Og hvis du har et webcam, kan du endda bruge din pc og din internetforbindelse som en avanceret videotelefon, hvor du kan se den, du taler med.

Messenger er meget mere end bare små beskeder

I *Messenger* er det også muligt at sende filer direkte til hinanden eller starte et spil. Når dine venner tænder computeren og går på nettet, får du en lille besked på din skærm, så du kan se, at de er kommet på, og så åbner alle mulighederne sig for dig.

Fordi instant messaging foregår over internettet, er det ikke noget, der koster dig en krone – ud over den pris, du alligevel betaler for at være online. Dermed kan du tale med mennesker i hele verden uden at betale den høje telefontakst, men det kræver selvfølgelig, at både du og personen, du vil tale med, har en pc og en internet-opkobling.

Vil du bruge *Messenger* som videotelefon, skal du have en hurtig internetforbindelse, men alle de almindelige funktioner virker også fint, hvis du blot har modem og telefonforbindelse.

På de næste sider viser vi hvordan. God fornøjelse. □

På de næste sider viser vi, hvordan du nemt kan bruge Messenger både til beskeder og som telefon.

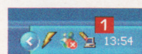
I gang med Microsoft Messenger

For at bruge Microsofts *Messenger* skal du have en såkaldt Passport-konto. Det er en adgangskonto til forskellige Microsoft-tjenester på nettet, som ikke koster noget. Når din konto er registreret, skal du fremover bruge din e-mail-adresse og et kodeord for at logge på *Messenger*. Når du først har din Passport-konto, kan du bruge den på en hvilken som helst computer – fx på en internetcafé, når du er ude at rejse. Men husk at logge dig af, så andre ikke kan udgive sig for at være dig.

Installér og klargør Messenger

Selv om du allerede har *Messenger*, så anbefaler vi, at du opgraderer til version 6.1 fra *K-CD 6* for at få glæde af alle de nye funktioner.

1 Når du har installeret *Messenger,* får du et lille ikon **1** nede i systembakken. Hvis der er kryds over ikonet, betyder det, at du ikke er logget ind. Dobbeltklik på ikonet for at åbne *Messenger.*

2 Nu åbner et lille vindue med en stor knap midt i. Klik på **Log på** **2** for at komme videre.

3 På næste skærmbillede beder *Messenger* om din e-mail-adresse **3** og en adgangskode **4**. Hvis du allerede har en e-mail-adresse hos Hotmail eller MSN, har du også en Passport-konto, og du kan bare indtaste det samme i boksen, som du indtaster, når du tjekker din post. Hvis ikke, skal du klikke på **Få et .NET Passport** **5** for at registrere din e-mail-adresse. I guiden, der åbner, skal du klikke på **Næste**.

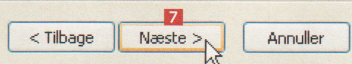
Når du registrerer din e-mail-adresse og din adgangskode hos .NET Passport, kan du bruge disse til at logge på de steder, hvor Passport er accepteret.

Har du en e-mail-adresse?

6 Ja.

Nej, jeg vil ikke åbne en MSN Hotmail-e-mail-konto.

Vil du ikke have en Hotmail-konto? Åbn blot en e-mail-konto hos en anden udbyder, og vend derefter tilbage til denne guide for at registrere din e-mail-adresse hos Passport.

4 Du bliver nu spurgt, om du allerede har en e-mail-adresse. Hvis du ikke har det, kan du fx gå ind på www.hotmail.com og få en gratis. Klik så på **Ja** **6** til, at du har en e-mail-adresse, og klik på **Næste** **7**.

Historien bag instant messaging

Instant messaging blev opfundet i 1996 af fire unge israelere. Yair Goldfinger, Arik Vardi, Sefi Vigiser og Amnon Amir startede firmaet Mirabilis, der betyder vidunderlig på latin, og snart var det revolutionerende program *ICQ* (I seek you) en realitet. I 1996 havde internettet langtfra de mange millioner brugere som i dag, men alligevel lykkedes det Mirabilis at nå 850.000 registrerede brugere af *ICQ* inden for de første seks måneder. I juni 1997 var Mirabilis og *ICQ* i stand til at håndtere 100.000 brugere, der var online på samme tid, og var dermed blevet internettets største kommunikationsnetværk.

Det var noget, resten af verden lagde mærke til, og allerede i juni 1998 blev Mirabilis og *ICQ* opkøbt af den amerikanske gigant AOL for 287 millioner dollars.

I mellemtiden er der kommet mange andre instant messaging-programmer til. Også AOL, der købte *ICQ*, har sin egen *AOL Instant Messenger*, og derudover er de største *Yahoo! Messenger* og *MSN Messenger*. Men *ICQ* findes stadig, ligesom en lang række af mindre programmer, som grundlæggende gør det samme: forbinder mennesker over hele verden og gør kommunikation over internettet meget lettere.

Både *ICQ* og konkurrenterne tilbyder masser af muligheder ud over tekstbeskeder. Lyd, billeder, filer og videotelefoni er blevet standard. Der findes også et program, der hedder Trillian, som gør kontakt mellem de mange forskellige instant messaging-programmer mulig.

5 Nu spørger guiden, om din e-mail-adresse allerede er registreret hos **.NET Passport**. Hvis din adresse er en Hotmail- eller MSN-adresse, er du jo allerede registreret, og så kan du blot taste den ind uden guiden. Med alle andre adresser skal du nu klikke på **Nej, jeg vil registrere min e-mail-adresse hos Passport nu** [8]. Klik så på **Næste**, og klik næste igen på det efterfølgende skærmbillede.

6 Nu åbner en hjemmeside, hvor du skal indtaste din e-mail-adresse [9], og hvilken kode [10] du vil anvende til at starte *Messenger*. I feltet **Hemmeligt spørgsmål** [11] kan du vælge imellem en række standardspørgsmål om dine yndlingsting. Her er valgt "Hvad hedder dit yndlingskæledyr?". Spørgsmålet bruges, hvis du glemmer din adgangskode. Så vil du blive stillet spørgsmålet, og hvis du kender det hemmelige svar [12], får du den glemte adgangskode at vide. Skriv **Danmark** i feltet **Land/område** [13], og indtast de tegn, du ser på skærmen, i registreringskontrollen [14]. Grunden til, at du skal indtaste de lidt underlige tegn, er, at det er en garanti imod hackere, der har programmer, som automatisk registrerer hundredvis af Passport-konti til at udsende spam. Programmerne kan nemlig ikke automatisk læse tegnene i feltet.

7 Nederst på siden kan du vælge om du vil dele din e-mail-adresse med andre Passport-tjenester på nettet [15] eller dele andre registreringsoplysninger [16]. Hvis du helst selv vil bestemme, hvornår din e-mail-adresse skal deles ud på andre hjemmesider, skal du lade være med at sætte flueben i de to bokse. Klik så på **Jeg accepterer** [17] for at fuldføre guiden, og klik **Fortsæt** på næste skærmbillede.

8 Du bliver nu spurgt, om du vil knytte din nye Passport-konto til din **Windows-brugerkonto** [18]. Hvis du sætter flueben i boksen, bliver de oplysninger, du har tastet ind tidligere, brugt til alle Passport-tjenester på internettet. Hvis du ikke vil bruge oplysningerne til andre tjenester på nettet, skal du undlade at sætte flueben i boksen. Klik på **Næste** [19] for at fortsætte, og klik så på **Udfør** på det sidste trin i guiden. Nu vender du tilbage til *Messenger*, hvor alle programmets muligheder er tilgængelige.

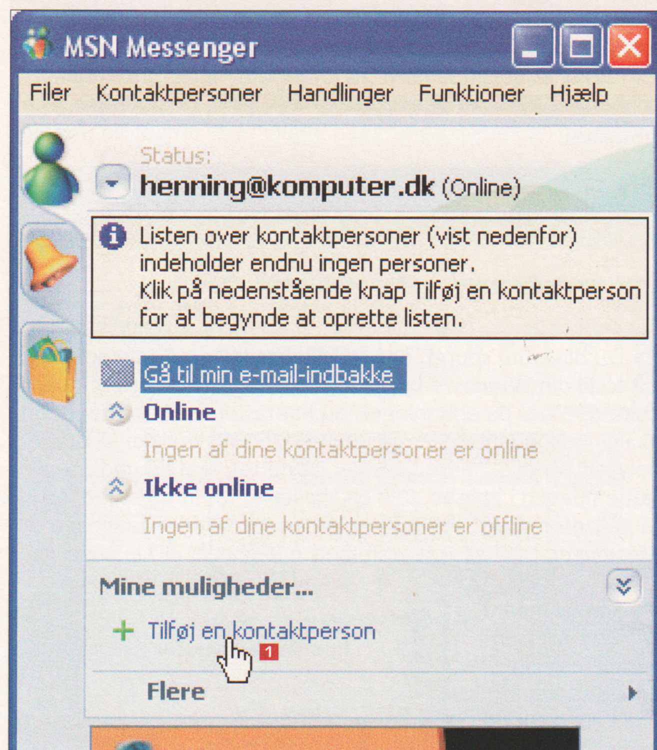
9 Som standard viser *Messenger* din e-mail-adresse som dit navn. Det kan du ændre til dit rigtige navn ved at klikke på pilen ved siden af e-mail-adressen [20] og vælge **Personlige indstillinger...** [21].

10 I feltet **Vist navn** [22] skal du nu skrive det navn, du vil have personerne på din liste til at se, ellers vises din e-mail. Under indstillinger kan du blandt andet også ændre det billede, der vises, når du skriver sammen med andre på listen. Det gør du ved at klikke på **Skift billede...** [23]. Klik **OK** [24], når du er færdig.

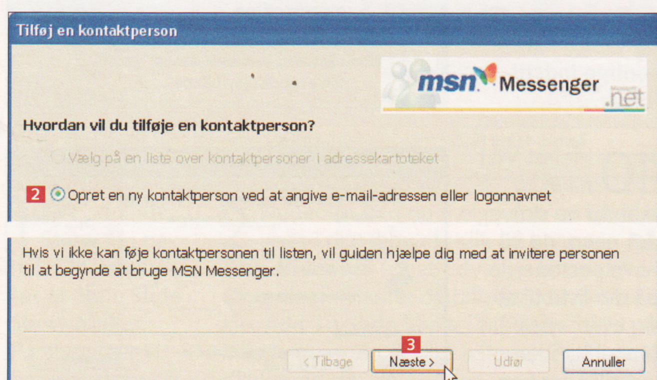
Tilføj familie og venner som kontaktpersoner

Når du har registreret din Passport-konto, åbner *Messenger* med en liste, hvor du kan se, hvem af dine venner der er online og offline. Er listen tom, skal du først tilføje venner og familie ved at indtaste deres e-mail-adresse.

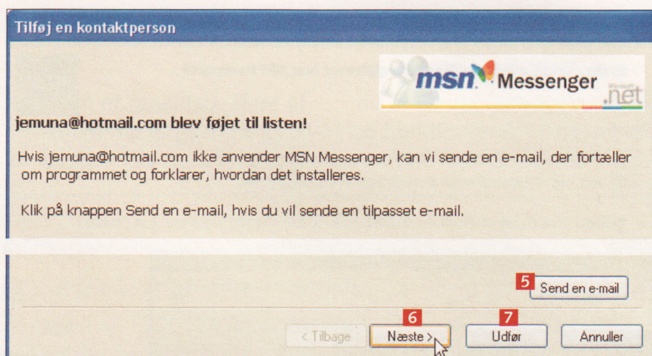
1 I Messenger-vinduet skal du klikke på **Tilføj en kontaktperson** 1 for at få dine venner og bekendte ind på oversigten.

2 På næste skærmbillede er **Opret en ny kontaktperson ved at angive e-mail-adressen eller logonnavnet** 2 markeret, hvis dit adressekartotek er tomt. Klik nu på **Næste** 3.

3 Så skal du skrive e-mail-adressen på den, du vil have på listen 4. Klik **Næste**, når du er færdig.

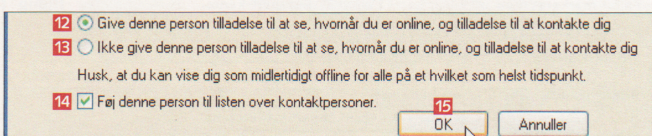

4 Nu fortæller guiden dig, at personen med e-mail-adressen er tilføjet din liste i *Messenger*. Hvis personen ikke i forvejen bruger programmet, kan du få guiden til at sende ham en e-mail, der fortæller om *Messenger*, via knappen **Send en e-mail** 5. Så vil han komme i venteposition på din liste, og så snart han installerer *Messenger* og logger på, vil du få besked om det. Hvis du vil tilføje endnu en kontaktperson, skal du blot klikke på **Næste** 6. Ellers klik **Udfør** 7 for at afslutte guiden og vende tilbage til hovedvinduet.

5 De personer, du har tilføjet, står nu på listen over kontaktpersoner. Her er de sorteret efter, om de er **Online** 8 eller **Ikke online** 9. Hvis en kontaktperson ikke har rørt ved tastatur eller mus på pc'en i mere end fem minutter, skriver *Messenger* beskeden **Ikke til stede** 10 ud for personens navn og viser et ur ved hans ikon 11.

6 Hvis andre brugere af *Messenger* tilføjer dig på deres liste over kontakter, åbner en lille dialogboks, hvor du kan give en anden person lov til at se, hvornår du er online, og til at sende dig beskeder 12. Du kan selvfølgelig også vælge ikke at give tilladelsen, hvis det ikke er en person, du kender 13. Hvis du gerne vil give personen tilladelse til at sende dig beskeder, er det en god idé at sætte flueben i boksen **Føj denne person til listen over kontaktpersoner** 14 – så kommer han ind i oversigten på din *Messenger*. Klik **OK** 15, når du er færdig.

7 Når du har givet andre brugere tilladelse til at tilføje dig på deres liste i *Messenger*, kan de også samtidig se, når du er på nettet. Men måske har du ikke altid lyst til at vise, at du er tilgængelig på *Messenger* – så kan du heldigvis selv ændre din status. Du skal blot højreklikke Messenger-ikonet nede ved uret 16, vælge **Status** 17, og nu kan du så vælge den status, som andre brugere skal se – fx **Vis som offline** 18. For dine kontaktpersoner vil det nu se ud, som om du ikke er på nettet, men du kan naturligvis stadig se, om personerne på din liste er på nettet.

All in one fotoløsning!

EPSON Stylus PHOTO RX500

Scan, print og kopier i fotokvalitet

- 6-farve fotoprinter med 6 separate patroner
- Op til 5760 optimerede dpi
- Print til kant i A4
- 2400 dpi flatbedscanner med transparentadapter til dias og negativer
- Kortlæser til mange forskellige typer hukommelseskort

EPSON® COLOR

- because life is not black and white!

Se alle vores produkter og nyheder på www.epson.dk

anman kommunikation

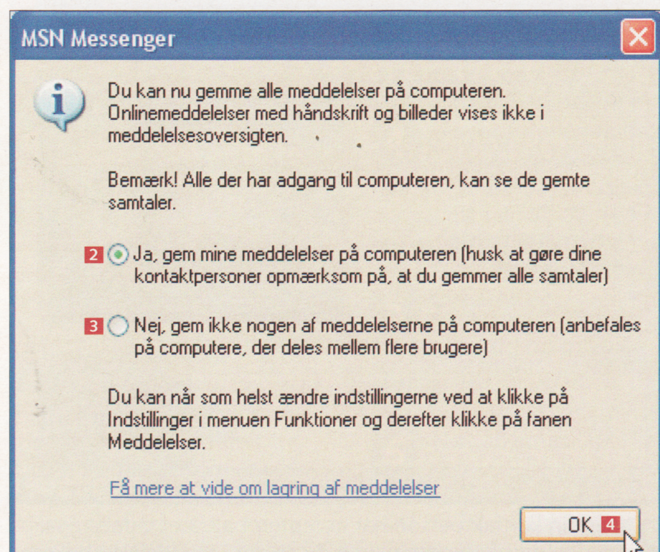
Skriv tekstbeskeder til en af dine kontaktpersoner

Nu er du klar til at sende små beskeder til dine venner igennem *Messenger*. Det foregår gennem en lille chatboks, og det er både meget hurtigere og meget nemmere end at sende e-mails frem og tilbage.

1 For at åbne chatboksen i *Messenger* skal du blot dobbeltklikke en persons navn på listen [1]. Hvis personen, du vil sende beskeder til, ikke er online, får du i stedet mulighed for at sende ham en e-mail. Men det er jo ikke helt så sjovt.

MSN Messenger

Du kan nu gemme alle meddelelser på computeren. Onlinemeddelelser med håndskrift og billeder vises ikke i meddelelsesoversigten.

Bemærk! Alle der har adgang til computeren, kan se de gemte samtaler.

[2] Ja, gem mine meddelelser på computeren (husk at gøre dine kontaktpersoner opmærksom på, at du gemmer alle samtaler)

[3] Nej, gem ikke nogen af meddelelserne på computeren (anbefales på computere, der deles mellem flere brugere)

Du kan når som helst ændre indstillingerne ved at klikke på Indstillinger i menuen Funktioner og derefter klikke på fanen Meddelelser.

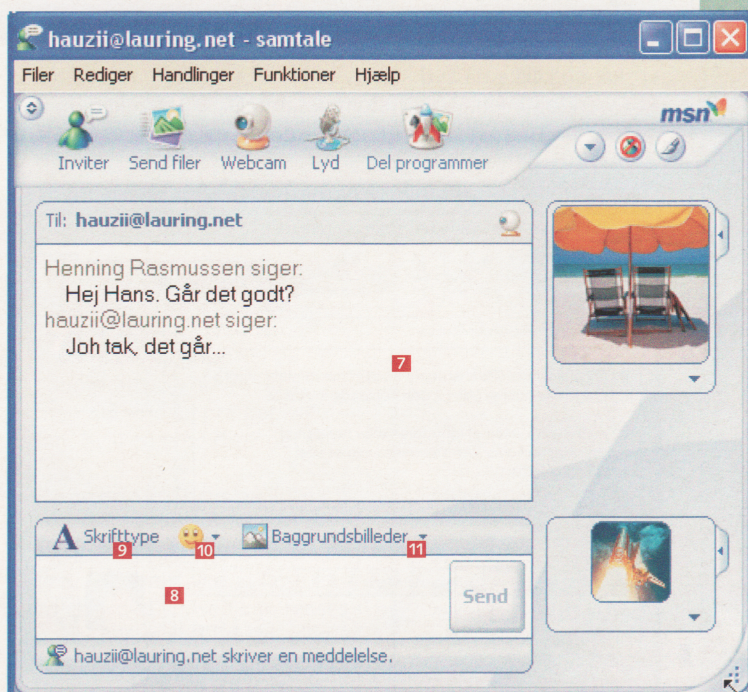
Få mere at vide om lagring af meddelelser

OK [4]

2 Første gang du sender beskeder til dine kontakter, vises en dialogboks, hvor du har mulighed for at gemme alle beskeder, I sender til hinanden. Så kan du senere se, hvad I har skrevet om. Hvis du vil gemme alle dialoger, skal du sætte markering i **Ja, gem mine meddelelser på computeren ...** [2]. Hvis du ikke vil gemme beskederne, skal du i stedet krydse af i **Nej, gem ikke nogen af meddelelserne ...** [3]. Klik så **OK** [4].

3 Nu åbner et chat-vindue, og her skal du skrive din besked i den nederste del af vinduet [5]. Klik på **Send** [6], eller tryk **Enter**, når du er færdig. Du kan sagtens skrive lange sætninger som i et brev, men husk, at der sidder en i den anden ende og venter på dit svar, inden samtalen kan fortsætte. Selv om det hele foregår på skrift, minder stilen mere om det talte sprog.

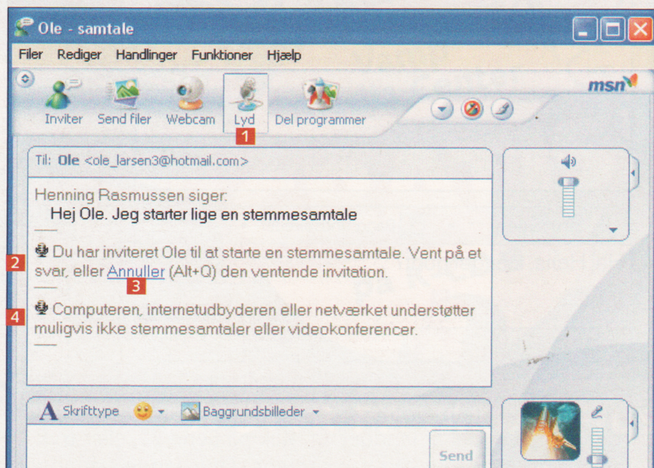

4 I det store vindue foroven kan du både se dine egne og den anden persons beskeder [7]. I den nederste linje kan du se om personen er ved at skrive en ny besked til dig [8]. Hvis du synes, at skrifttypen eller skriftfarven er lidt kedelig, kan du ændre den ved at klikke på **Skrifttype** [9]. På knappen ved siden af [10] kan du vælge et humørikon, der skal sendes sammen med din besked. Så vil det blive indsat i det store vindue. Du kan også ændre baggrundsbilledet [11] i beskedvinduet, men det billede bliver ikke sendt – det er der for din egen fornøjelses skyld.

Start en stemmesamtale med messenger

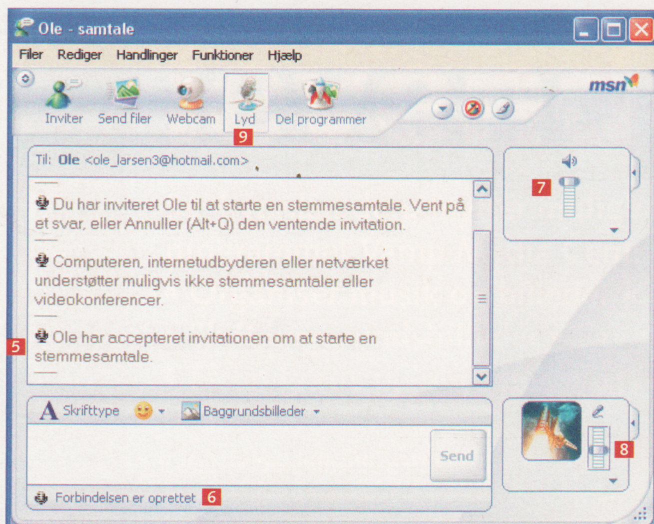

Med *Messengers* funktion til stemmesamtale kan du tale med dine venner, præcis som var det over en almindelig telefon. Det bedste er at bruge et headset, men du kan også bruge dine højttalere og en mikrofon.

1 Dobbeltklik på den person på listen, du vil tale med – ligesom du gjorde, da du skrev en besked til kontaktpersonen. I chat-vinduet skal du klikke på **Lyd** 1 i værktøjslinjen.

2 Så sender *Messenger* en invitation til din kontaktperson, som skal accepteres for at sætte stemmesamtalen i gang 2. Hvis du fortryder, kan du klikke på **Annuller** 3. *Messenger* skriver en besked om, at netværket måske ikke understøtter stemmesamtaler 4. Den kan du ignorere – det er en standardbesked.

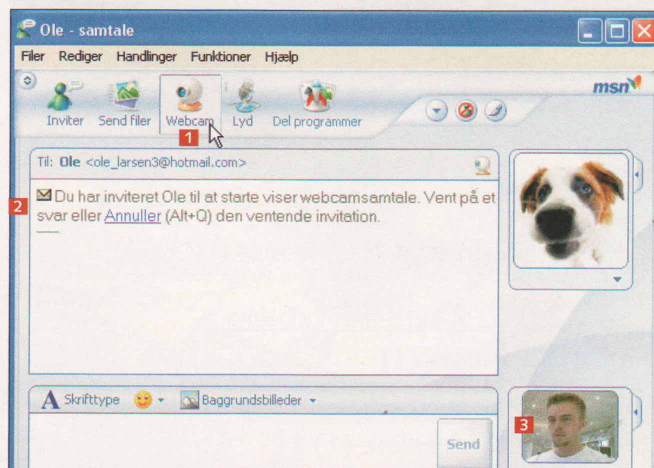

3 Når den person, du har sendt invitationen til, accepterer at starte en stemmesamtale, kan du læse det i den store tekstboks 5. Forneden i vinduet kan du samtidig se, at forbindelsen er oprettet 6, og I kan nu tale sammen. Hvis lyden er for lav, kan du stille på lydstyrken til dit headset eller højttalere på rullelinjen foroven 7. Du kan også indstille din mikrofon, hvis den skratter eller gengiver din stemme for lavt 8. Når I er færdige med at tale sammen, kan I begge to afbryde samtalen ved at klikke på **Lyd** 9 igen.

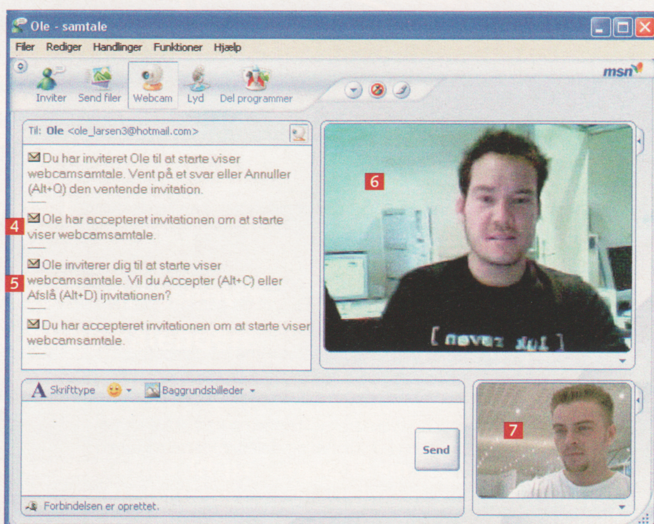
Brug din pc som videotelefon med lyd og billede

Hvis du er ejer af et webcam, er det oplagt at bruge det sammen med *Messenger*. Så kan pc'en fungere som en avanceret videotelefon, hvor I kan se hinanden, mens I taler eller skriver sammen.

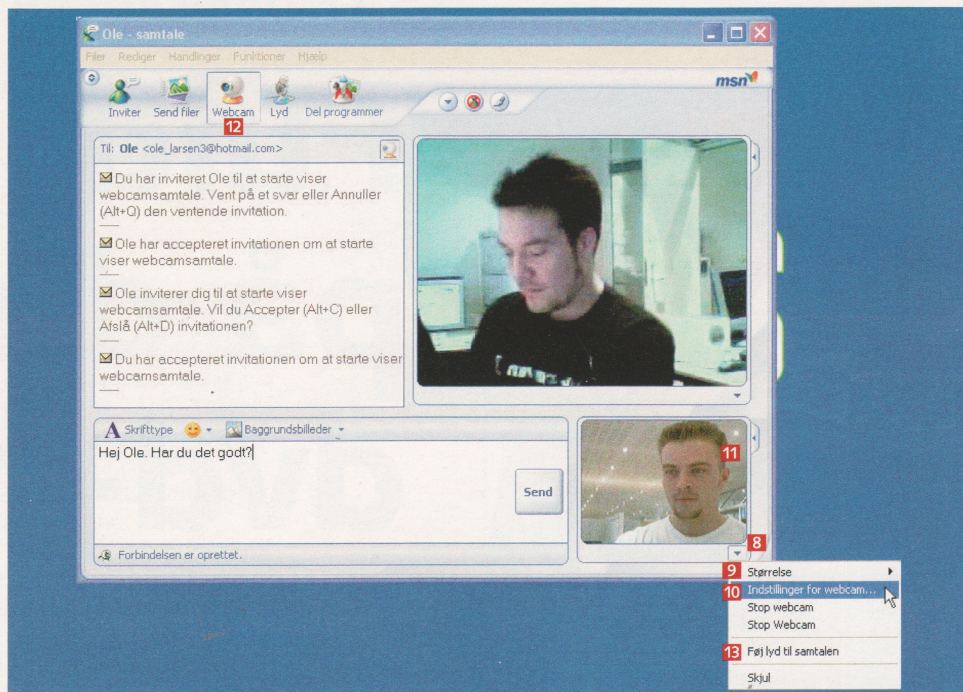
1 Igen skal du dobbeltklikke på den person på listen, som du vil starte en webcam-samtale med. Så åbner chatboksen, og nu skal du klikke på **Webcam** 1 i værktøjslinjen for at invitere din ven til at kigge med på dit webcam. *Messenger* fortæller, at der er blevet sendt en invitation til kontaktpersonen 2. Nu skal du bare vente på, at han accepterer. Når du har klikket på Webcam-knappen, vises din egen video i nederste højre hjørne 3. Billedet er identisk med det, der sendes til din kontaktperson.

2 Når din kontaktperson har accepteret at få et videosignal fra dig ind på skærmen, kan du se det i meddelelsesboksen 4, og nu vises din video på hans pc. For at du også kan se ham, er det nødvendigt, at han inviterer dig på samme måde. Nu er det dig, der skal acceptere 5, og når du har gjort det, kan I se hinanden – også selv om I måske sidder tusindvis af kilometer fra hinanden. Din vens videosignal vises i det øverste vindue 6, mens du selv er i det nederste 7. Du kan også ændre størrelsen på videobilledet efter behov.

3 Nu kan I skrive sammen, mens I ser hinanden. Hvis du klikker på pilen under videovinduerne 8, har du mulighed for at ændre på videostørrelsen 9 eller sætte indstillinger for dit webcam 10 – fx lys og kontrast. Med den bredere pil på siden af vinduerne 11 kan du enten skjule dit eget eller kontaktpersonens videobillede.

I kan selvfølgelig også vælge at tale sammen over mikrofon og højttalere eller headset, samtidig med at I ser hinanden via webcam. Så skal du blot klikke på **Lyd** 12, ligesom da du startede en ren stemmesamtale – eller klikke på **Føj lyd til samtalen** 13 i indstillingsboksen. Du skal dog være opmærksom på, at hvis du vil overføre lyd og video samtidig, så kræver det, at du har en ganske hurtig internetforbindelse som bredbånd eller ADSL.

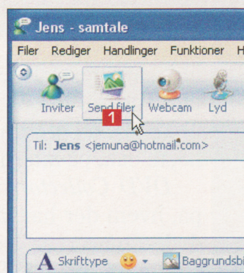
Brug messenger til at overføre filer til dine venner og bekendte

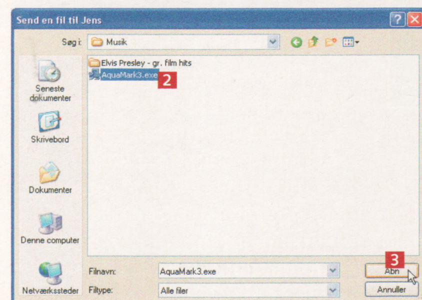

Med *Messenger* kan du sende filer til dine venner. Det er smartere end at sende dem over e-mail, for i *Messenger* er der, i modsætning til de fleste internetudbydere, ingen begrænsning i filstørrelse, og det betyder, at du kan sende hele spil eller musikstykker – uden at skulle dele dem op først.

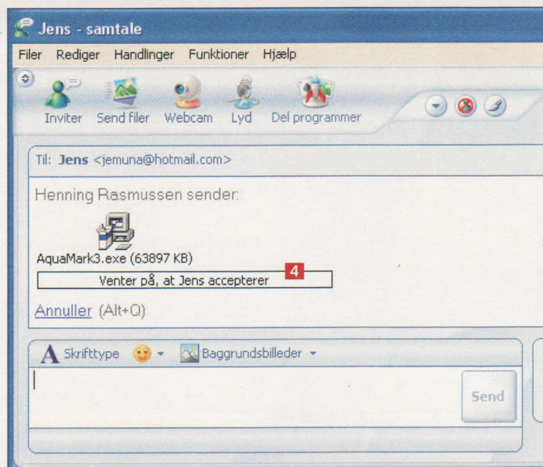
Bemærk: Hvis forbindelsen afbrydes, kan Messenger ikke genoptage transmissionen, så til de helt store filer, som fx videoptagelser, bør man overveje en anden løsning.

1 Igen skal du dobbeltklikke på din vens navn på listen over kontaktpersoner. Når chatboksen åbner, skal du klikke på **Send filer**

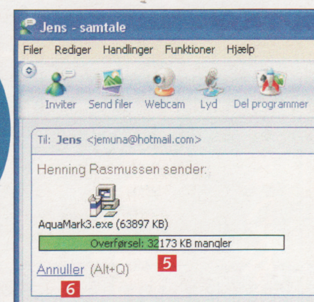

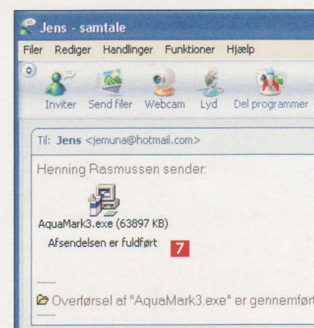
2 Så åbner et vindue, hvor du skal finde den fil på harddisken, du vil sende til kontaktpersonen 2. Når den er fundet, skal du klikke på **Åbn** 3. Nu venter du på, at modtageren siger ja.

3 Nu sender *Messenger* en forespørgsel til din kontaktperson, hvor han skal acceptere at modtage en fil fra dig. På din skærm kan du se, at *Messenger* venter på en accept fra den anden computer 4. Hvis du selv modtager en besked om, at du skal acceptere at modtage en fil, skal du være sikker på, at anmodningen kommer fra en person, som du kender godt og stoler på. Så risikerer du ikke at modtage en virus fra en fremmed. Sig aldrig ja til at modtage filer, du ikke kender indholdet af.

4 Når din kontaktperson har accepteret, kan du følge filoverførslen på skærmen og se, hvor meget *Messenger* mangler at sende af filen 5. Hvis du ikke har lyst til at sende filen alligevel, kan du altid klikke på **Annuller** 6.

5 Til sidst giver *Messenger* dig besked om, at overførslen er gennemført 7. Du kan nu sende en fil mere eller lukke vinduet.

LAV DIN EGEN FILMDATABASE – FÅ DREJEBOGEN HER:

Fuldt styr på dine dvd-film

Er du vild med film og lidt af et ordensmenneske, kan du nu få overblik over hele samlingen. DVD Collector henter og arkiverer de sjove og brugbare oplysninger om dine film. Og giver dig en hånd med at holde glemsomme lånere i ørerne.

Efterhånden som dvd'erne totalt har afløst VHS-bånd, er det blevet stadig sværere at holde orden på dvd-hylden. Klassiske film på tilbud kan få samlingen til at svulme op og gøre rodet komplet. Det bliver selvsagt ikke bedre af, at dvd'er er lette at låne eller udlåne. Med andre ord: Der er brug for hjælp – og hvorfor ikke bruge pc'en til det?

Du kan naturligvis bare tage din tekstbehandling og begynde at skrive en liste. Men hvad så med alle de andre oplysninger, som skuespillere, lydformater og spilletid? Det er lettere med et program, som er lavet til formålet, og sådan et finder du på *K-CD 6*.

DVD Collector kan oprette en database over dine dvd-film, komplet med alle tænkelige oplysninger, fra skuespillere og instruktør til videoformat, undertekster og links til websites eller fansteder.

Hvis du har prøvet at lave en database over en samling af den ene eller anden slags, har du sikkert oplevet, at værktøjet er udmærket, men indtastningen af de mange data tager lang tid. Det problem løser *DVD Collector*, da programmet henter de fleste data på internettet.

DVD Collector holder også styr på, hvem der har lånt din yndlingsdvd – og hvornår. Det eneste, du selv skal gøre, er at rykke låneren, når du skal have den tilbage.

Af John Alex Hvidlykke. Foto: Hem Fotografi

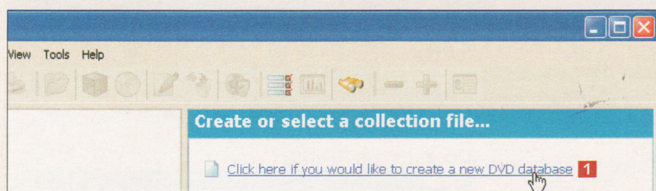
I gang med DVD Collector

Her kan du se, hvordan du opretter din egen filmdatabase – med alle de oplysninger, som du og vennerne mener er relevante. Du kan med andre ord selv designe dit filmbibliotek, så du lynhurtigt kan finde data om genre, instruktør, skuespillere, version – fx director's cut – navnet på filmselskab og indspilningsland.

Opret en filmdatabase

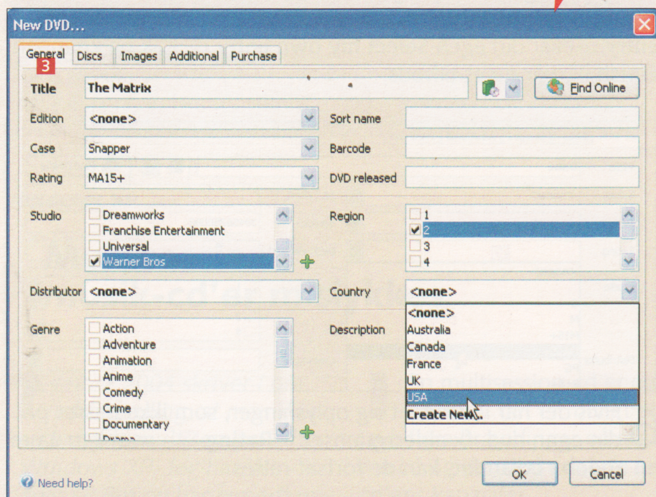
Det første, du skal gøre, er at oprette en database over dine film. Og du bliver næppe helt fri for at taste en del oplysninger ind selv. I de fleste tilfælde kan du komme let til filmoplysningerne, men internet-filmbasen indeholder trods alt ikke alle film i verden, og i mange tilfælde mangler en del af oplysningerne. Så her er en vejledning i at oprette nye film på manuel vis.

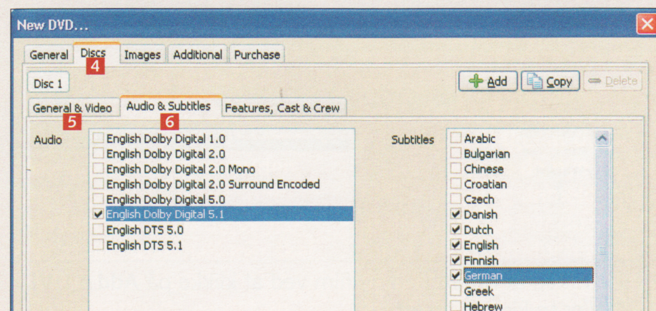
1 Når du starter *DVD Collector,* bliver du spurgt, om du vil oprette en ny dvd-database eller åbne en, der allerede er oprettet. Klik på **Click here if you would like to …** **1**.

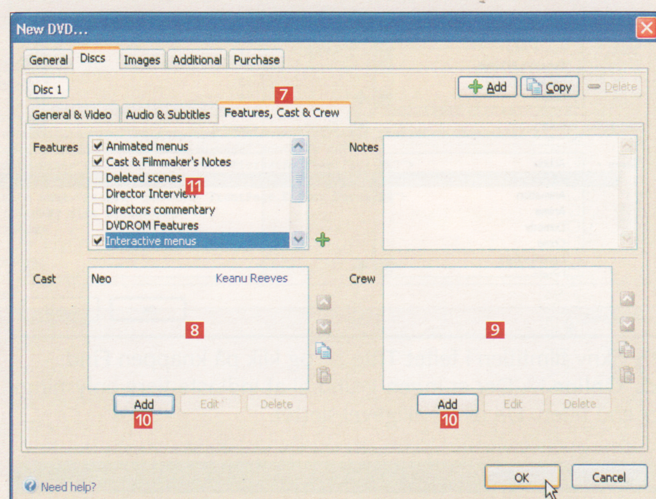
2 Nu er databasen oprettet, men den er tom endnu. Klik på **Click here to add …** **2**.

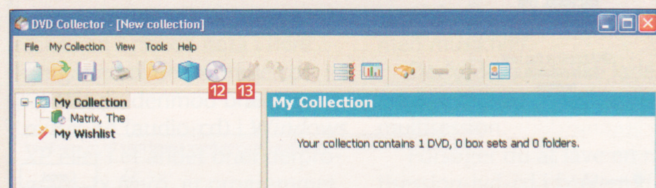
3 I dialogboksen kan du indtaste alle oplysninger om filmen. Boksen er opdelt i fem faneblade, hvoraf vi vil koncentrere os om de to første. På fanen **General** **3** gælder det overordnede oplysninger om filmen, som titel, version (fx director's cut), navnet på filmselskabet, genre, indspilningsland og genre. Der er plads til både stregkoden, og hvilken type kassette dvd'en leveres i. Mange af oplysningerne vælges med rullegardinmenuer.

4 Fanen **Discs** **4** bruges til mere detaljerede oplysninger om filmen. Fanen er opdelt i tre faner: På fanen **General & Video** **5** kan du oplyse, om filmen er i widescreen-format, udgivelsesår og spilletid. Fanen **Audio & Subtitles** **6** indeholder oplysninger om lydformatet og antallet af kanaler, og hvilke sprog der er undertekster til.

5 Fanen **Features, Cast & Crew** **7** bruges til at nævne skuespillere – i feltet **Cast** **8** – instruktør m.v. – i feltet **Crew** **9**. Hvis du vil tilføje skuespillere eller medarbejdere, gør du det ved at klikke på knappen **Add** **10**. Hvis dvd'en indeholder interview, ekstrascener eller fraklip, kan det også nævnes her – nemlig i feltet **Features** **11**.

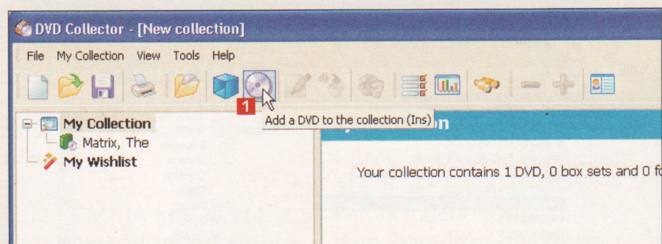
6 Du har nu en dvd-database – med én film.

7 Du kan indtaste flere titler ved at klikke på knappen **Add a DVD** **12**.

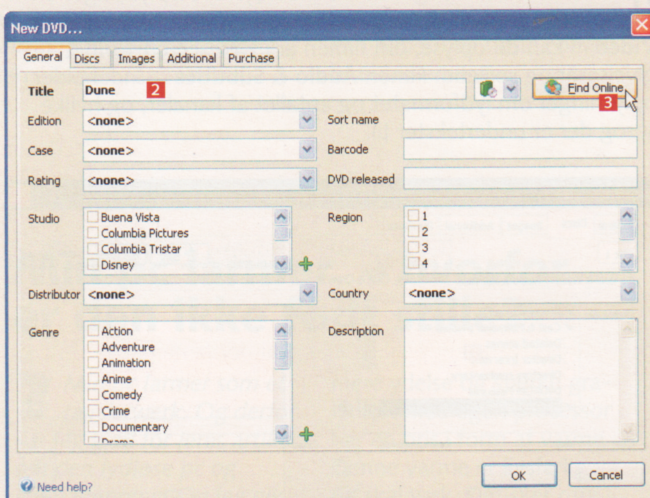
8 Du kan rette i oplysningerne om dvd'en ved at vælge den i listen til venstre og klikke på knappen **Edit selected item** **13**.

Hent filmdata på nettet

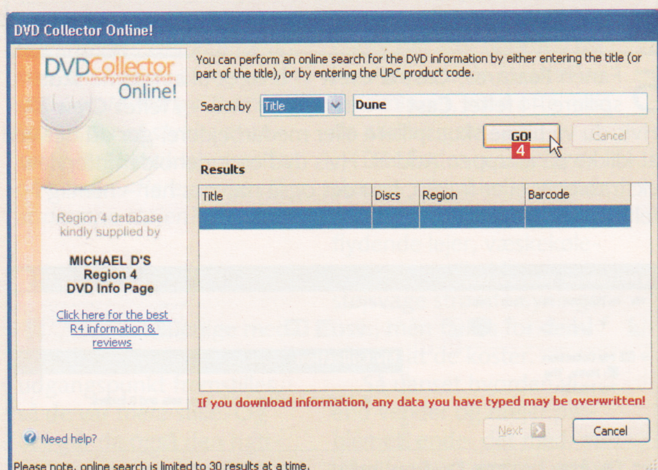
Oftest behøver du ikke selv indtaste alle oplysninger om filmene. Til programmet hører nemlig en database på internettet, hvor du kan finde de fleste populære film. Det hører til sjældenhederne, at du finder præcis den samme udgave af en film på nettet, som du kan købe lokalt. Det har imidlertid ingen betydning. De fleste oplysninger går igen.

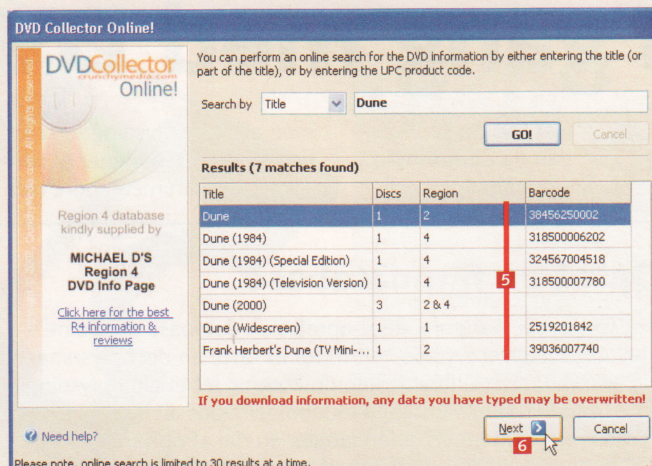
1 Start med at oprette en ny film ved at klikke på **Add a DVD** 1 eller trykke på **Insert**.

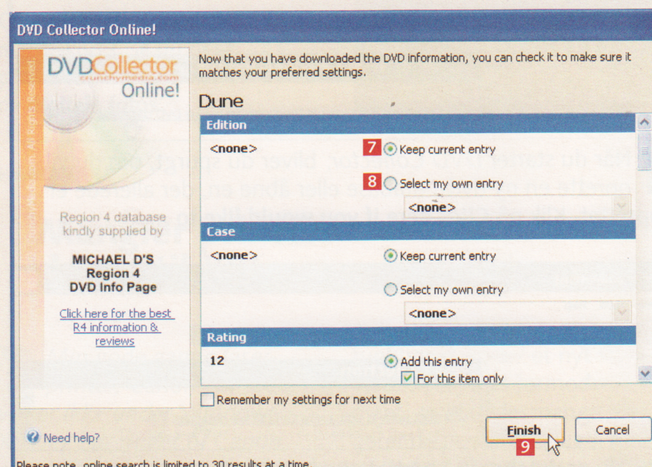
2 Skriv filmtitlen i feltet **Title** 2, og klik på knappen **Find Online** 3. Der er ingen grund til at indtaste flere oplysninger end titlen. De bliver alligevel slettet.

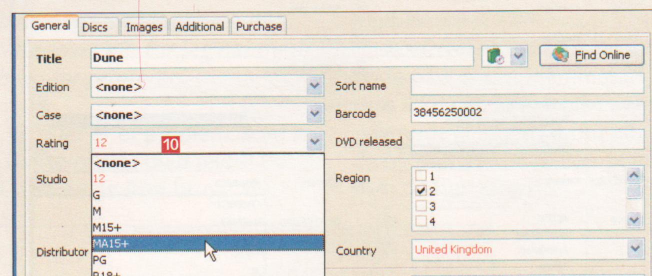
3 Nu er du klar til at søge filmen på internet. Klik på knappen **GO!** 4. Du kan også søge på stregkoder, men din udgave af en film vil oftest være end anden end netudgaven. Titlen holder derimod.

4 Der er fundet syv udgaver af "Dune" på nettet 5. Vælg den, der ser ud til at passe bedst, og klik på **Next** 6.

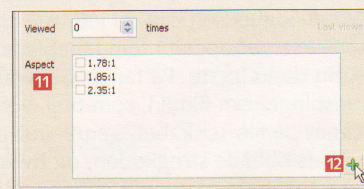

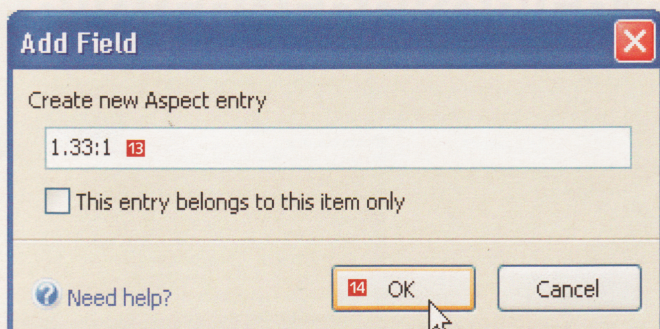
5 Inden du tilføjer filmen til databasen, kan du redigere i de oplysninger, som programmet hentede fra internettet. For hvert felt kan du vælge mellem netudgaven **Keep current entry** 7 eller din egen **Select my own entry** 8. Klik på knappen **Finish** 9, når du er tilfreds.

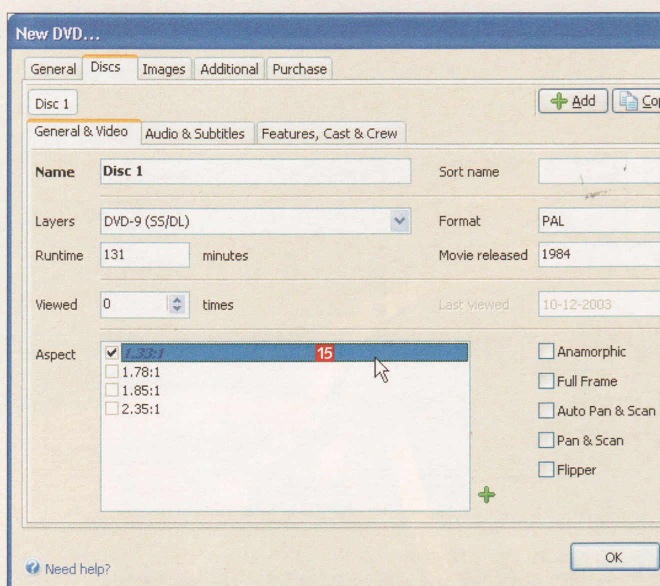
6 Hvis der har indsneget sig oplysninger, som ikke passer på din egen dvd, fx aldersgrænsen – **Rating** 10 – som kan være en anden i udlandet, kan de fortsat rettes.

7 I dette tilfælde er billedet i et smallere format, **Aspect** 11, end programmet kender til. Det kan heldigvis let rettes. Klik på **+** 12 for at tilføje en ny oplysning.

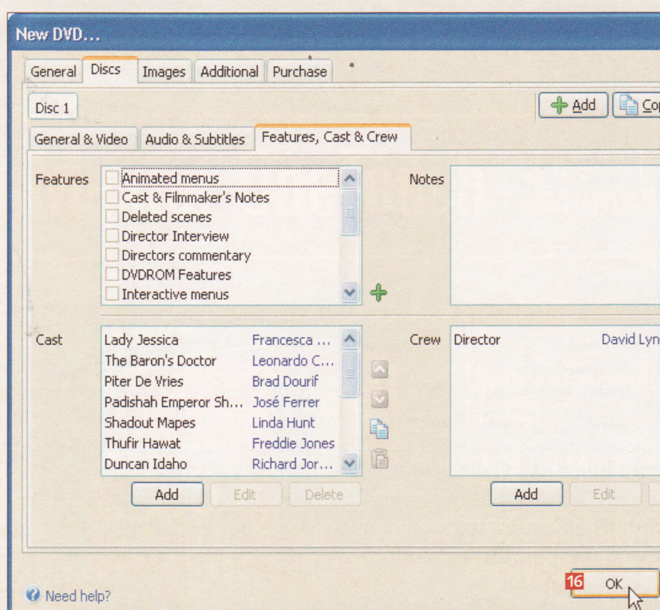

8 Indtast den nye værdi i **Create new Aspect entry** 13, som er standard tv-billede, og klik på **OK** 14.

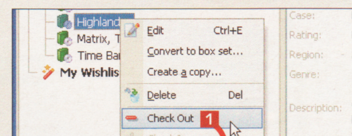
9 Nu er det nye format med i listen over billedformater **Aspect** 15, og kan bruges, næste gang du får en film med beskåret billede.

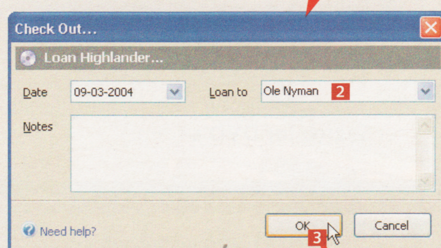
10 Når du har alle de oplysninger med, som du ønsker, kan du slutte af med at klikke på **OK** 16.

Hold glemsomme lånere i ørerne.

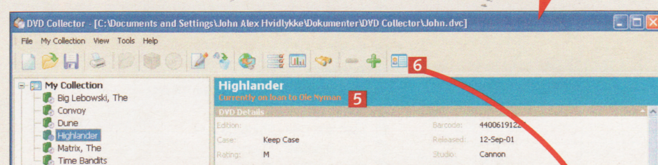
Når vennerne ser en reol fuld af dvd'er, lægger de hovederne på skrå, og ryggene med titler bliver studeret. Og snart hører du det velkendte "Kan jeg ikke låne denne her i nogle dage?". "Jo, naturligvis, bare jeg snart får den igen." Se her, hvordan du sikrer dig, at dine venner ikke glemmer filmen igen – og hvordan du undgår rollen som uheldig udlåner.

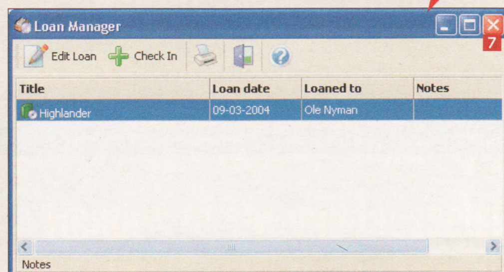
1 Inden din gode ven Ole får lov at låne filmen, skal den dog registreres. Højreklik på filmens titel, og vælg **Check Out** 1.

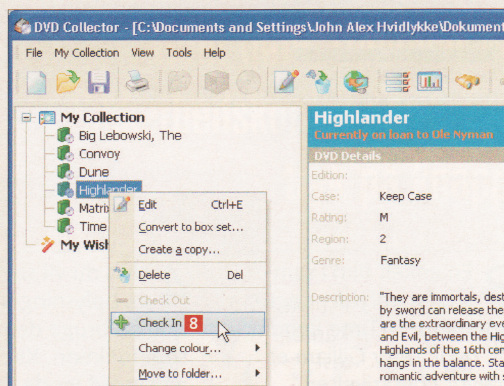
2 Datoen (**Date**) kommer automatisk frem på skærmen, men du skal selv skrive navnet på den heldige låner i feltet **Loan to** 2. Næste gang han låner en dvd af dig (hvis han får lov), kan du blot vælge det på en rulleliste. Klik på **OK** 3.

3 Nu dukker navnet på låneren op under filmens titel 5. Og der bliver det stående, lige til han leverer filmen tilbage. Hvis du vil se en komplet oversigt over udlånte film, skal du klikke på knappen **Display all movies on loan** 6, som du finder yderst til højre.

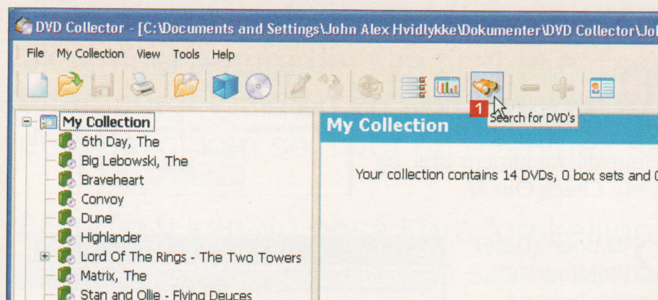
4 Her kan du se alle udlån, hvem der har lånt hvad – og hvornår. Vinduet lukkes med lukkefeltet 7 øverst til højre.

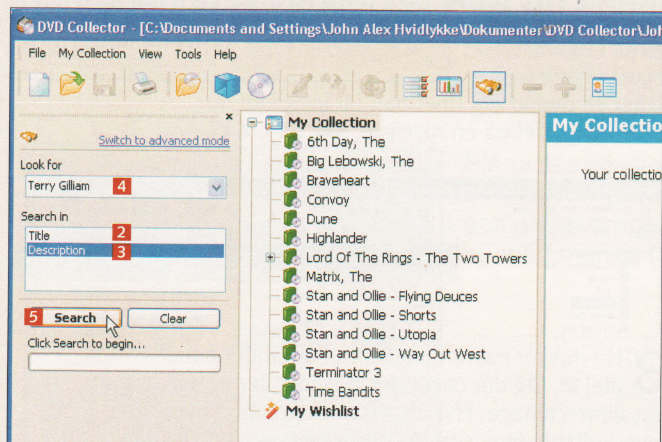
5 Når filmen (endelig) vender tilbage til den rette ejermand, højreklikker du på filmtitlen i listen og vælger **Check In** 8. Derefter bliver lånet slettet.

Søg på tværs af din filmsamling

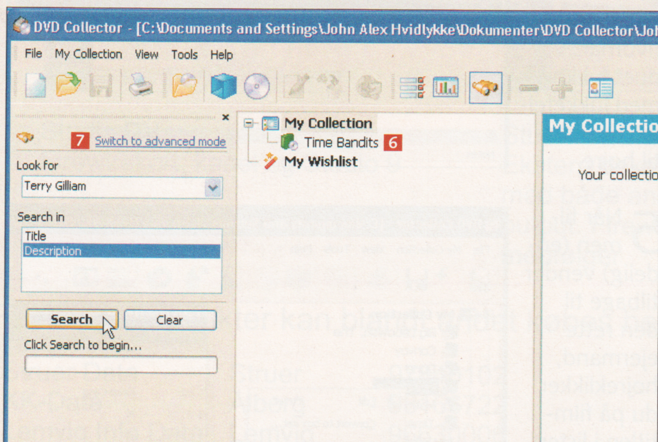
Efterhånden som samlingen vokser, kan det blive svært at bevare overblikket. Og det er her, en database kommer til sin ret. Du kan nemlig indtaste bestemte søgeord og dermed finde det, du leder efter i din samling.

1 Klik på søgeknappen med kikkert-symbolet **1**. Derved kommer **Search for DVD's** frem.

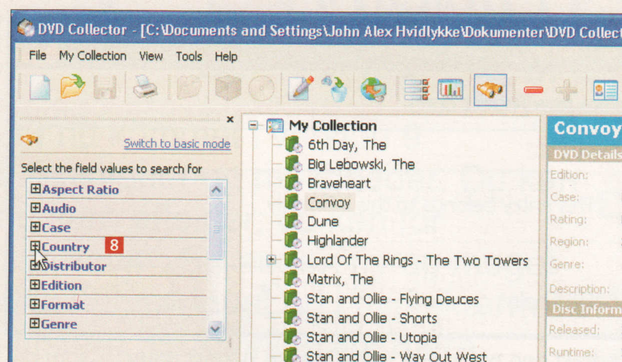

2 Nu får du et søgefelt i venstre side af skærmen. Som udgangspunkt har du mulighed for at søge i titler **2** og beskrivelser **3** på filmene. Lad os se, om Monty Python-instruktøren Terry Gilliam er nævnt nogen steder. Skriv søgordet i feltet **Look for** **4**, og klik på **Search**-knappen **5**.

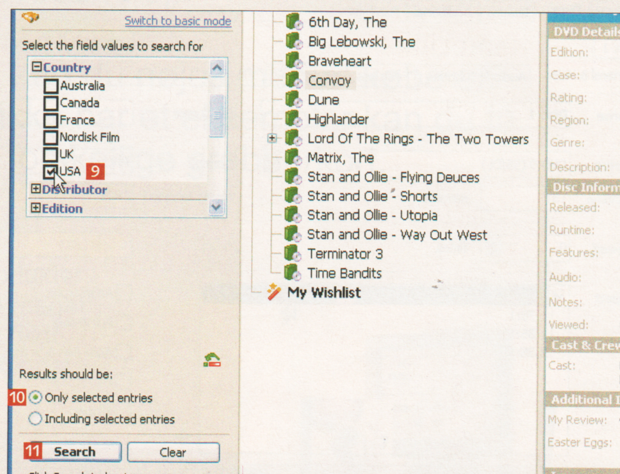

3 En enkelt film i samlingen opfylder søgekriterierne: "Time Bandits" **6**, hvor Terry Gilliam er nævnt i beskrivelsen.

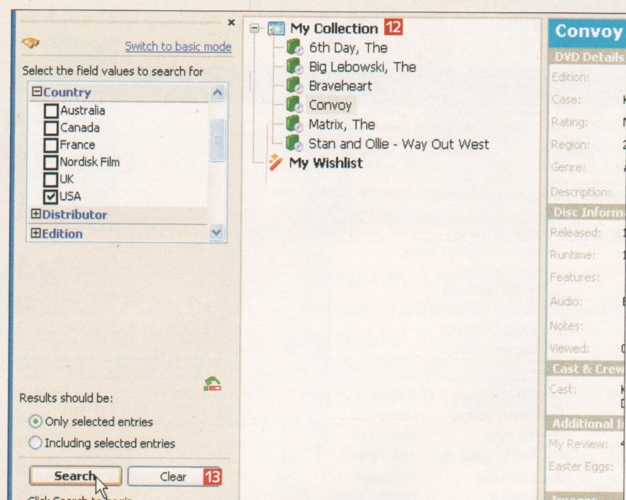
4 Hvis du vil søge på de øvrige oplysninger om filmene, skal du bruge den avancerede søgefunktion. Klik på **Switch to advanced mode** **7**.

5 Nu kan du søge på de fleste oplysninger om filmene. Lad os fx finde ud af, hvor mange amerikanske film der er i samlingen. Klik på **Country** **8**.

6 Nu får du en liste over lande. Klik i afkrydsningsfeltet ud for **USA** **9**. Kontrollér, at der er markeret i **Only selected entries** **10**. Klik på knappen **Search** **11**.

7 Under **My Collection** **12** får du nu de seks film i samlingen, hvor det er registreret, at de er indspillet i USA. Hvis du vil lave en ny søgning, kan du slette det gamle resultat med knappen **Clear** **13**.

■ Bemærk dog, at du kun kan søge ved at vælge fra lister. Du kan altså ikke søge på bestemte skuespillere, men kun på, om der står noget i feltet **Cast and crew**.

Amitech eHome - mediafiler til folket

Nem adgang til fotos, film og musik

Hvis din computer er ved at være godt fyldt op med digitale fotos, MP3 musik og spændende DVD-film, giver Amitechs to nye eHome produkter dig ekstra hjælp.

Fra pc til TV — HomeLink

Amitech HomeLink henter dine mediafiler fra din pc eller fra HomeCenteret og afspiller dem på TV eller på HiFi-anlægget.

Med fjernbetjeningen finder du nemt dine film, fotos og musik på TV skærmen

Amitech HomeLink

Kr. 2.499,-

inkl. moms

Nem styring af fotos, film og musik

Amitech HomeCenter, Model 190

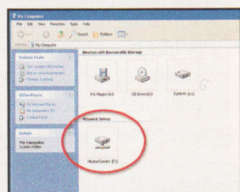
Kr. 4.995,-

inkl. moms

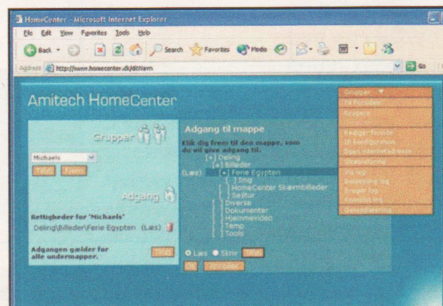
Familiens fælles lager — HomeCenter

Amitech HomeCenter har kapacitet til alle jeres mange media-fil'er. Via netværket kan du eller andre i familien nå jeres fælles fil'er på HomeCenteret, som blot er en lille, lydløs og strømbesparende enhed, men med en enorm kapacitet.

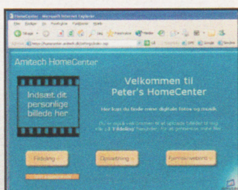
De gæster du giver adgang, kan betjene sig selv i HomeCenteret.

HomeCenteret vil blot optræde som et almindeligt — om end stort — drev på din pc.

Du kan selv ændre opsætning af HomeCenteret fra din pc — eller via internettet.

Dine gæster fra internettet vil blive mødt af din personlige velkomst-side.

amitech

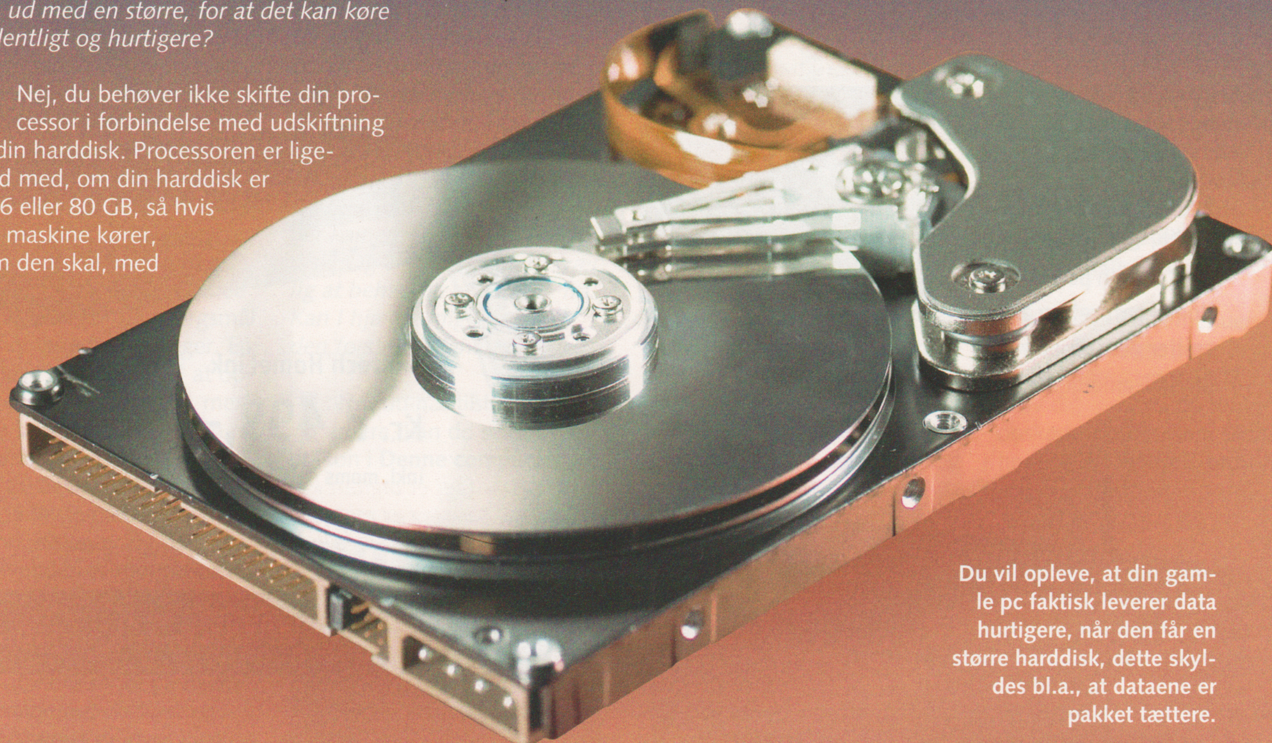
Møgelhøj 8, 8520 Lystrup, Tlf. 87 43 30 30
www.homecenter.dk

HARDWARE

Vil have mere plads!

? *Jeg vil montere en 80 GB harddisk i min pc. Jeg har en på 6 GB. Skal jeg også skifte min nuværende processor, som er en Pentium 380 MHz med Windows 98, ud med en større, for at det kan køre ordentligt og hurtigere?*

! Nej, du behøver ikke skifte din processor i forbindelse med udskiftning af din harddisk. Processoren er ligeglad med, om din harddisk er på 6 eller 80 GB, så hvis din maskine kører, som den skal, med din gamle harddisk, vil den også gøre det med en ny og større disk. Derimod kan du risikere, at din pc ikke kan se, at harddisken er større end 32 GB. Dette løses ved, at du på harddiskproducentens hjemmeside henter en driver, som får din pc til genkende store harddiske.

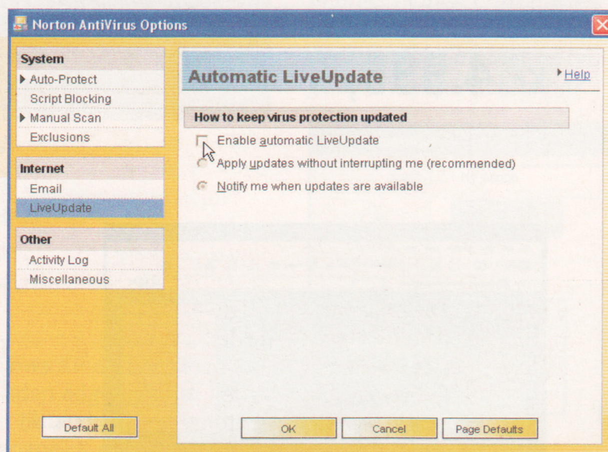
Du vil opleve, at din gamle pc faktisk leverer data hurtigere, når den får en større harddisk, dette skyldes bl.a., at dataene er pakket tættere.

INTERNET

Min pc vil straks på nettet!

? *Når jeg tænder for min computer, begynder den at etablere forbindelse til internettet. Det har den gjort, siden jeg installerede Norton Antivirus. Hvad er der galt?*

! Der er ikke noget galt. Da udviklingen af virus går så stærkt, er *Norton Antivirus* nødt til at opdatere sin viden om virus med jævne mellemrum. Programmet vil derfor, når du installerer det, som noget af det første forsøge at koble sig til Nortons side for at hente den seneste udgave af de såkaldte virusdefinitioner, der indeholder oplysninger om de nyeste virus. Generer den automatiske opdatering dig, kan du frakoble den via **Options** og **LiveUpdate**. Fjern afkrydsningen fra feltet **Enable automatic LiveUpdate**. Gør du det, bør du regelmæssigt opdatere antivirusprogrammet manuelt.

KVIKTIP

Windows XP

Som standardindstilling i Windows XP bliver alle ikoner og genveje, som placeres på skrivebordet, arrangeret og opstillet på rad og række efter et usynligt gitter. Du kan også selv bestemme, hvor de skal placeres. Højreklik med musen et tomt sted på din skærm, vælg Arranger ikoner efter... I undermenuen fjerner du fluebenene ud for Arranger automatisk og Arranger i forhold til gitter. Så kan ikonerne placeres frit på hele skrivebordet.

Jan Malinowski
Redaktør

Skriv til Spørg os

Spørgsmål og svar på disse sider er et uddrag af de e-mails, vi har modtaget på Komputer for alles SPØRG OS SERVICE på nettet.

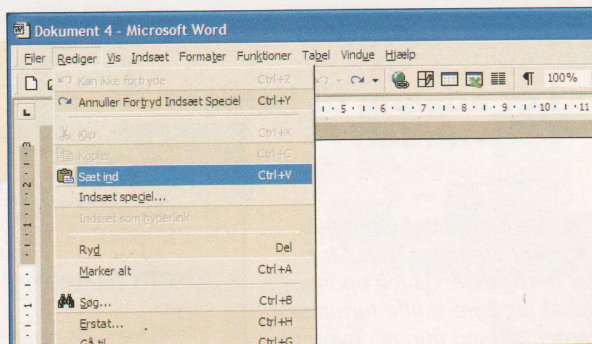
Her kan bladets abonnenter få svar på de fleste spørgsmål – direkte og personligt. Nogle problemer – og deres løsninger – som redaktionen mener har størst interesse for alle andre læsere, bringes efterfølgende på disse sider.

OBS! Kun for abonnenter: Send os et spørgsmål via SPØRG OS SERVICE på www.komputer.dk
Mail til andre adresser, breve og telefoniske henvendelser kan vi desværre ikke påtage os at besvare.

WINDOWS

Sæt Print Screen-billeder ind i Word

? *Jeg mener, at jeg kan bruge Print Screen-tasten til at tage et skærmbillede, men hvordan får jeg billedet ind i Word?*

! Når du trykker på tastaturknappen Print Screen, der sidder øverst i højre side af dit tastatur, bliver der taget et billede af det, der aktuelt vises på skærmen. Billedet gemmes i udklipsholderen og kan sættes ind i et program herfra. Hvis du vil sætte billedet ind i *Word*, skal du klikke på **Rediger** og vælge **Sæt ind** – eller højreklikke på dit *Word*-dokument og vælge **Sæt ind** fra menuen.

Vil du bruge billedet i andre programmer, så gem det på harddisken med et billedbehandlingsprogram, fx *Paint*.

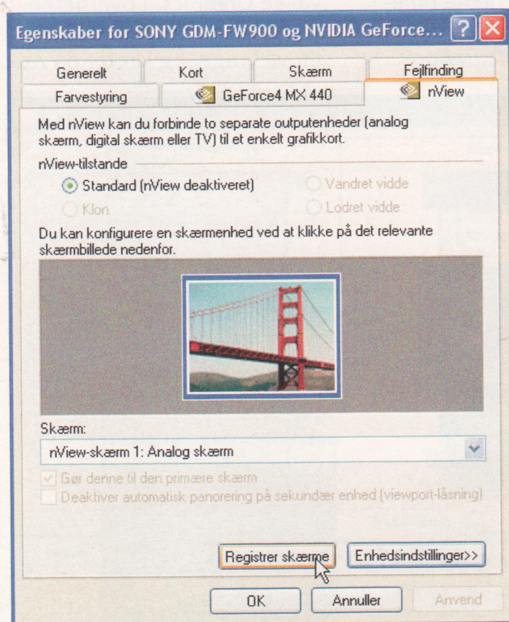
Et tryk på Print Screen tager et billede af hele skærmen. Hvis du kun vil have et billede af det aktive vindue, skal du holde Alt-tasten nede, mens du trykker på Print Screen.

HARDWARE

Fra computer til fjernsyn

? *Jeg ville gerne vide, hvordan jeg kobler mit fjernsyn til min computer. Mit grafikkort er et NVidia GeForce3 Ti 200, som har en S-Video-udgang med tilhørende kabel. Hvordan bærer jeg mig ad?*

! Du kan slutte dit fjernsyn til dit grafikkort ved hjælp af det medfølgende kabel. Du skal bruge et SCART-stik eller en videoindgang på fjernsynet. Højreklik på skrivebordet, og vælg **Egenskaber**. Klik på **Avanceret** i dialogboksen **Egenskaber for Skærm**. Klik på fanebladet **nView**. Her skulle du gerne se to skærmbilleder. Hvis ikke, skal du bruge knappen **Registrer skærme**. Nu kan du justere, hvordan billedet skal vises på henholdsvis skærmen og fjernsynet.

Finder din pc ikke både pc-skærmen og fjernsynsskærmen, når du har forbundet grafikkortets udgang med fjernsynet, skal du bruge knappen Registrer skærme.

DIGITAL FOTO

Mine billeder bliver for mørke!

? *Jeg har fået et digitalt kamera, som jeg er meget glad for. Men en række billeder, som jeg netop har taget på min datters skole, mens hun spillede teater, er blevet for mørke, utydelige og slørede. Hvad kan jeg gøre for at undgå det en anden gang?*

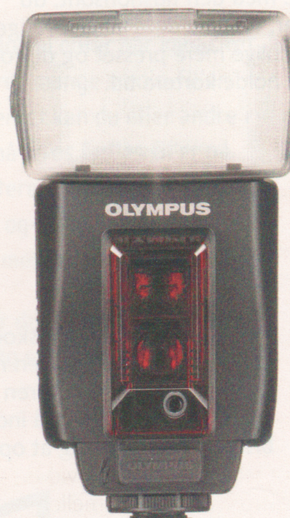
! En blitz til et digitalkamera kan typisk kun klare at oplyse ting, som er 2-3 meter væk. Og vælger du at undvære blitzen, vil dit kamera bruge en langsom lukkehastighed, og det vil gøre billederne uskarpe.

Nogle digitalkameraer har en blitzsko, hvor du kan montere en ekstern blitz, som så enten kan fås i en kraftigere udgave eller med en forlængerledning, så du kan få oplyst scenen eller de mørke områder, som ligger mere end tre meter væk fra kameraet.

På en del kameraer kan du også ændre ISO-indstillingen til det højest mulige (400, 800 eller højere). Det gør, at du måske kan få kameraet til at lukke hurtigt nok til, at du kan fastfryse motivet. Husk dog at stille det tilbage til det normale igen, da dine næste billeder ellers bliver meget kornede.

Endelig kan du anskaffe dig et kamerastativ eller en (mindre) trefod, så du undgår håndholdte rystelser.

De billeder, som du har taget, kan du prøve at korrigere for lys, kontrast og gamma i et billedbehandlingsprogram, fx *XnView*, som du finder på vores *K-CD 6*.

En ekstern blitz kan kaste mere lys og længere end kameraets ditto indbyggede.

SPØRG OS

TILBEHØR

Findes langtidsholdbare cd'er?

? *I bragte en nyhed sidste år om, at cd-skiver var dødsdømte. Den skræmte mig. Hvad nu med alle dem, som langtidslagrer dokumenter og billeder på cd'er? Jeg er ved at lægge flere hundrede lysbilleder over på min pc, hvorefter jeg vil brænde dem på cd eller dvd. De skulle gerne holde i 40 år. Så hvor finder jeg nogle medier, der kan holde?*

! Alle lagringsmidler uanset type bliver nedbrudt med tiden. Det er blot en spørgsmål om, hvor lang tid det tager. En almindelig cd-r (en cd til at optage på) nedbrydes også, men det går langsomt. Levetiden på en kvalitets-cd-r anslås til at være 100 år, hvilket langt overstiger de fleste medier, fx magnetbånd, disketter og harddiske. Levetiden er naturligvis anslået. Om der så findes cd-romdrev om så mange år, er mere tvivlsomt.

For at være sikret på bedst mulig måde bør du først og fremmest købe de dyre kvalitets-cd'er og undgå de billigste.

Dvd-skiver bør du ikke vælge med den tidshorisont, du har, da dine data alt andet lige vil blive mere presset og derfor vil holde kortere tid.

WINDOWS XP

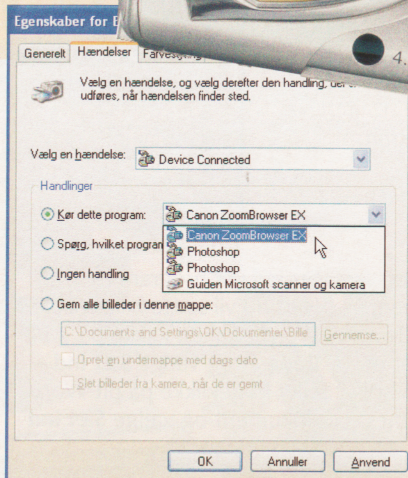
Let adgang til kamera forsvundet!

? *Jeg har fået et Olympus 400 digitalkamera. Stor var min glæde, da jeg opdagede, at jeg bare skulle forbinde kameraet med min pc, hvorefter et vindue poppede op med en stribe af valgmuligheder, som jeg kunne bruge til mine billeder (vise som dias, gemme i ny mappe osv.).*

Men på mystisk vis er denne funktion forsvundet, og nu åbner kameraet som en flytbar disk. Og den er meget besværlig at behandle billederne fra. Kan I hjælpe mig med at få den første mulighed tilbage?

! Når du har tilsluttet dit kamera, kan du se det som et ikon i **Denne computer**. Højreklik på det, og vælg **Egenskaber**. Klik på fanen **Hændelser**. Her kan du bestemme, hvad der skal ske, når du tilslutter kameraet til din pc. Afkryds feltet **Kør dette program**. Vælg et program i rullemenuen. Så åbner det valgte program, når du tilslutter kameraet til pc'en. Prøv dig frem, til du finder det ønskede vindue, som sikkert findes i et Olympus-program.

Når du vælger fanebladet Hændelser, kan du bestemme, hvad der sker, når du tilslutter dit digitalkamera til pc'en.

KVIKTIP

Windows XP

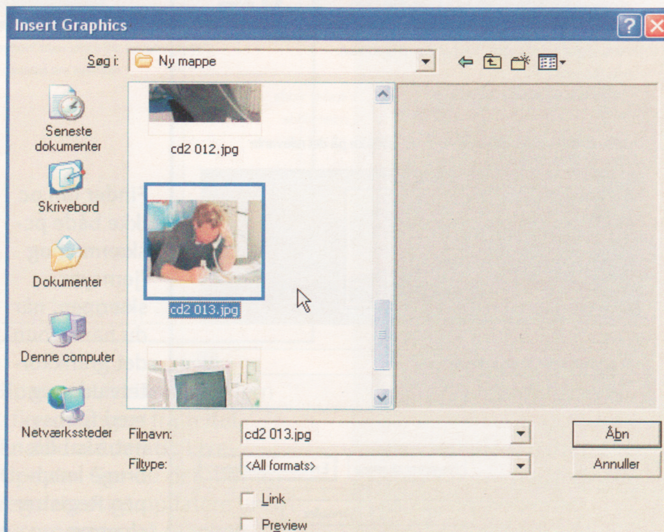
Du kan let omdøbe flere filer på en gang. Markér alle mappens filer med Ctrl + A, højreklik, og vælg Omdøb. Skal filerne hedde fx 24, omdøber XP den første til 24, nummer to til 24(1) osv.

OPEN OFFICE

Hvordan får jeg billeder ind i Impress?

? *Jeg morer mig med at lave PowerPoint, og nu vil jeg gerne prøve det samme i Impress i Open Office. Men hvordan kan jeg hente billeder fra min computer og bruge dem i en præsentation?*

! Hvis du vil indsætte billeder i en præsentation i *Impress* i *Open Office*, skal du klikke på **Insert** i menulinjen og vælge **Graphics**. I oversigten markerer du det billede, som du vil bruge, og klikker på **Åbn**.

LÆSERTIP

Låst ude

Hvis du bruger adgangskode i *Windows XP* og har glemt koden, kan du let lave en ny konto uden adgangskode. Du skal starte computeren i fejlsikret tilstand (F8) og trykke på administrator. Gå ind i kontrolpanelet, og klik på brugerkonti, og vælg at oprette en ny konto.

Helle Jessen

Har du også et tip, du vil dele med andre, så send en e-mail til Spørg os-redaktøren på adressen: red@komputer.dk Bringer vi dit tip i bladet, får du tilsendt en lille gave.

TRYK PÅ KNAPPEN.
SIKKERHEDSKOPIER DE MAGISKE ØJEBLIKKE.

Vælg selv, hvordan du trykker på knappen.

Maxtor OneTouch EKSTERN HARDDISK

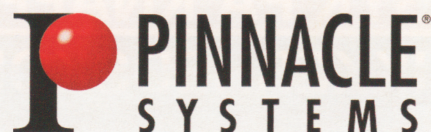
- Op til 300 GB
- Op til 7200 omdr. pr. min.
- Til pc og Mac
- USB 2.0, FireWire eller begge

www.maxtor.com

Hendes første skridt.
Hendes første middagsselskab.
Minder, I vil dele hele livet.
Gem dem. Opbevar dem.
Sikkerhedskopier dem med et tryk på knappen.

Maxtor®
What drives you.™

Så er Studio 9 her!

Pinnacles prisvindende software, Studio, er nu kommet i version 9. Den nye version har mange spændende funktioner og muligheder. Du kan nu krydre dine videooptagelser med endnu flere effekter; du kan for eksempel ændre din film til at få et "smalfilmslook". En anden ny og meget efterspurgt funktion er, at du nu kan få redigeringsvinduet op i fuld skærm så du tydeligt kan se, hvor du eventuelt skal justere din klipning lidt mere.

I Studio 9 kan du også køre forskellige filtre på lyden hvor du for eksempel kan fjerne støj eller du kan sætte sorroundsound op.

Hvis du allerede har en Studio i forvejen, kan du nøjes med at købe en opgradering til version 9. Hvis du endnu ikke har et eksemplar kan du få softwaren for sig selv eller sammen med forskellige grabberkort.

Pinnacles Studioprodukter er kendt for at være meget nemme at bruge og fyldt op med mange funktioner

Studio 9 er nemt at installere på din PC, hvor du nemt kan overfører videoen og starte din karriere som filmproducer

Studio DV
Firewirekort, kabel og Studio 9

Studio Moviebox DV
Ekstern boks, designet af Porsche, med både analog- ogdigital in- og output. Firewirekabel og Studio 9 medfølger

Studio AV/DV Deluxe
Grabberkort med både analog- og digital in- og output. Firewirekabel, breakoutboks og Studio 9 medfølger

Pinnacles produkter kan blandt andet købes her:

Struer Data	Struer	97840102
KK-Data	Ålborg	98166722
Lemvig Info Data	Lemvig	96630006
AWJ Foto	Saltangará	+298 448490
SHG.DK	Højbjerg	87342207
Midt Data	Viborg	86614608
Multimediaworld	København	38338338
DCS	Århus	70222505

www.pinnaclesys.com

HJEMMESIDER

Søgeord på min hjemmeside

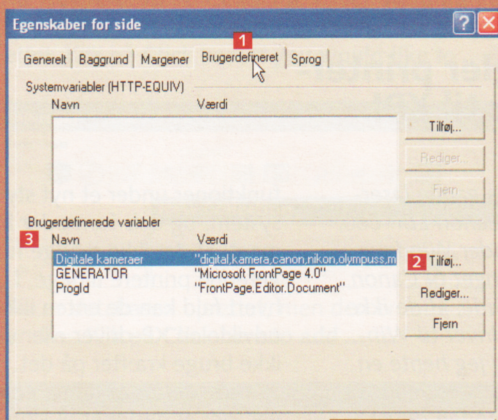
Vil I venligst fortælle, hvordan jeg får folk til at finde de emner, der findes omtalt på min hjemmeside, som er lavet i Frontpage. Jeg ved, at det er noget med at lægge en masse ord på nettet, hvor folk så kan søge efter dem. Men hvordan?

Søgemaskinerne på internettet har forskellige metoder til at finde frem til nye og eksisterende hjemmesider. En del søgemaskiner leder efter såkaldte meta-tags, der er specielle nøgleord, der findes i hjemmesidernes html-koder, og som indeholder ord, der beskriver hjemmesidens indhold. Ordene vises ikke på selve hjemmesiden, men opfattes kun af søgemaskinerne. Hvis du vil have, at alle søgemaskiner skal kunne finde frem til netop din hjemmeside, er det en god idé at forsyne den med en række meta-tags.

Lad os antage, at du har en side om alle de nye digitalkameraer og anmeldelser af disse, derfor har du brug for at lægge produktnavne og firmanavne ud som søgeord eller mega-tags.

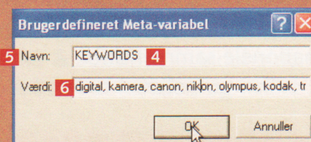
1 Åbn din hjemmeside i *Frontpage*. Klik på **Filer**, og vælg **Egenskaber**.

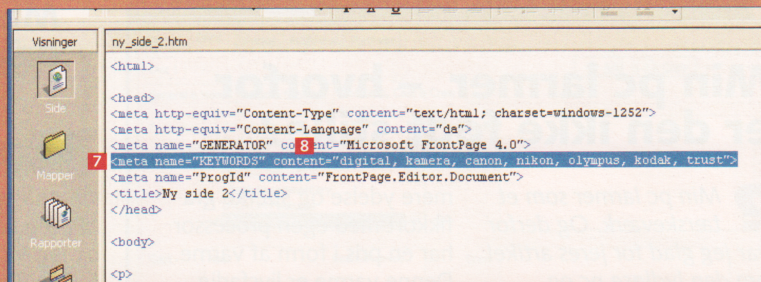
2 Klik nu på fanen **Brugerdefineret** 1.

3 Klik herefter på **Tilføj** 2 under **Brugerdefinerede variabler** 3.

4 Skriv **KEYWORDS** 4 i feltet **Navn** 5, og skriv de nøgleord, der skal bruges, i feltet Værdi 6. Du kan skrive flere ord, hvis du adskiller dem med et komma.

5 Hvis du bruger et andet program til at lave hjemmesider end *Frontpage*, kan du indsætte en linje i html-koden 7 magen til denne: **<meta name="KEYWORDS" content="digital, kamera, canon, nikon, olympus, kodak, trust">**

6 Du kan selv indsætte flere nøgleord efter koden **content=** 8, dog maksimalt 1000 karakterer alt inklusive.

WINDOWS XP

Multisession-musik-cd'er mislykkes

I nr. 2 2004 skriver I om cd-brænding, at man ikke kan brænde multisession-cd'er i Windows XP. Jeg har Windows XP Pro og har brændt mine billeder på samme cd i flere omgange ved at bruge Windows' eget indbyggede brænderprogram.

Men jeg kan ikke brænde min musik som multisession i XP. Hvad er forskellen på billed- og musikfiler?

En multisession-cd er en cd, hvor det er muligt at lave flere brændinger på samme cd og dermed udnytte hele cd'ens kapacitet.

Det indbyggede brænderprogram i *Windows XP* er ret simpelt og har ikke en indstilling eller knap til at lave multisession-cd'er. Og Microsoft fortæller heller ikke, at man kan gøre det. Men selv om *XP* ikke reklamerer med det, har du ret i, at programmet sagtens kan brænde data i flere omgange til den samme cd.

Når du derimod brænder en musik-cd (audio-cd) i *Windows XP* eller i et andet brænderprogram, fx *Nero*, er programmet indstillet til, at cd'en straks skal kunne afspilles i dit musikanlæg, og derfor afslutter (lukker) det cd'en – også selv om du kun lægger to numre på cd'en. Cd-afspillere i musikanlæg kan kun håndtere at læse en mappe med musikfiler.

Derfor kan det ikke lade sig gøre at brænde musik som multisession.

Forsøger du at lave en multisession-lyd-cd i fx *Nero*, får du, når du vil fortsætte brændingen, at vide, at cd'en er brugt, at du ikke kan brænde mere på den, og at du må sætte en ny tom cd-skive i cd-brænderen.

SPØR

HARDWARE

Hvad er et PCMCIA-kort?

? *Jeg har købt en dvd-afspiller, hvor man kan sætte et PCMCIA-kort i. Men hvad er et PCMCIA-kort for noget? Og hvor kan man få fat i det?*

! Et PCMCIA-kort er et lille indstikskort fortrinsvis til bærbare computere. PCMCIA er en standard, som står for Personal Computer Memory Card International Association (personlig hukommelseskorts internationale sammenslutning). Standarden er udviklet, så alle PCMCIA-kortene kan bruges af alle bærbare. Kortene kan fx indeholde netkort, modem, harddiske og hukommelseskortlæsere. Din dvd-afspiller kan via et PCMCIA-kort vise stillbilleder fra et Flash-hukommelseskort. Kortene kan købes i de fleste computerbutikker.

Her vises et PCMCIA-kort, hvor du kan sætte et Compact Flash-hukommelseskort i, så du også på den bærbare kan se dine digitale fotos.

KVIKTIP

Word

Word viser som standard en liste med de seneste 4 dokumenter, som du har haft åbnet. Men du kan ændre antallet ved at vælge Funktioner og Indstillinger... Klik på fanebladet Generelt, og find Vis senest åbnede filer. I rullemenuen står der 4. Det kan du ændre til alt mellem 0 og 9 filer. Hvis du ændrer det til 0, vil fluebenet ud for Vis ... helt forsvinde.

DIN MENING

Min pc larmer – hvorfor er den ikke født stille?

? *Min pc larmer som et tærskeværk. Og derfor var jeg glad for jeres artikel om den lydløse pc og støjdæmpning. Og jeg gik straks i gang med at fjerne min pc-støj. Men hvorfor er alle pc'er ikke stille, allerede når man køber dem? Det må I godt fortælle fabrikanterne. Det kan da ikke være rigtigt, at jeg først skal betale mange tusinde kroner for et stykke avanceret elektronik og derefter ofre endnu flere penge på at dæmpe støjen?*

Henrik Hansson

! Vi er ikke uenige med dig. Pc'er burde som udgangspunkt fremstilles, så de var mere stille. Og det går da også den rigtige vej – om end meget langsomt.

Kernen i problemet er varme. Flere MHz, mere strøm, flere transistorer, mere ydelse og stærke grafikkort med egen processor har en pris i form af varme. Denne varme er livsfarlig og skal væk. Det sker ofte i form af en eller flere blæsere som larmer.

Og når der samtidig konkurreres på den samlede pris for computeren, så ender det – desværre – ikke altid med de mest smarte løsninger, men ofte med de allerbilligste.

Der findes mange produkter, som ikke støjer ret meget, fx harddiske med flydende lejer, væskekølesystemer, stille blæsere, støjsvage strømforsyninger osv., men fælles for dem alle er, at de koster.

Så uanset hvordan vi end vender og drejer problemet, ender det med, at vil vi have ro og fred, må vi have pungen frem og betale for det ...

Jan Malinowski

HARDWARE

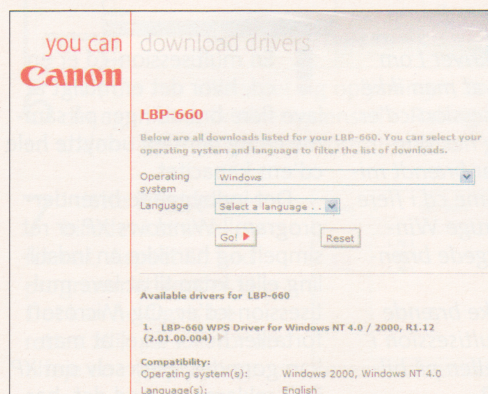
Mangler printerdriver til XP!

? *Min gode gamle laserprinter, Canon LBP 660, virker ikke under Windows XP. Jeg har ringet til Canon, og jeg fik at vide, at de ikke har lavet en driver til Windows XP. Kan jeg hente en driver et andet sted, eller kan jeg bruge en anden driver? Jeg har prøvet med andre drivere fra Canon, men de virker ikke. Lige nu bruger jeg ikke Windows XP, for jeg har mere brug for printeren.*

! Det er et problem, som ofte opstår med ældre udstyr. Dels kan de ikke bruge alle funktioner under et nyt styresystem, og dels formoder firmaet, at der ikke mange fungerende printere tilbage. I hvert fald kan de enten ikke udvikle en XP-driver eller vil ikke bruge kræfter på det.

Prøv derfor at hente en driver, der er designet til *Windows 2000* og *Windows NT*. Disse to systemer er i familie med *Windows XP*.

2000/NT-driveren kan du finde på Canons hjemmeside. Hvis ikke det virker, bliver du nok nødt til at se dig om efter en ny printer til den computer, som du har *XP* på.

På canon.dk kan du finde drivere til alle Canons produkter, men det er ikke alle, der er udviklet en XP-driver til.

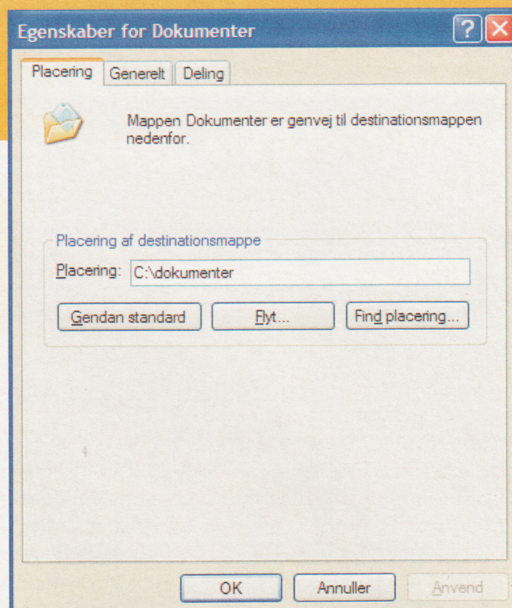
WINDOWS XP

Kan jeg flytte min dokumentmappe?

? *Det kniber med plads på mit C-drev. Og derfor vil gerne flytte mine dokumenter til mit D-drev. Kan dette lade sig gøre på en let måde, uden at jeg mister alle mine personlige indstillinger?*

! Det kan sagtens lade sig gøre at flytte mappen **Dokumenter** fra fx C-drevet til D-drevet og dermed frigøre noget plads på dit C-drev. Du skal højreklikke med musen på mappen **Dokumenter** og vælge **Egenskaber** i menuen. Midt i vinduet **Egenskaber for Dokumenter** angives det i **Placering**, hvor Windows har registreret mappen. Hvis du bare vil flytte den til dit D-drev, ændrer du C til D og klikker på OK.

Hvis du ikke kender adressen så klikker du på **Flyt...**, finder og markerer den ønskede mappe. Derefter klikker du på **OK**. For en sikkerheds skyld spørger Windows, om du er sikker på, at du vil flytte alle dine dokumenter til den nye mappe, klik roligt på **Ja**.

I Egenskaber for Dokumenter kan du bestemme, hvor du vil placere mappen med alle dine dokumenter.

SPIL

Kan I hjælpe Indiana Jones?

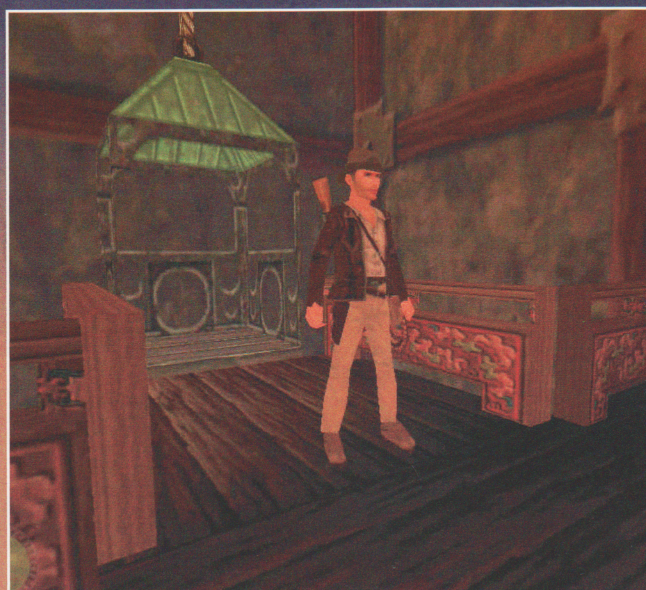
? *Jeg har spillet Indiana Jones Infernal Machine. Jeg sidder fast i bane 15, Infernal Machine, i starten, og jeg kan simpelthen ikke komme videre. Har I mulighed for at hjælpe? Bane 15 minder meget om bane 2, Babylon.*

Jeg læser med glæde jeres forskellige løsninger på spil, er det jer selv, der kan det hele, eller får I hjælp fra udbyderne?

! På 15. bane gælder det om at få finde alle delene til maskinen og få dem placeret rigtigt. CIA-agent Turner og Sophia er nået frem før dig og har forgæves forsøgt at samle maskinen.

Først på banen vil du møde nogle sejlivede robotter. Find bazooka-raketterne, og brug dem på de første robotter. Træd lidt tilbage, når du har affyret raketterne, så du ikke dør i trykbølgen.

Herefter kommer du til en smal gang foran et ansigt, som faktisk er en elevator. Få den til at køre opad ved at gå ind i den, og hop så hurtigt af. Under elevatoren findes en knap, som du skal trykke på. Den åbner for adgangen til maskinrummet.

Her vil du blive angrebet af en række irriterende minivagter, som når at ramme dig to til tre gange, før du kan slå dem ihjel. Brug haglgeværet, og pas på ikke at være for tæt på, når vagterne eksploderer.

Over dig er der en række platforme og endnu flere mini-vagter. De vil ikke genere dig, før du er i nærheden af dem. Men først skal du nedad – hop i vandet, og svøm ind gennem døren. Her vil du møde en række giftige væsener ...

Når vi hjælper læserne med et spil, undersøger vi først, om der er en på redaktionen, som har spillet det pågældende spil og kan give nogle tips og hjælpe med et skærmskud fra det rigtige sted. Lykkes det ikke, så søger vi efter en Walkthrough (guide til at gennemføre) på internettet.

Alt i ét drev

Et combodrev indeholder det bedste af det hele. Her får du både en cd-brænder og et dvd-drev. Og priserne er lavere end nogen sinde.

Markedet er fyldt med optiske drev. Der er det gamle cd-rom-drev, cd-brænderen, og så er der dvd-drev. Fordelen ved et dvd-drev er, at det kan afspille dvd-skiver, som kan rumme op til 5 gigabytes data, film eller musik. Det nyeste er kombinerede drev eller combodrev, som både kan afspille dvd'er og cd'er. De kan endda brænde på blanke cd'er.

Alle disse drev kaldes tilsammen optiske drev, og det er, fordi de virker ved hjælp af lys – nærmere betegnet en ultratynd laserstråle.

Combodrevene er langt mere interessante end de andre særskilte drev. Et almindeligt cd-drev fås fra ca. 200 kroner og op, men en cd-brænder sniger sig til gengæld hurtigt op i 400 kr. Et combodrev kan derimod købes til priser lige under 500 kroner, og så får du en dvd-læser med i købet.

Du kan dog også finde combodrev, der er en smule dyrere. Som med cd-drev er der kvalitetsforskelle, der først og fremmest har med præcisionen i skrive- og læsesystemet at gøre. Dels i laserstrålen, dels i det optiske system, som læser dvd-skiven. Kvaliteten på disse systemer er selvfølgelig med til at bestemme prisen, men forskellene er sjældent på mere end 100-200 kroner.

Drevenes hastigheder er knap så afgørende. De vokser støt og roligt, efterhånden som nye modeller udvikles, men de afviger ikke fra fabrikat til fabrikat. De fleste combodrev har en skuffe, men der fås også enkelte modeller med "slot-in". Det er drev uden skuffe, men med en revne til at skubbe cd'en ind i, ligesom du kender det fra cd-afspilleren i bilen. Der er ikke forskel på kvaliteten af de to drev. Og så kan du naturligvis også få et noget dyrere eksternt combodrev.

Combodrev fås ofte i både sort, beige og sølv. Det ser selvfølgelig pænest ud med et drev, der passer til dit kabinet.

Når du køber optiske drev, møder du ofte betegnelserne "bulk" og "retail". Bulk betyder, at varen leveres uden tilbehør og manual – og ofte uden emballage. Retail betyder, at varen leveres i en flot papæske, og at der kan medfølge manual, kabler, programmer og andet ekstraudstyr.

Hvis du vil bruge dit dvd-drev til at se film, skal du være opmærksom på, at det kræver et program, der kan vise dvd'ens format MPEG2. Tjek, om du får et program med – gerne PowerDVD, der er et af de bedste af slagsen.

Når du monterer combodrevet i pc'en, skal du huske at stille jumperen rigtigt. Ligesom på en harddisk finder du på drevets tilslutningsside otte tynde kobberben og en eller to små plastic-stik. Plasticstikkene kaldes jumpere. Hvert af dem forbinder to af de otte ben og fastlægger på den måde, om drevet er master eller slave. Kig på drevet, og find et diagram, der viser, hvordan jumperne skal sidde.

Det bør du få for pengene

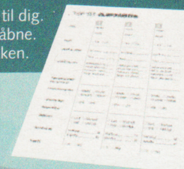
	450-550 kr.	550-800 kr.
Farver	Musegrå	Sølv, sort m.m.
Cd-læsning	40x	48x
Cd-skrivning	40x	48x
Cd-rw-skrivning	10x	24x
Dvd-læsning	16x	16x
Indbygget cache	2 MB	2 MB

Combodrevenes ordbog

CD-R: Står for Compact Disc Recordable og er en brændbar cd-skive.
CD-RW: Compact Disc Rewritable er en cd-type, som kan skrives på og slettes op til 1000 gange.
DVD: Digital Versatile Disc eller Digital Video Disc. Versatile betyder Alsidig.
DVD-ROM: Dvd Read Only Memory. Bruges om dvd'er, der kun kan læses.
DVD-R: Udtales DVD-minus-R. Det ene af to formater for dvd'er, som kan brændes, men kun læses bagefter.
DVD+R: Udtales DVD-plus-R. Det andet af de to brændbare dvd-formater. Kan også kun læses efter skrivning.
DVD-RW: Dvd-skive, der ligesom CD-RW kan skrives på og slettes op til 1000 gange. Findes også i en DVD+RW-udgave.
Cache: Et lille hukommelseslager, der er indbygget i combodrevet. I hukommelsen lægges de data, som skal skrives til en tom cd, så der sikres en jævn strøm af data til cd'en. Cachen er typisk på 2 megabytes.
DMA: Direct Memory Access. Genvej mellem et combodrev og pc'ens hukommelse – uden om processoren.
Regioner: En dvd-film og et drev har ofte indbygget en kode, der skal passe sammen, så en amerikansk film ikke kan afspilles på en dansk pc.
Kopibeskyttelse: Teknik, der forhindrer kopiering af dvd-film. Krypteringsnøglen ligger uden for det kopierbare område af dvd'en. Dvd'en kan altså godt kopieres, men det er bare ikke muligt at afspille kopien.

Af Kjeld Heising. Illustration: Claus Lunau

På *K-CD 6* under **Tilbehør** har vi lagt en tjekliste til dig. Det er en PDF-fil, som du skal bruge *Adobe Reader* for at åbne. Print listen ud, og husk at tage den med dig, når du skal hen i butikken.

Det består combodrevet af

1 Laserstråle: Kernen i et combodrev er en tynd laserstråle, der belyser sporet på cd-rom'en eller dvd'en, og et lysfølsomt optisk system, der opfanger det lys, som reflekteres fra skiven.

2 Elektromotor: Cd'en eller dvd'en roterer i drevet. Det sørger en elektromotor for. Dvd-drev roterer tre gange så hurtigt som et cd-drev. Derfor støjer dvd-drev som regel mere end cd-drev.

3 Åbning af skuffe: Der sidder normalt en knap til højre på drevet, som får skuffen til at glide ind og ud. Du behøver ikke bruge den, når skuffen skal lukke – et venligt skub med hånden har samme virkning.

4 Hovedtelefoner: De fleste combodrev har tilslutning til headset på fronten – og en volumenkontrol ved siden af til at indstille lydstyrken.

5 Lysdiode: Lampen på forsiden er en lille lysdiode, som lyser, når drevet læser eller skriver.

6 Nødåbning: Der er som regel et lille hul på drevets front, som kan bruges til at få skuffen ud, mens pc'en er slukket, eller hvis en cd sidder fast. Stik en smal skruetrækker eller nål ind i hullet. Derefter glider skuffen ud, og du kan fjerne cd'en eller dvd'en.

7 Logoer: Umiddelbart er der ingen forskel på et combodrev og andre drev, men det er ofte præget i skuffen, hvilken type drev det er.

Rengøring: Snavs på linsen til det optiske system er den vigtigste årsag til, at et optisk drev har svært ved at læse en cd eller dvd. Linsen kan renses med en lille blød børste, eller ved at man puster støvet væk. Du kan også købe en rense-cd, der gør arbejdet for dig. 90 % af alle fejl på optiske drev skyldes snavs på læsehovedet.

■ Et optisk drev virker ved, at en laserstråle belyser de mikrotynde spor på mediet. Sporene på skiven, fx en dvd, udgør en spiral, der starter nær midten og slutter ved yderkanten. Skiven har et lag reflekterende materiale nær overfladen, som er dækket af endnu et lag materiale, der ikke reflekterer lys.

Når en cd "brændes", fjernes punkter af dækmaterialet. Et spor bliver på denne måde en lang række af punkter, hvor laserlyset enten reflekteres eller ikke reflekteres. Et præcist system af linser opfanger reflekserne, der i bund og grund er en serie blink. Mønsteret i blinkene svarer nogenlunde til magnetmønstrene på en harddisk. Drevets elektronik omdanner dem til en datastrøm, der kan forstås af pc'en.

Laserlyset, der læser og skriver på skiverne, er lys, hvori bølgerne er koordineret, ligesom radiobølger er det i et radiosignal. Men lys indeholder mere energi end radiobølger. Derfor kan laserlys være farligt. Skulle man på en eller anden måde få sin hånd ind i laserstrålen i et optisk drev, mens den arbejder, vil man få brandsår.

Der findes flere formater for brændbare dvd-skiver, dvd-r og dvd+r. Nye combodrev kan læse begge formater, mens ældre modeller kun vil afspille et.

Combodrevenes hastigheder angives som en række tal, fx 48x, 16x, 48x, 24x. De betyder fra venstre mod højre cd-læsehastigheden, dvd-læsehastigheden, cd-skrivehastigheden og skrivehastigheden ved skrivning til en sletbar cd. 1x hastighed er 150 kB/s. 48x er 7,2 MB/s.

Vamp Media Center
GRATIS
på K-CD 6

FÅ STYR PÅ MEDIEFILERNE:

Gør dit album levende

Se, hvordan du udnytter mulighederne i programmet Vamp Media Center.
- **Organisér musik og billeder • Lav flotte diasshows**
- **Skift baggrundsbilleder • Lav personlige kalendere**
- **Få en gratis hjemmeside • Vis dit fotoalbum på internettet**

I dag er "multimedie-pc" ikke længere et salgsargument, når forhandleren sælger en computer. Nyere pc'er har rigelig kraft til at håndtere billeder, film og lyd på samme tid.

Men hjemme-pc'ens regnekraft har næppe gjort os mere kreative, da kreativiteten ikke rigtig lader sig slippe løs, før man har læst tykke manualer til de komplicerede programmer.

Sådan behøver det dog ikke være. Du kan faktisk hurtigt og nemt slippe alle dine kreative evner fri på computeren. I Vamp Media Center har du en række multimedieværktøjer lige ved hånden i ét og samme program – alt sammen serveret overskueligt og forbilledligt simpelt, så du kan bruge alle kræfter på den kreative proces.

Med Vamp Media Center kan du organisere dine mediefiler på en superoverskuelig måde, så du aldrig mere behøver lede længe efter en bestemt billedfil. Vamp kommer først rigtig til sin ret, når du tager fat på de værktøjer, som lader dig blande billeder, film og lyd på et utal af måder. Du kan blandt andet lave pauseskærme, flotte kalendere til at hænge på væggen, spændende musikvideoer, diasshow med alle feriebillederne, kreative filmklip og personlige lykønskningskort.

På de næste sider hjælper vi dig i gang med programmet og viser dig, hvor enkelt det er at være kreativ med Vamp Media Center. ■

Af Thomas O. Nielsen. Tegning: Peter Heydenreich

Sådan kommer du i gang

Vamp Media Center gør det let for dig at få styr på dine mediefiler, samtidig med at det gør det let at bearbejde og bruge filerne, så du kan bruge dem til et utal af sjove og brugbare ting. Programmet er gratis at bruge, og du kan altid holde øje med, om der er kommet en ny version, på hjemmesiden: **www.imvamp.com**

User Details

New User | Registered User

User ID Nickname: ThomasTurbo 1 | E-Mail: ThomasTurbo 3 hotmail.c

Password (min. 6 chars) 2 | Repeat Password

User Details: Age | Country | Gender

4 Add me to the VAMP mailing list

Send me photos from VAMP Online Photo Albums, The Best Of: Animals, Entertainment, Travel, Nature, Sports

As a VAMP registered member you will receive your own user page on our web site. Use it to upload and share. Have fun! See sample page

By submitting this form I agree to Interactive Music Ltd. Terms Of Service | 5 Send | Cancel

1 Sammen med *Vamp Media Center* får du din egen gratis hjemmeside, hvor du kan lægge dine billeder. Det forudsætter, at du registrerer dig på programmets hjemmeside, hvilket du vil blive bedt om, første gang du starter *Vamp Media Center*. Det eneste, du skal at udfylde, er et **User ID** (brugernavn) **1** og **Password** **2**, som du selv finder på, samt e-mail-adresse **3**. Fjern fluebenet i feltet **Add me to the VAMP mailing list** **4** for at slippe for at modtage e-mails. Klik **Send** **5** for at registrere dig.

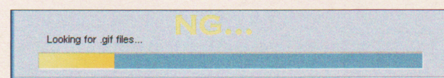
VAMP will now organize all your music, video and pictures in VAMP's Media Organizer

No Changes will be made to these files or their locations

No File Sharing (VAMP is not a P2R application)

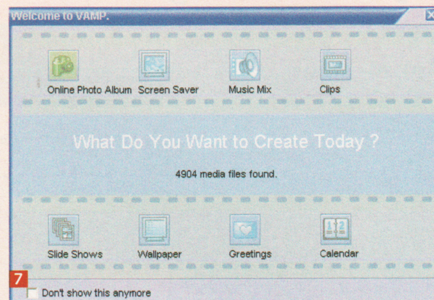
6 Search all computer (recommended)

2 *Vamp Media Center* indeholder en database, som du kan bruge til at holde styr på dine mediefiler. For at kunne dette skal *Vamp* naturligvis vide, hvor på din harddisk disse filer ligger, så de kan tilføjes databasen. Markér **Search all computer** **6** for at få *Vamp* til at gennemsøge hele din pc for mediefiler. Filerne ændres ikke ved denne proces. Og de gøres heller ikke tilgængelige for andre brugere. Klik **Next** for at starte katalogiseringen af mediefiler på din computer.

3 Det kan godt tage lidt tid, afhængigt af hvor mange mediefiler du har. Herefter er *Vamp Media Center* klar til at hjælpe dig med dine kreative udfoldelser.

4 *Vamp Media Center* er et program med mange funktioner, og man kunne godt på forhånd frygte at blive præsenteret for et virvar af knapper og menuer. Heldigvis har udviklerne af *Vamp* brugt mange kræfter på at gøre programmet nemt at gå til. Fx starter programmet med et velkomstvindue med et udvalg af typiske opgaver. Velkomstvinduet kan slås fra nederst i boksen **Don't show this anymore** **7**.

5 *Vamp Media Center* er bygget op omkring 10 aktiviteter, som du hurtigt skifter imellem via panelet til venstre **8**. Hovedpanelet **9** og menulinjen **10** til højre skifter efter den valgte aktivitet. På de kommende sider vil vi gå i detaljer med nogle af de vigtigste muligheder i *Vamp*. Her er desværre ikke plads til at dække alle funktionerne, men det skulle være nok til at sætte dig i gang. Det skal her blot nævnes i overblik, hvad du kan med programmet. De 10 aktiviteter er:

11 **Media Organizer:** Få styr på din musik, dine billeder og filmklip.

12 **Get Photos:** Hent andre *Vamp*-brugeres billeder fra et fælles og frivilligt online fotoalbum på nettet.

13 **Distribute Photos:** Læg dine egne billeder ind i det fælles online fotoalbum, så andre *Vamp*-brugere også kan få glæde af dem.

14 **Slide Show:** Lav et diasshow med alle dine bedste billeder. Vælg mellem otte sjove overgangseffekter, når billederne skifter, og akkompagnér det hele med din yndlingsmusik.

15 **Screen Saver:** Lav din egen pauseskærm med billeder, video og lyd.

16 **Wallpaper:** Få *Vamp* til automatisk at skifte baggrundsbillederne på dit skrivebord.

17 **Media Mixer:** Få MTV's musikvideoer til at blegne, og tilføj sjove, syrede, flippede, smukke, spændende og meget farvestrålende visuelle effekter til din yndlingsmusik.

18 **Greetings:** Lav dine egne sjove, farvestrålende – og ikke mindst personlige – lykønskningskort til festlige lejligheder med billeder og lyd.

19 **Clip Editor:** Klip foto, video og musik sammen til en filmsekvens. Find din indre instruktør frem, og lav din egen musikvideo, en skæg hjemmevideo eller bare en tegnefilm.

20 **Calendar:** Her kan du lave en personlig kalender til hele familien – udsmykket med dine egne billeder og ikoner for forskellige aftaler. Kalenderen kan printes ud eller bruges som baggrundsbillede på skrivebordet.

Media Organizer

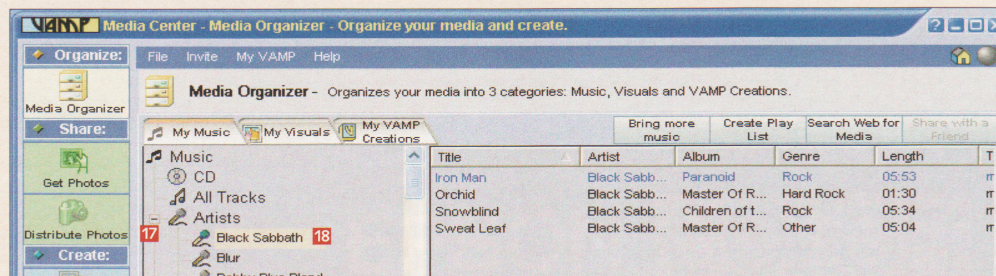
Den måske mest nyttige funktion i *Vamp Media Center* – og derfor også den, vi vil beskæftige os først med – er Media Organizer, som hjælper dig med at holde styr på dine musikfiler, billeder og videoer. Første gang du starter *Vamp Media Center*, tilbyder den dig at skanne din computer for mediefiler. De er lagt ind i oversigten i Media Organizer.

My Music • Organisér musik og lydfiler på computeren

1 Klik på **Media Organizer** 1 i panelet til venstre for at få et overblik over mediefilerne på din pc. *Vamp Media Center* opdeler disse i tre grupper, som du skifter imellem via fanerne øverst: musikfiler 2, billed- og videofiler 3 samt de multimediefiler, vi senere skal lave 4. Lad os først se på, hvordan vi håndterer musik.

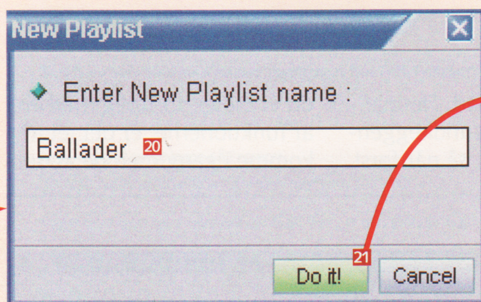
2 Klik på fanen **My Music** 2 og herefter på **All Tracks** 5 i listen til venstre for at se al musik på din pc. Numrene vises i panelet til højre med information om bl.a. titel 6, kunstner 7, album 8, genre 9 og spilletid 10. Fra start er musikken sorteret efter titel, men du kan vælge at sortere numrene efter et hvilket som helst felt ved at klikke på kolonneoverskriften. Information om de enkelte numre henter Media Organizer fra musikfilernes såkaldte ID3-tags. Mangler en fil information om fx kunstner og/eller album, vil de blive vist som "Unknown" i disse felter. Desværre kan *Vamp* ikke rette i filernes ID3-information. Det kan i stedet gøres i *Windows Media Players* "Media Library". Oplysningerne opdateres med det samme.

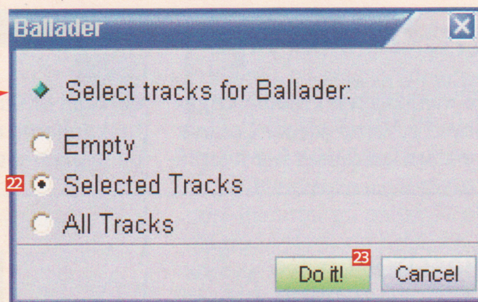
3 **Media Organizer** minder meget om en musikafspiller, og selvfølgelig kan du også lytte til musikken. I nederste højre hjørne 11 finder du en musikafspiller med de sædvanlige knapper: Afspil 12, Pause 13, Stop 14 samt Foregående 15 og Næste 16 nummer. Du kan også afspille et nummer ved blot at dobbeltklikke på det i listen.

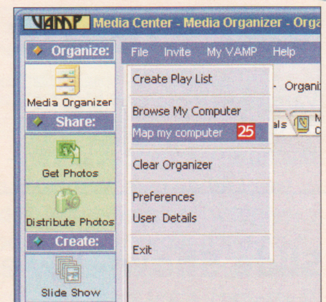

4 En hurtig genvej til musik med en bestemt kunstner finder du i listen til venstre. Klik på plus ud for **Artists** 17, og markér den ønskede kunstner 18 i den liste, som foldes ud. På samme måde finder du en hurtig adgang til de forskellige genrer ved at åbne listen **Genres**.

5 En musikafspiller er ikke meget værd uden muligheden for at lave Playlist. En Playlist er, som navnet antyder, en liste over musiknumre, som du ønsker at få afspillet i en bestemt rækkefølge. I *Vamp* er der flere måder at lave disse lister.på. Det nemmeste er at markere de numre, som du ønsker at tilføje til listen, og herefter klikke på **Create Play List** 19. I den første dialogboks, som dukker op, skriver du et navn 20 på listen og klikker **Do it!** 21. Vælg herefter **Selected Tracks** 22, og klik **Do it!** 23. Din personlige liste dukker nu op, når kategorien **Playlists** 24 foldes ud. Du afspiller en liste ved at dobbeltklikke på det første nummer i listen. Du kan altid senere tilføje numre til en playliste ved at trække dem med musen direkte fra listen over musiknumre og slippe dem på den Playlist, du ønsker, i panelet til venstre.

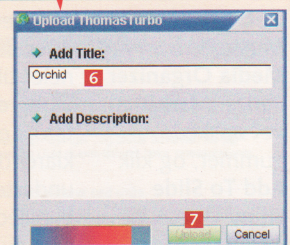
6 Når du får flere musikfiler på pc'en, kan du gentage den gennemsøgning af computeren, som *Vamp* foretog, første gang den startede, og derved tilføje de nye filer til **Media Organizer**. Det gør du ved at vælge menuen **File** og **Map my computer** 25.

My Visuals • Organisér billeder og film

1 Klikker du på fanen **My Visuals** 1, kommer du til **Media Organizers** database med billeder og video. Her har du mulighed for også at sortere billeder i mapper.

2 *Vamp Media Centers* organisering af billeder tilføjer ikke så meget nyt i forhold til, hvad du kan med Stifinder. Til venstre 2 finder du genveje til billedmapperne på harddisken, og i panelet til højre 3 vises indholdet af den valgte billedmappe som miniaturer. Første gang *Vamp* viser en billedmappe, bruger den en del tid på at danne de små billeder. Det går meget hurtigere, næste gang mappen vises.

3 En sjov funktion er muligheden for at dele billeder over nettet. Markér de billeder, du ønsker at dele, og klik på **Share with a Friend** 4 og **Upload Selected Visuals to my page** 5. Giv billederne en overskrift 6, og klik **Upload** 7. Herved lægges billederne op på din private *Vamp*-hjemmeside, hvorfra andre brugere kan hente dem. Vi kigger mere på hjemmesiden senere.

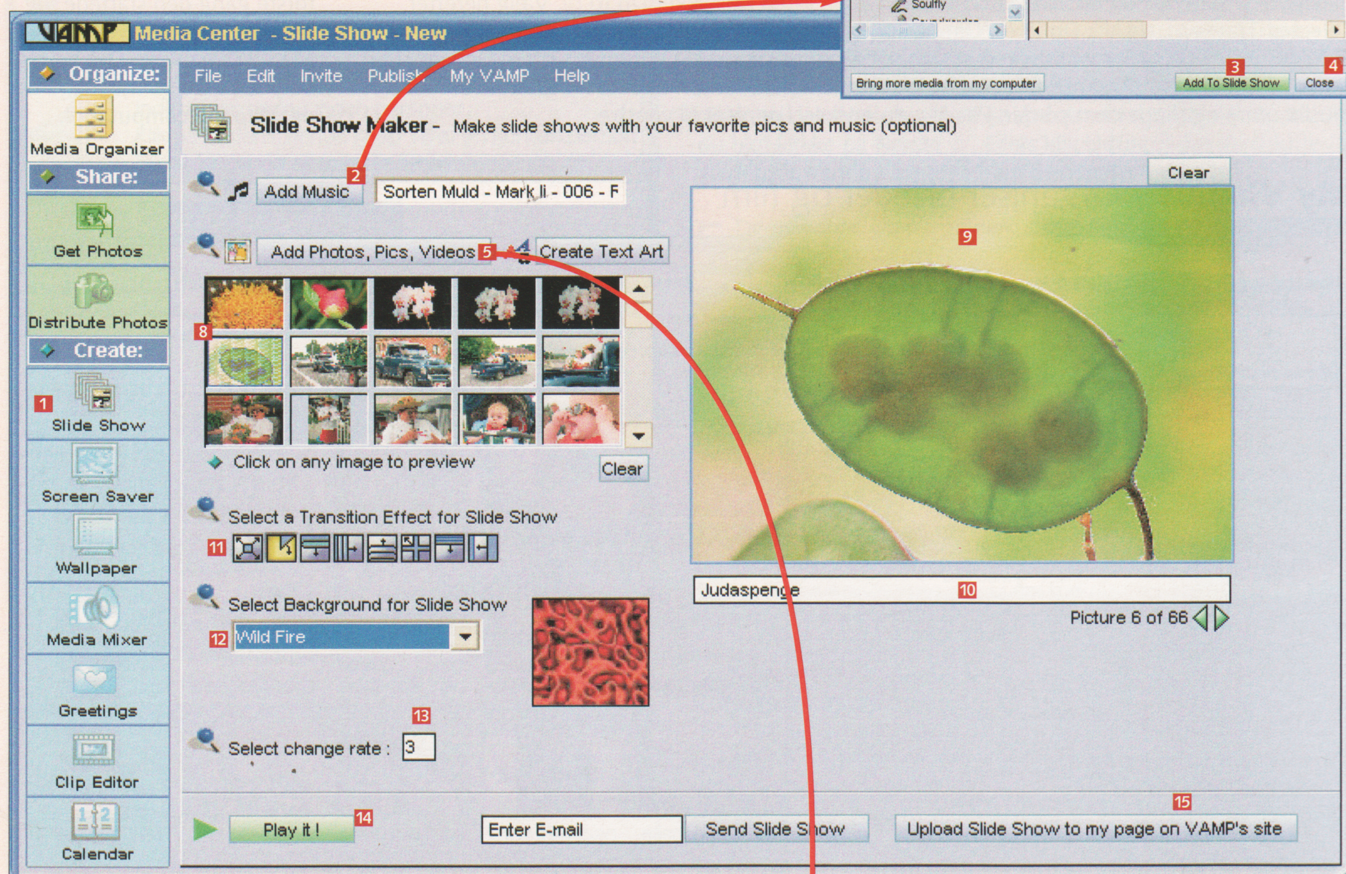

Vær kreativ med Vamp

Vamp kan mere end blot holde styr på lyd og billeder. Vi skal nu se på, hvad vi kan bruge mediefilerne i **Media Organizer** til. *Vamp Media Centers* kreative funktioner har hver fået tildelt et faneblad. Flere af funktionerne er grundlæggende bygget ens op, så når først du er blevet fortrolig med én af funktionerne, er det let at komme i gang med de andre.

Slide Show · Lav et diasshow

Et diasshow er en flot måde at præsentere dine bedste billeder på. Du kan vise billederne automatisk ét for ét. Men et diasshow lavet med *Vamp* er mere end blot en række af billeder. Har kan du lave professionelle overgange imellem billederne samt lægge baggrundsbillede og -musik på.

1 Klik på **Slide Show** 1 i panelet til venstre for at åbne **Slide Show Maker.** Først vælger vi baggrundsmusikken til diasshowet. Klik **Add Music** 2, hvorved **Media Organizer** åbnes. Markér det ønskede nummer, og klik **Add To Slide Show** 3. Luk 4 herefter **Media Organizer** igen.

2 Nedenfor kan du vælge det/de billeder, som skal vises i diasshowet. Klik på knappen **Add Photos, Pics, Videos** 5 for at udvælge billeder fra **Media Organizer**. Markér de billeder, du ønsker at tilføje, og klik **Add To Slide Show** 6. Klik herefter på **Close** 7. Billederne er nu tilføjet felterne 8 i **Slide Show Maker.** Klikker du på et billede i et af felterne, vises det i panelet til højre 9, og du kan tilføje en forklarende lille undertekst 10 til billedet, hvis du ønsker det.

3 Er det for kedeligt, at billederne bare skifter, så kan du vælge en effekt, som blænder det nye billede ind over det foregående. Billederne på knapperne 11 giver en idé om, hvad effekterne gør – ellers prøv dig frem.

4 Endelig kan du vælge et baggrundsbillede til diasshowet og bestemme, hvor hurtigt billederne skal skifte 12. Tallet angiver, hvor mange sekunder 13 hvert billede skal vises. Klik på **Play It!** 14 for at se resultatet.

5 Hvis diasshowet er blevet så godt, at du synes, andre skal se det, kan du lægge det på din personlige hjemmeside ved at klikke **Upload Slide Show to my page on VAMP's site** 15 på samme måde, som vi uploadede et billede fra **Media Organizer.**

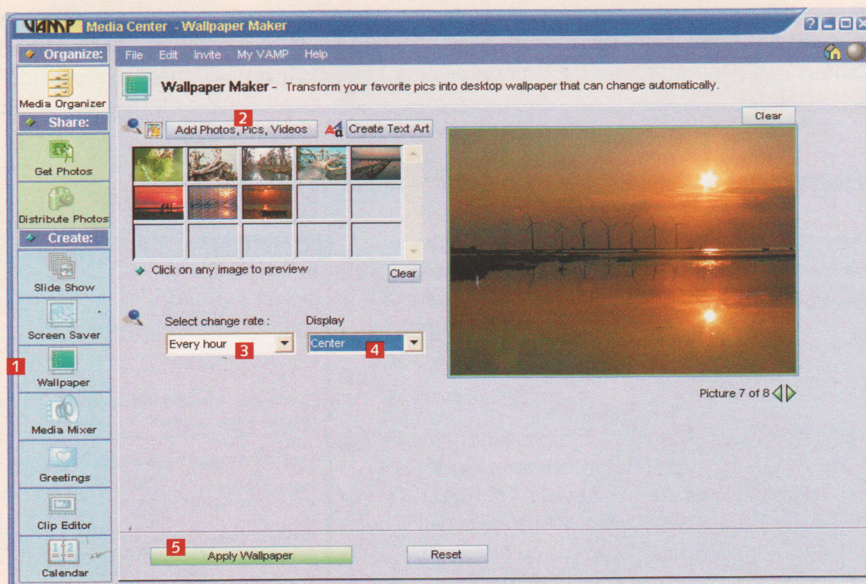
Vamp Media Center er gratis og ligger under **K-programmer** på *K-CD 6*.

Wallpaper • Skift baggrundsbilleder på skrivebordet

Der findes mange små programmer, som kan skifte skrivebordets baggrundsbillede med jævne mellemrum, men med *Vamp Media Center* er det såre simpelt: Se her, hvordan du bruger dine egne billeder.

1 Klik på **Wallpaper** 1 i panelet til venstre for at åbne **Wallpaper Maker**. Klik på **Add Photos, Pics, Videos** 2 for at vælg de billeder, der skal vises på skrivebordet. Det gøres på nøjagtig samme måde, som da du lavede samlede billeder i **Slide Show**.

2 I listen **Select change rate** 3 vælger du, hvor ofte baggrundsbilledet skal skifte, og i listen **Display** 4 bestemmer du, om billederne skal centreres, vises side om side eller strækkes til at fylde hele skærmen. Når du er tilfreds med resultatet, klikker du **Apply Wallpaper** 5 for at bruge din nye samling af flotte baggrundsbilleder.

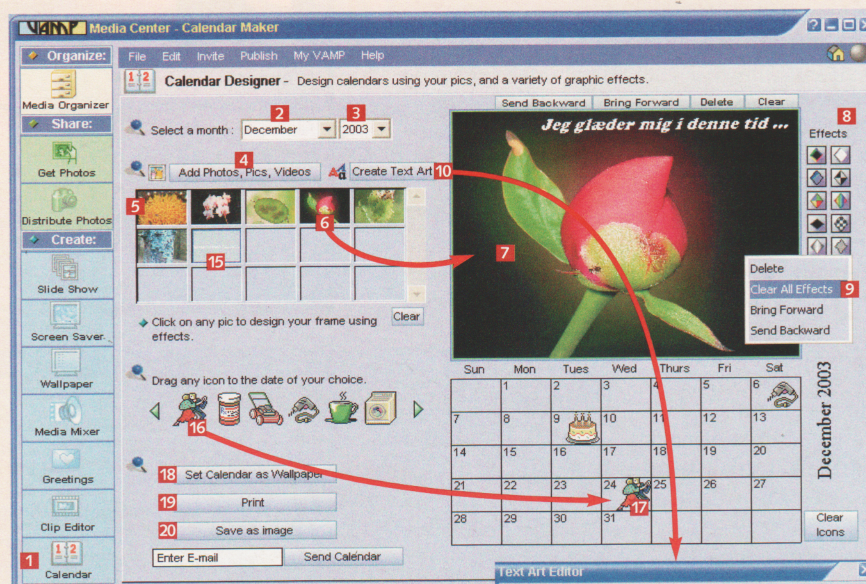
Calendar • Lav en personlig kalender

Er du træt af boghandlerens vægkalendere med søde dyrebørn eller værkstedskalenderen med letpåklædte kvinder, så var det måske en idé at bruge *Vamp Media Center* til at lave familiens egen personlige kalender – lige til at printe ud eller lægge som baggrundsbillede på skrivebordet: Se her, hvordan du får lagt de rigtige billeder ind for hver måned, og hvordan du lægger små daglige symboler på de rigtige datoer.

1 Klik på **Calendar** 1 i panelet til venstre for at åbne **Calendar Designer**. Kalenderen, som du her kan designe, er en månedskalender af den velkendte type med et billede foroven og kalender for en måned nedenfor. Først skal du vælge, hvilken måned du vil designe. Det gøres i **Select a month** 2. Husk også at vælge årstal 3.

2 Nedenfor kan du vælge det/de billeder, som du vil have til at pryde kalenderen. Klik på knappen **Add Photos, Pics, Videos** 4 for at udvælge billeder fra **My Media**. Det gøres på nøjagtig samme måde, som da du arbejdede i **Slide Show**. Luk herefter **My Media** igen. Billederne er nu tilføjet felterne 5 i **Calendar Designer**.

3 Klik på et billede i listen 6 for at tilføje det til kalenderen. Til højre 7 kan du hele tiden se resultatet. Med effektlisten 8 til højre for billedet kan du tilføje forskellige grafiske effekter til kalenderbilledet. Prøv dig frem ved at klikke på effektknapperne. Du kan altid vende tilbage ved at højreklikke på billedet og vælge **Clear All Effects** 9.

4 Med knappen **Create Text Art** 10 kan du tilføje tekst til billedet. Skriv den ønskede tekst i feltet foroven, og vælg skrifttype 11, -farve 12 og -størrelse 13 nedenfor. Klik herefter **Add** 14. Teksten ligger nu som et billede i listen 15, der kan tilføjes kalenderen på samme vis som de andre billeder.

5 Fra ikonlisten 16 kan du trække ikoner over på kalenderen til højre for at markere specielle datoer 17.

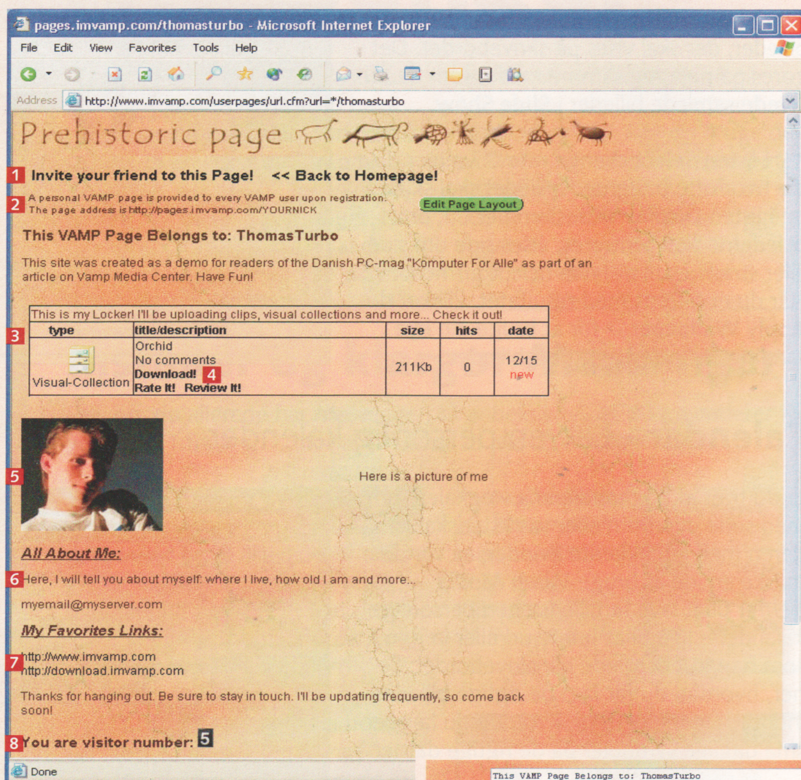
6 Når du er færdig og tilfreds med resultatet, kan du vælge enten at bruge kalenderen som baggrundsbillede på skrivebordet 18, udskrive den 19 eller gemme den som et billede 20, som senere kan bruges i andre dokumenter eller på din hjemmeside. Du kan også sende den med e-mail til en ven, direkte fra *Vamp Media Center*.

Gratis hjemmeside og fotoalbums på nettet

Vi har nu hjulpet dig i gang med at bruge *Vamp Media Centers* kreative funktioner. Er du allerede blevet bidt af de mange muligheder? Rigtig sjovt bliver det først, når du deler billeder, pauseskærme og kalendere med andre brugere over nettet. Hertil er din gratis hjemmeside ideel. Og du kan nemt lære familien og vennerne at finde siden.

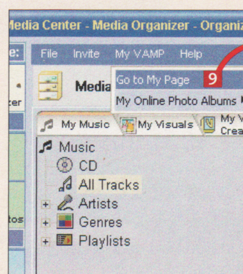
Vamp online · Din personlige hjemmeside

Samtidig med at du installerede og registrerede din *Vamp Media Center*, fik du tildelt en hjemmeside, hvor du kan præsentere dig for andre brugere samt vise dine kreationer. Lad os først tage et kig på hjemmesiden og derefter se, hvordan vi retter den til:

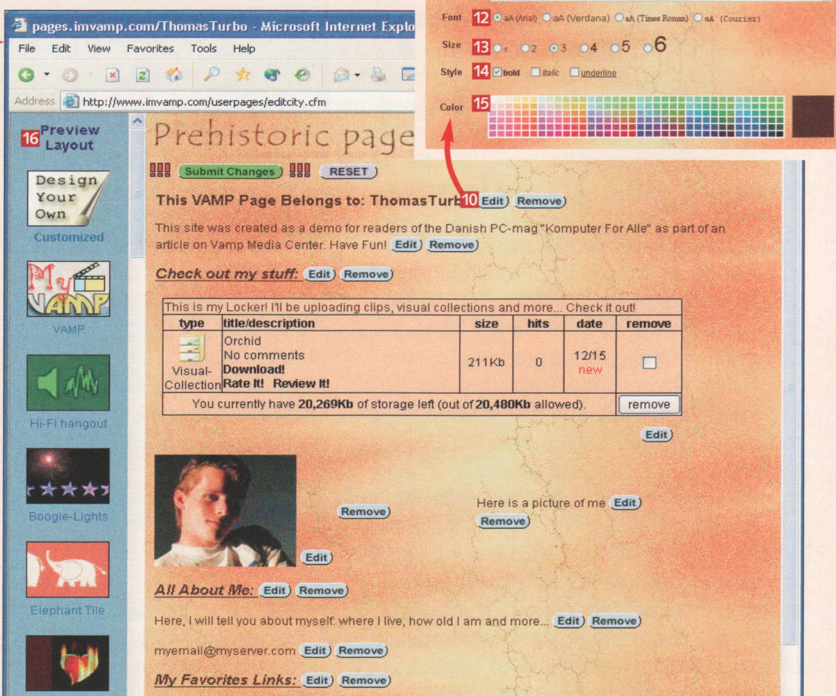
1 Du finder din personlige hjemmeside på adressen: **http://pages.imvamp.com/[brugernavn]**, hvor **[brugernavn]** er det **User ID** du valgte, da du registrerede *Vamp*. Dvs. at vores demonstrationsside findes på adressen: **http://pages.imvamp.com/thomasturbo** Der er foretaget et par ændringer af siden, så derfor ligner den ikke standardsiden mere.

2 Fra start består hjemmesiden af en række elementer. Øverst en overskrift 1 og derunder en beskrivelse 2 af siden. Derefter en liste 3 over de filer, som vi har uploadet til siden fra *Vamp Media Center*. Du husker måske, at vi delte et billede af en orkidé, da vi gennemgik *Vamp Media Centers* **Media Organizer**. Dette billede kan andre nu hente ned ved at klikke på **Download** 4. Der er også plads til et billede 5 af dig selv samt en lille tekst 6. Nederst kan du dele dine favorit-links 7 med andre, og på tælleren 8 kan du se, hvor mange der har besøgt din side.

3 Lad os nu se på, hvordan du tilretter din hjemmeside og giver den et personligt præg. Du kan åbne din hjemmeside til redigering fra menulinjen i *Vamp Media Center*. Vælg **My Vamp** og **Go to My Page** 9.

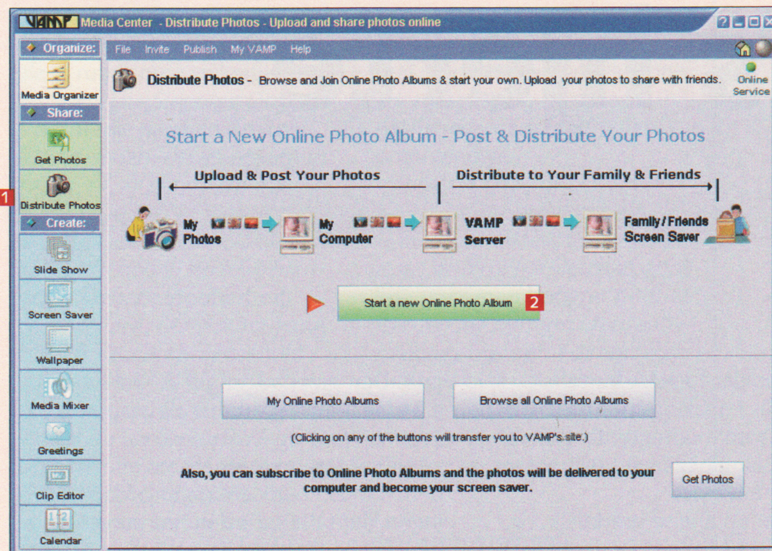
4 Siden ligner til forveksling den fra før, bortset fra at der nu er tilføjet en række knapper til redigering af indholdet. Dette gør det meget let at tilpasse hjemmesiden – også selv om du aldrig har lavet en hjemmeside før. Prøv at klikke på knappen **Edit** 10 ud for overskriften.

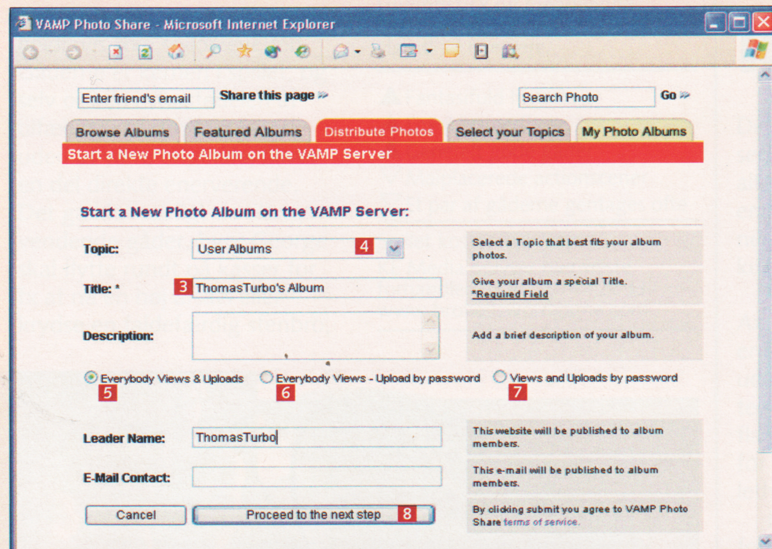
5 Herved åbnes en ny side, hvor du kan redigere tekst 11, ændre skrifttype 12, -størrelse 13, -stil 14 samt -farve 15. Foretag de ønskede ændringer, og klik **Continue**. På samme vis kan du ændre hjemmesidens andre elementer. I panelet til venstre 16 kan du selv vælge din hjemmesides baggrundsbillede fra en række standardbilleder.

Online Fotoalbum • Giv andre adgang til dine albums

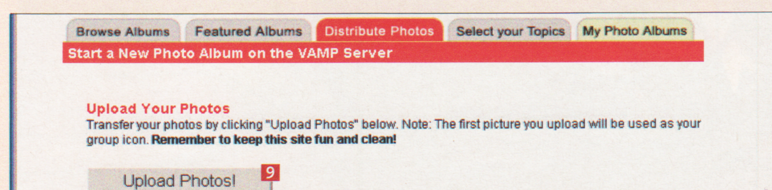
Ligesom du kan hente billeder fra andre fotoalbum så kan du også selv lave album og dele dine billeder med andre *Vamp Media Center*-brugere. Dette er en god måde at dele familiebilleder med venner og bekendte på: Lav et album, og bed dem abonnere på det.

1 Klik på **Distribute Photos** 1 i panelet til venstre for at åbne siden **Distribute Photos**. Klik herefter på **Start a new Online Photo Album** 2.

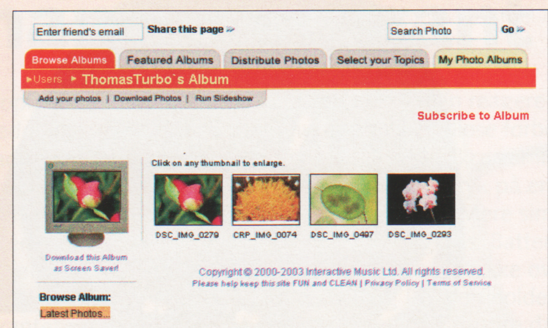
2 Giv albummet en titel 3, og vælg en kategori i listen 4. Vælg derefter, hvilke rettigheder andre *Vamp Media Center*-brugere skal have til dit album: Skal de kunne hente og tilføje billeder 5, hente billeder, men kun tilføje, hvis de har password 6, eller skal de bedes om password, både før de henter, og tilføjer billeder 7? Klik herefter **Proceed to the next step** 8.

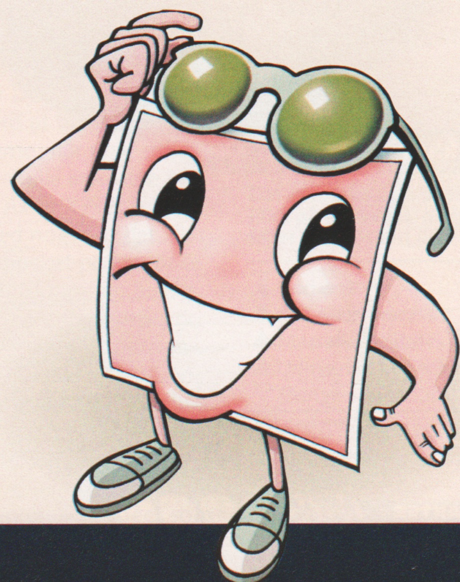
3 Nu er dit offentlige album oprettet på imvamp.com-serveren. Og du kan begynde at tilføje dine billeder. Klik **Upload Photos** 9.

4 Marker alle de billeder, du vil tilføje til dit nye album, og klik så på **Upload** 10.

5 Albummet er nu online. Adressen direkte til dette album er **http://share.imvamp.com/"TITLE"**, hvor "TITLE" er lig med det navn, du selv har givet dit album, da du oprettede det 3.

TEST AF FIRE OPTISKE OG TRÅDLØSE MUS:

Vejen til enhver computers hjerte

Trust 460 LR — Pris: 389 kr.

Søvnig kontormus

Musen her hænger for meget, og det hænder endda, at den fuldstændig falder i søvn og derfor kræver et klik for at vågne. Skidt! Derfor er den slet ikke egnet til spil.

Musen tilsluttes ikke via USB og skal derfor stikkes ind i PS/2-porten, mens pc'en er slukket. Også skidt!

Dyret indeholder to AAA-batterier, som genoplades i dockingstationen, som også fungerer som modtager. En irriterende, stor og blå lampe blinker i technotempo, når musen bevæges.

Softwaren er en anelse spartansk, og kun tre af de seks knapper kan programmeres. Knappen på ryggen er dog ret god. Den giver adgang til 8 af de mest almindelige programmer og mapper som fx *Word* og *Dokumenter*.

Vi har før været småfornøjede med denne mus, men denne gang får den ingen klapsalver, da den her sammenlignes med de pæneste og bedste drenge i klassen. Brug 100 kroner mere!

Styresystem	Windows 98/Me/2000/XP
Batterier	2 genopladelige AAA
Dockingstation	Ja
Tilslutning	PS/2
Antal knapper	6
Rækkevidde	2 meter

Konklusion Prøv igen! Den er billig, men prisen er ikke lav nok til, at kun tre ud af seks knapper kan programmeres.

Forhandler: Trust anviser nærmeste forhandler på **www.trust.com**

- ▲ Genopladelige i docking station
- ▼ Falder i "søvn"
- ▼ Kun hlavdelen af knapperne kan programmeres
- ▼ Upræcis
- ▼ Kan ikke tilsluttes via USB

KARAKTER

Af Jens Munch. Foto: Hem Fotografi

Den gamle, grå kuglemus er for alvor afløst af en ny generation. Alle de store mærker går til markedet med mus, der er både trådløse og optiske – og prisen er til at klare. Vi tester fire af slagsen.

Når vi vil have vores vilje i den digitale og virtuelle verden, sørger musen for, at vi kan bruge vores to mest naturlige handlinger: at pege og røre. Tanken om et pc-liv uden mus er nærmest utænkelig.

Et enkelt, genialt og uundværligt værktøj med en lang historie

Musens opfinder, Douglas Engelbart, konstruerede i 1963 en mursten af en mus og gav den det meget lidt mundrette navn *X-Y Position Indicator for Display Systems.* Den havde to store hjul på undersiden og en enkelt meget stor rød knap på oversiden. Musen var født. Men der var endnu ikke hul igennem til folks dagligdag af den simple grund, at der hverken var pc'er eller software i hjemmene. Men midt 70'erne skete der ting og sager. Xerox – dem med kopimaskinerne – udviklede den første i familien af mus, som hverken Macintosh eller Windows-computere nu om dage kan fungere uden.

Det lille kæledyr blev efterhånden både ergonomisk og pæn, men indtil slutningen af 90'erne skete der ikke de store tek- ▶

Microsoft Wireless Intellimouse Explorer — Pris: 499 kr.

Noget for sig selv

Microsoft har været lidt overraskende lange i spyttet. Først sidste år kom giganten på markedet med en mus, som er både trådløs og optisk. Men så var der også tale om noget særligt.

Rullehjulet fik nemlig endnu en opgave. På denne mus kan hjulet nemlig vrides til højre og venstre, så det dermed er muligt at scrolle sidelæns i vinduer. I øvrigt er rullehjulet trinløst, hvilket vi til at begynde med var noget skeptiske over for, men da det er dejligt stramt, så vænner man sig lynhurtigt til det.

Ergonomien er ifølge testpersonen helt optimal. Håndflade og fingre finder god støtte og hvile.

Softwaren er tilgængelig via startmenuen og fungerer optimalt. Den knap, man er ved at programmere, bliver markeret på en tegning, og scroll-hastigheden testes med et testvindue inde i programmet.

Dog føles den ikke helt optimal til spil – den hænger en lille bitte smule.

Styresystem	Windows 2000 Pro/XP /Mac OS 10.1
Batterier	2 AA
Dockingstation	Nej
Tilslutning	USB eller PS/2
Antal knapper	5 (rullehjul har dog 2 retninger)
Rækkevidde	4 meter

Konklusion Testens dyreste mus! Men man får altså også en nærmest suveræn mus med gode bud på ny teknologi. Ergonomien er helt i top.

Forhandler: Microsoft anviser nærmeste forhandler på tlf.: 44 89 01 00. **www.microsoft.dk**

- ▲ Ligger perfekt i hånden
- ▲ Rullehjul med ekstra funktion
- ▲ Intuitiv software
- ▲ Lavt strømforbrug
- ▼ Hænger en anelse i spil

KARAKTER

nologiske landvindinger med musen. Men så blev den først trådløs og i 1999 optisk. Dermed kunne vi vælge at blive fri for både ledning og kugle. Førstnævnte vikles ind i ting og sager, og kuglen er årsag til, at snavs fra bordets overflade har fri adgang til mekanikken.

Det lille dyr fotograferer underlaget og tænker lynhurtigt

Ledningen mellem mus og pc er i en trådløs mus erstattet af en modtager, som opfanger et radiosignal sendt direkte fra musen – lidt ligesom kommunikationen mellem antenne og tv eller radio. Det er en særdeles praktisk foranstaltning på et rodet skrivebord.

Men det store tekniske fremskridt kom med den optiske sensor. En lille diode udsender lys mod bordoverfladen, som straks bliver reflekteret tilbage til musen. En sensor sender signalet til analyse i en billedprocessor inde i musen, som kan behandle flere tusinde billeder i sekundet.

Instruktionerne fungerer som små fotografier, og processoren sammenligner et hvert billede med det foregående og kan så regne ud, hvor meget og i hvilken retning musen har bevæget sig. Resultatet sendes via modtageren til pc'en, og markøren bevæger sig på skærmen.

Da musen er det computerinstrument, man bruger mest og – ud over tastaturet – er det eneste, man har et nært fysisk forhold til, så er det vigtigt, at man vælger den rigtige. Ligger den godt i hånden? Er den for dyr? Er knapper placeret godt? Er den præcis? Og følger der interessant software med? Vi tester og bedømmer.

Typhoon Unplugged Office Mouse — Pris: 349 kr.

Billigst, men ikke dårligst

Denne mus er testens billigste, og den minder rigtig meget om den fra Trust (se forrige side). Dog er den alligevel markant bedre – og så koster den 50 kroner mindre(!).

Til prisen skal man være glad for, at den kan tilsluttes via USB-porten og derfor er nem at installere.

Ergonomien er ikke god – håndfladen har svært ved at finde hvile, og knapperne skal trykkes langt ned, før de klikker.

Men præcisionen er overraskende god til prisen – og væsentlig bedre end fætteren fra Trust. Den kan derfor godt bruges til spil. Softwaren er identisk med den til musen fra Trust på forrige side. Et klik på knappen på ryggen åbner en lagkagelignende figur, som med et enkelt klik mere giver adgang til de 8 mest almindelige programmer og mapper. En god idé og godt gennemført.

Rækkevidden er testens dårligste. Allerede halvanden meter fra modtageren begynder markøren at hakke.

Styresystem	Windows 98/2000/Me/XP
Batteri	2 genopladelige AA
Dockingstation	Ja
Tilslutning	USB eller PS/2
Antal knapper	6
Rækkevidde	1 meter

Konklusion Musen er god til prisen. Ergonomien er dog langtfra god. Knappen på ryggen giver adgang til en godt tænkt funktion.

Forhandler: Tech Data anviser nærmeste forhandler på tlf.: 44 88 75 75. **www.techdata.dk**

- ▲ God pris
- ▲ Knappen på ryggen har en god funktion
- ▲ Stabil og præcis
- ▼ Dårlig ergonomi
- ▼ Elendig rækkevidde

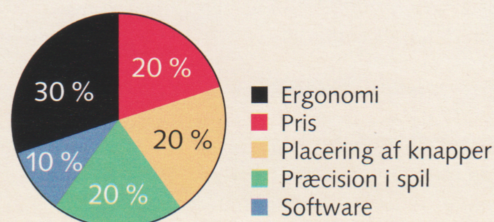
KARAKTER

Sådan testede vi

Først pakker vi musen ud og ser og føler på den. Ligger den umiddelbart godt i hånden? Er knapperne til at komme til? Ergonomien bedømmer vi først efter timers brug til både tekst- og billedbehandling, søgen på internettet og spil. Og ja! Vi ved godt, at hænder, arme, skuldre og siddestillinger er forskellige fra person til person, men vi vover alligevel at sætte lid til vores testperson og hans bedømmelse af ergonomien.

Med spillet afgør vi, om musen reagerer hurtigt og præcist nok til et krævende computerspil. Som spil bruger vi multiplayer-versionen af 3D-skydespillet *Call of Duty*, som stiller store krav til præcision.

Sådan vægtes der i bedømmelsen:

Logitech Cordless Click Plus Optical Mouse — Pris: 429 kr.

Klø den på ryggen

Nyheden ved denne model er knappen på ryggen. Den giver adgang til funktionen *Lynskift*. Med et klik åbner en liste med de åbne programmer, hvor et enkelt klik mere får vinduet fra det ønskede program til at ligge øverst på skrivebordet. En velfungerende, men en smule overflødig funktion, da proceslinjen i Windows er tilstrækkelig. Ergonomien virker ved første berøring en smule særpræget. Lillefingeren kan ikke rigtig finde sin plads, men ved længere tids brug virker det nu o.k.

Med til musen følger en cd med software. Med *Mouseware* er det nemt og hurtigt at justere musen via ikonet nederst til højre i proceslinjen. Knapperne kan hver især omstilles med kun to klik.

Desuden medfølger *Musicmatch*, som kan afspille, optage og organisere din musikfiler. Fint! Men mon ikke de fleste allerede har en god afspiller?

Musen er præcis i spil – både på mørkt og lyst underlag.

Styresystem	Windows 95/98/Me/XP/Mac OS
Batterier	2 stk. AA
Dockingstation	Nej
Tilslutning	USB og PS/2
Antal knapper	6
Rækkevidde	2,5 meter

Konklusion En både pæn og præcis mus til en ikke ublu pris. Ergonomien er dog en smule tvivlsom. Softwaren er gennemtænkt og nem.

Forhandler: Logitech anviser nærmeste forhandler på tlf.: 70 20 06 16. **www.logitech.dk**

- ▲ Præcis
- ▲ Ikke for dyr
- ▲ Elegant design
- ▲ God software
- ▼ Knap så god ergonomi

KARAKTER

Ashampoo WinOptimizer 2002

FULD VERSION

på K-CD 6

Det er en nem operation at få din computer til at køre hurtigere: Du skal bare skære alle de midlertidige filer væk. Og værktøjet er en del finere end det her viste ...

GAMLE FILER SLØVER DIN COMPUTER:

Skær alt det overflødige væk

Ashampoo WinOptimizer fjerner effektivt alle midlertidige filer og rydder op i Windows – en effektiv og foryngende slankekur, som får din pc til at fremstå trimmet og tunet.

Hver gang du installerer et program på din pc, efterlader det ofte en eller flere filer på din harddisk, som egentlig kun bruges under installationen – og når du sletter det, rydder det ikke altid fuldstændigt op efter sig. Når du arbejder med et dokument, dannes der en midlertidig fil. Andre programmer efterlader også logfiler, midlertidige filer og andet, som ender med at fylde på din harddisk, og det sløver din pc. Og dermed kan Windows ikke yde det optimale.

Hvis du en gang imellem sørger for at få skåret alle disse midlertidige filer og forældede oplysninger væk, så vil din pc blive veltrimmet og ende med at køre hurtigere.

Programmet Ashampoo WinOptimizer giver dig fire forskellige værktøjer, der kan rydde op og tune computeren, så ydeevnen på Win-dows optimeres og fintunes.

Registry Cleaner kan trimme din registreringsdatabase, så den bliver hurtigere at indlæse og ikke lægger beslag på så meget af computerens hukommelse. Og WinOptimizer sørger for, at de vigtige systemfiler som Windows styresystemet skal bruge, ikke kan slettes.

Drive Cleaner gennemsøger din harddisk for midlertidige filer, som bare ligger og fylder op.

Med WinOptimizer får du også programmerne Internet Cleaner og Internet Tuner. Internet Cleaner fjerner cookies og midlertidge internetfiler. Internet Tuner kan forbedre hastigheden på din internetforbindelse. Programmet optimerer automatisk netforbindelsen.

På de følgende sider gennemgår vi pakkens to vigtigste programmer, Registry Cleaner og Drive Cleaner, så du kan få mest muligt ud af dem, til glæde for din computer.

Trim din pc med Registry Cleaner
Rens din harddisk med Drive Cleaner

Af Kim Ludvigsen. Foto: Hem Fotografi

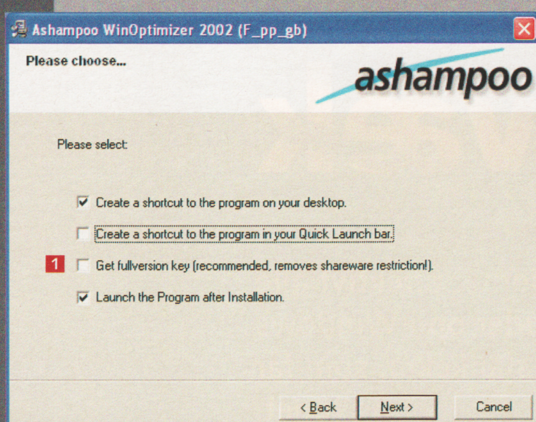
Velkommen til Ashampoo WinOptimizer

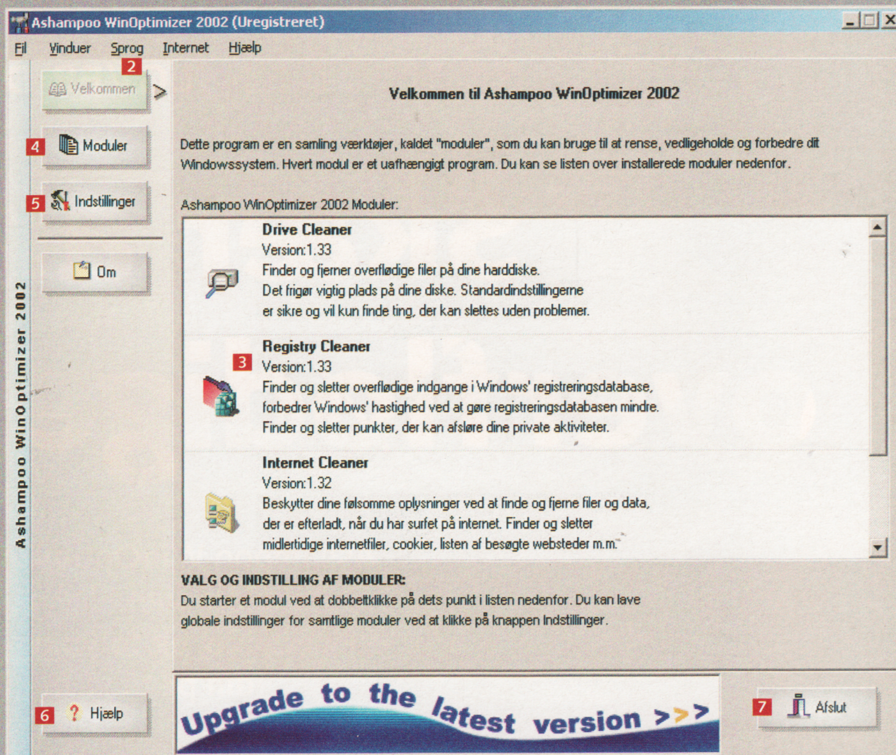

Ashampoo WinOptimizer har fire moduler, der kan rydde op eller optimere hver sin del af computeren. Enkelte dele af programmet er begrænsede, indtil du registrerer det, men registreringen er gratis og foregår via internettet. Når du har registreret og fået en kode, får du senere en e-mail med et opgraderingstilbud.

Fire gode programmer

Når du installerer *Ashampoo WinOptimizer* fra *K-CD 6*, kan du vælge at registrere det med det samme. Sæt et flueben i **Get fullversion key ...** 1.

Du kan skifte sprogr til fx dansk ved at klikke på Sprog i menulinjen 2. Start modulerne ved at dobbeltklikke på dem 3. Klikker du på knappen **Moduler** 4, får du en teknisk oversigt bl.a. med versionsnumre.

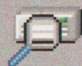
Et klik på **Indstillinger** 5 giver dig mulighed for at ændre på dele af programmets udseende, fx farverne på modulernes knapper før og efter, at du har brugt dem.

Nederst til venstre er der adgang til hjælpefunktionen 7. Og et klik på **Afslut** 7 lukker programmet.

Internet Cleaner

Når du surfer, bliver der lagt midlertidige filer og cookies på din pc, dels så du kan se siderne hurtigt igen, og dels så siderne kan genkende dig. De fylder, så fjern dem, du ikke har brug for.

Drive Cleaner

Finder alle midlertidige filer på de drev, du har i din pc (harddisk(e), diskettedrev osv.). En række vigtige filer og mapper er undtaget. Når skanningen er overstået, kan du slette filerne.

Internet Tuner

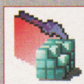
Optimerer alle internetforbindelsens indstillinger. Kender du ikke disse, så brug programmets **Automatic**-indstilling.
OBS: Kun til modem og netkort – ikke til netværk og servere.

Registry Cleaner

Finder og sletter alle overflødige oplysninger og filer i registreringsdatabasen. En fintrimmet base bliver hurtigere indlæst i pc'ens hukommelse, og pc'en kører dermed hurtigere.

Brug Registry Cleaner

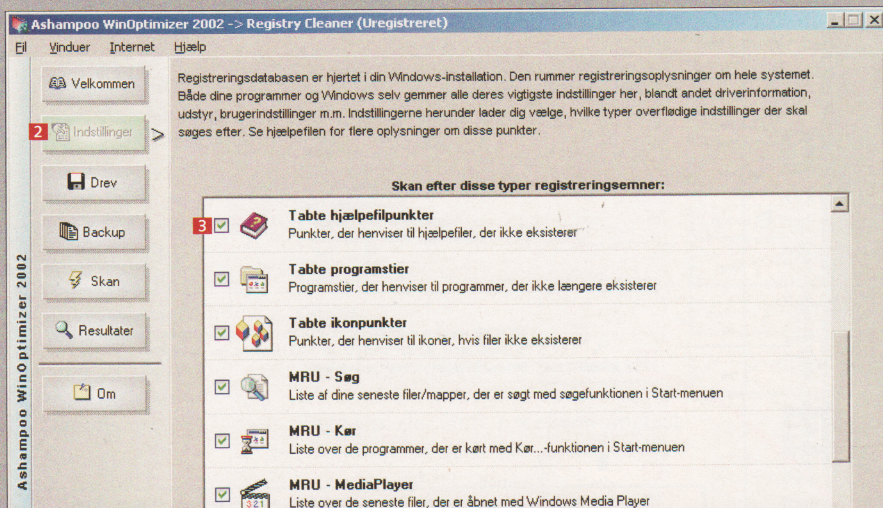
Når du trimmer registreringsdatabasen, bliver den hurtigere indlæst i Windows og stjæler dermed mindre af computerens hukommelse.

Start og brug ikke andre programmer, mens registreringsdatabasen skannes, eller når du sletter de fundne oplysninger. De fleste programmer henter eller anbringer data i registreringsdatabasen, og de kan dermed "forurene" skanningen og oprydningen.

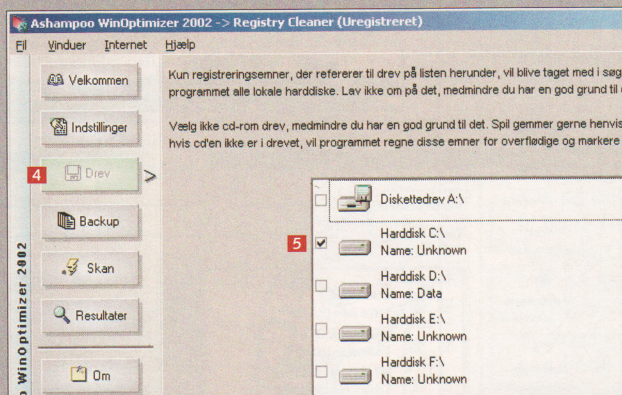
1 START I hovedvinduet vælger du **Registry Cleaner** 1.

2 VÆLG FILTYPER Klik på **Indstillinger** 2. Som udgangspunkt skannes der for en række forskellige filtyper (se hvilke i boksen til højre). Du kan undtage filtyper ved at fjerne fluebenene 3.

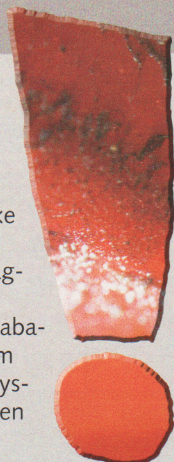
3 VÆLG DREV Hvis du har flere drev i din computer, kan du vælge, om de alle skal skannes. Klik på **Drev** 4, og tilføj eller fjern flueben ud for de ønskede drev 5. Der er ingen grund til at skanne diskettedrev og cd-drev, og du bør heller ikke skanne eventuelle netværksdrev.

Registreringsdatabasen

Registreringsdatabasen er en af de vigtigste filer i Windows. Den indeholder en masse oplysninger om dine programmer og om Windows' opsætning. Desværre er ikke alle programmer lige flinke til at rydde op efter sig, så selv hvis du har slettet et program for flere år siden, kan der sagtens ligge rester af det i registreringsdatabasen.

Windows er heller ikke altid lige god til at opdatere databasen, så ofte vil den indeholde forældede oplysninger, fx om genveje til filer, der ikke længere findes. De forældede oplysninger fylder, og det gør computeren langsommere, når den skal håndtere en masse ubrugelige data.

Filtyper

Oplysningerne er inddelt i to hovedtyper, **Hjemløse**, der er oplysninger om slettede programmer eller filer, og **MRU**, der er oplysninger om de senest åbnede filer. **MRU**-oplysningerne behøver du ikke at slette, hvis du er den eneste, der bruger pc'en.

Hjemløse filer

Tabtefiltypepunkter
Oplysninger om filtyper, hvis tilhørende program er slettet.

Tabte COM/OLE-typer
Oplysninger om COM/OLE-filer, som er slettet fra computeren.

Tabte ActiveX-punkter
Oplysninger om ActiveX-filer, som er slettet fra computeren.

STabte delte DLL-filer
Oplysninger om delte DLL-filer, som er slettet fra computeren.

Tabte fontpunkter
Oplysninger om skrifttyper, som er slettet fra computeren.

Tabte systemlydpunkter
Oplysninger om systemlyde, som er slettet fra computeren.

Tabte hjælpefilpunkter
Oplysninger om hjælpefiler, som er slettet fra computeren.

Tabte programstier
Oplysninger om programstier til programmer, som er slettet.

Tabte ikonpunkter
Oplysninger om ikoner, som er slettet fra computeren.

Program filer (MRU)

MRU – Søg
De filer eller mapper, som er fundet af Windows' søgefunktion.

MRU – Kør
De seneste programmer, du har startet via **Kør** i **Start**-menuen.

MRU – MediaPlayer
Liste over de seneste filer, du har afspillet i *Windows Media Player*.

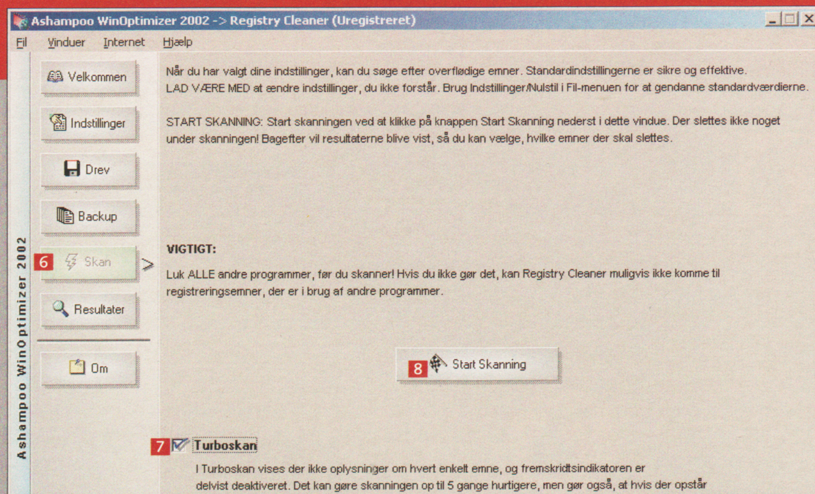
MRU – GetRight
Liste over de senest hentede filer med programmet *GetRight*.

MRU – Paint
Liste over de seneste filer, du har åbnet i *Paint*.

MRU – WordPad
Liste over de seneste filer, du har åbnet i *WordPad*.

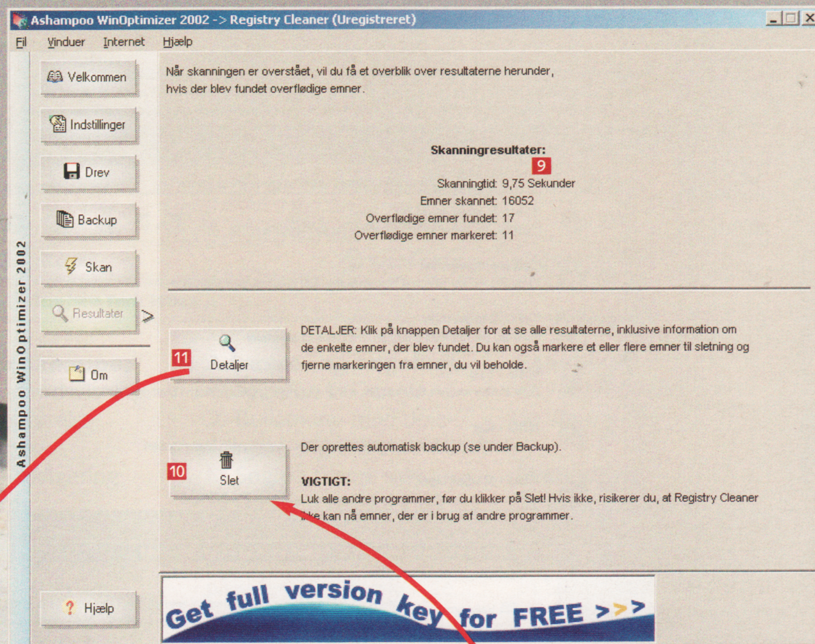
MRU – Winzip
Liste over de seneste filer, du har åbnet i *Winzip*.

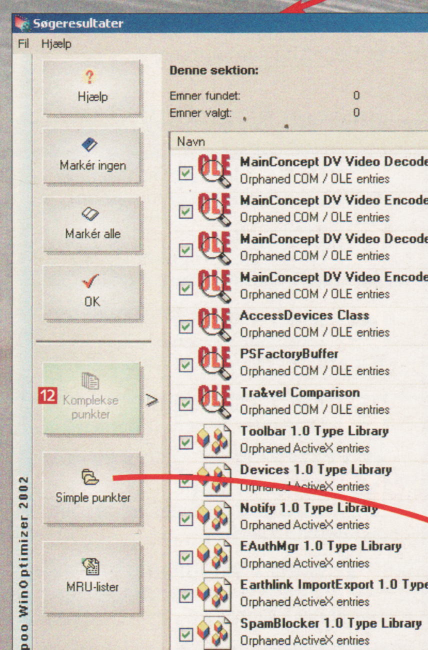
4 SKAN REGISTRERINGSDATABASEN Når du er færdig med at indstille de drev, som du ønsker skannet, og de filtyper, du ønsker skal være med, klikker du på **Skan** 6. Du kan øge tempoet på skanningen ved at sætte flueben ud for **Turboskan** 7. Hvis der opstår problemer, kan du fjerne fluebenet og foretage en ny skanning, så vil du kunne se, hvor problemet opstod. Klik på **Start Skanning** 8 for at starte skanningen. Når programmet er færdig med skanningen, åbnes en resultatside, der viser skanningstid og resultat 9.

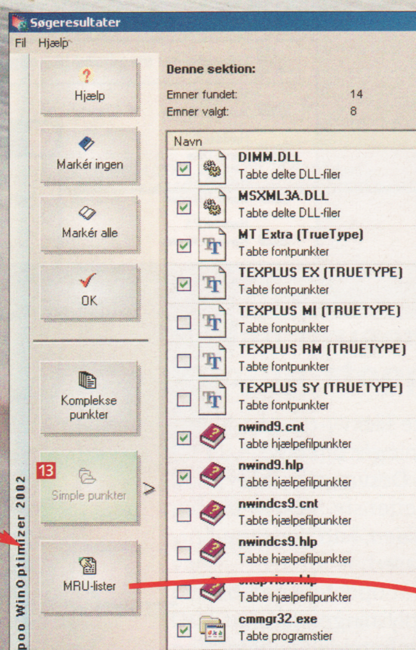

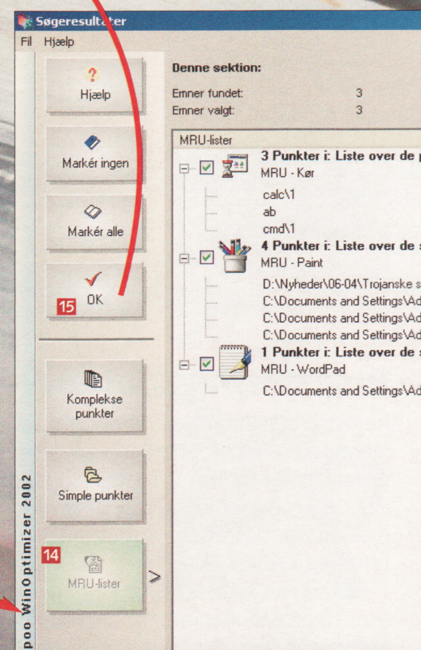
5 SLET Normalt kan du med sindsro lade *Ashampoo WinOptimizer* slette alle de fundne oplysninger ved at klikke på **Slet** 10 på resultatsiden og derefter klikke på **Ja** i den efterfølgende dialogboks.

6 TJEK Du har dog også mulighed for at undersøge resultatet af skanningen og fravælge de oplysninger, du ikke vil have slettet. Klik på **Detaljer** 11.

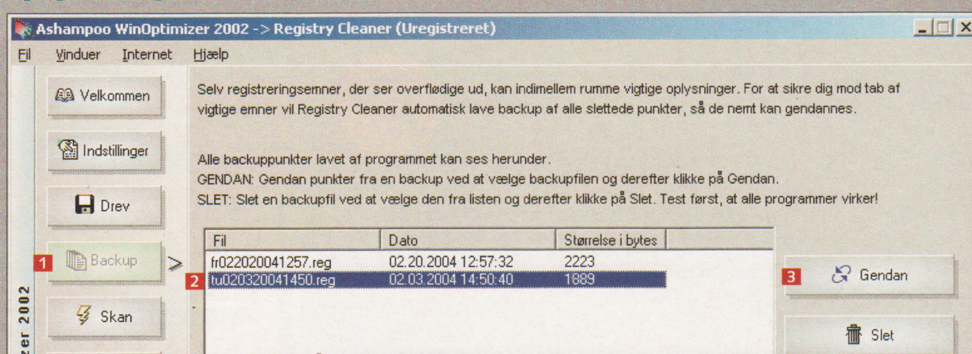

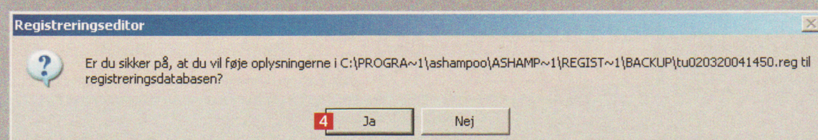
7 KATEGORIER Oplysningerne er inddelt i tre kategorier: **Komplekse punkter** 12, **Simple punkter** 13 og **MRU-lister** 14. Klik på den ønskede knap, gennemse listen over de fundne oplysninger, og fjern fluebenet ud for de oplysninger, du vil beholde. Klik på **OK** 15, når du er færdig. Og slet nu de valgte ved at klikke på **Slet** 10. Luk modulet via **Velkommen**- og **Afslut**-knappen.

Gendan de slettede oplysninger

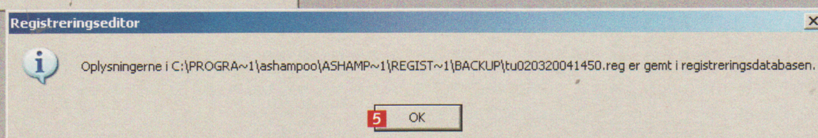
Ashampoo WinOptimizer gemmer en backup, hver gang du sletter oplysninger fra registreringsdatabasen. Dermed kan du altid gendanne de slettede oplysninger, hvis et program undtagelsesvis ikke fungerer korrekt efter oprydningen. Klik på **Backup** 1.

1 Marker den ønskede backup 2, og klik på **Gendan** 3.

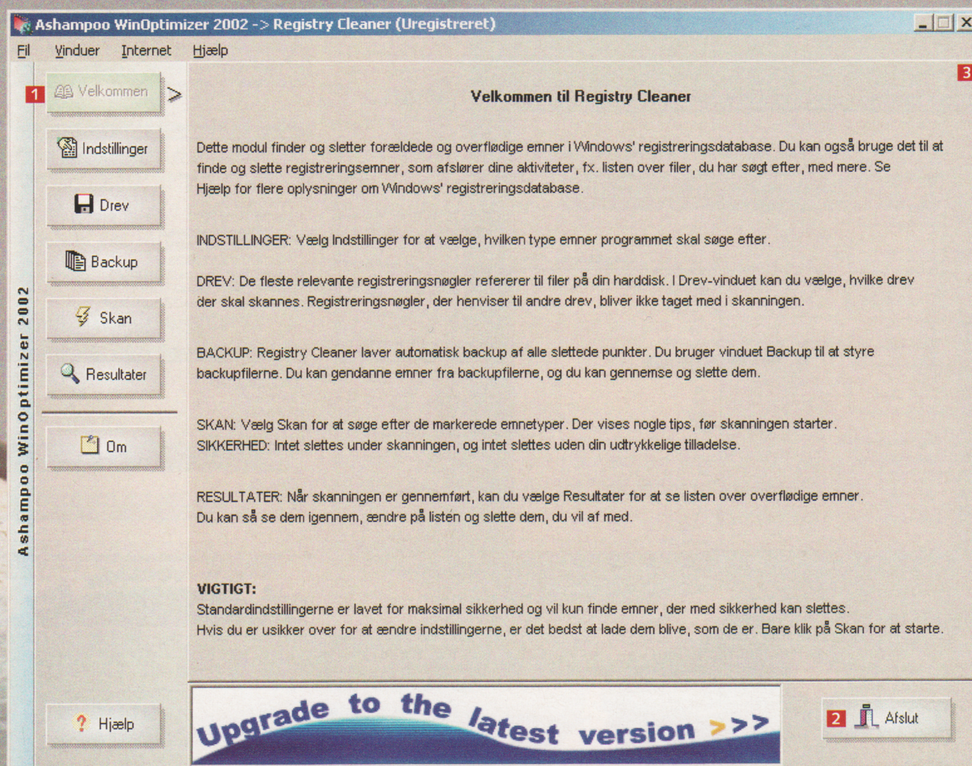

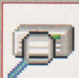
2 Klik på **Ja** 4 i dialogboksen og **OK** 5 i den efterfølgende dialogboks. Du kan så atter skanne systemet og derefter fravælge oplysningerne til det pågældende program under **Detaljer**, inden du sletter de andre oplysninger.

Afslut

Når du er færdig med at slette i registreringsdatabasen, bruger du **Velkommen**-knappen 1 og derefter **Afslut**-knappen 2 for at vende tilbage til programmets hovedvindue. Du kan naturligvis også bare trykke på **Luk**-knappen 3 for at lukke modulet og vende tilbage til hovedvinduet i *Ashampoo WinOptimizer*.

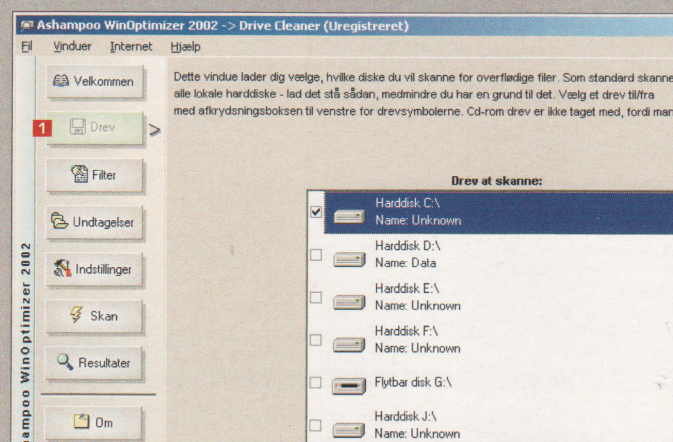

Brug Drive Cleaner

Når du afvikler programmer, installerer eller sletter programmer, så efterlader de en række midlertidige filer og andre efterladenskaber, fx logfiler. Og ikke alle er lige gode til at rydde op efter sig. Filerne ligger bare på din harddisk og fylder op.

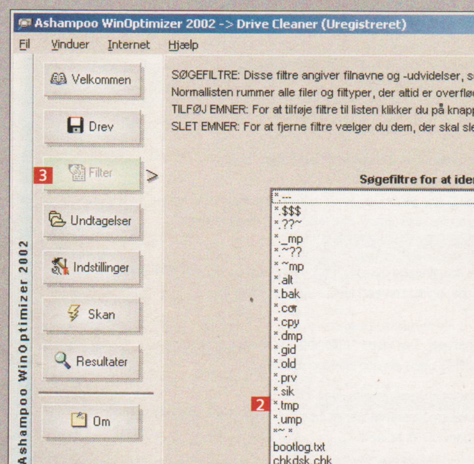

1 **START** Du kan fjerne dem ved i hovedvinduet at vælge **Drive Cleaner**. Sørg for at lukke alle andre programmer, inden du sletter de fundne filer, ellers risikerer du at slette en fil, som er i brug af et andet program.

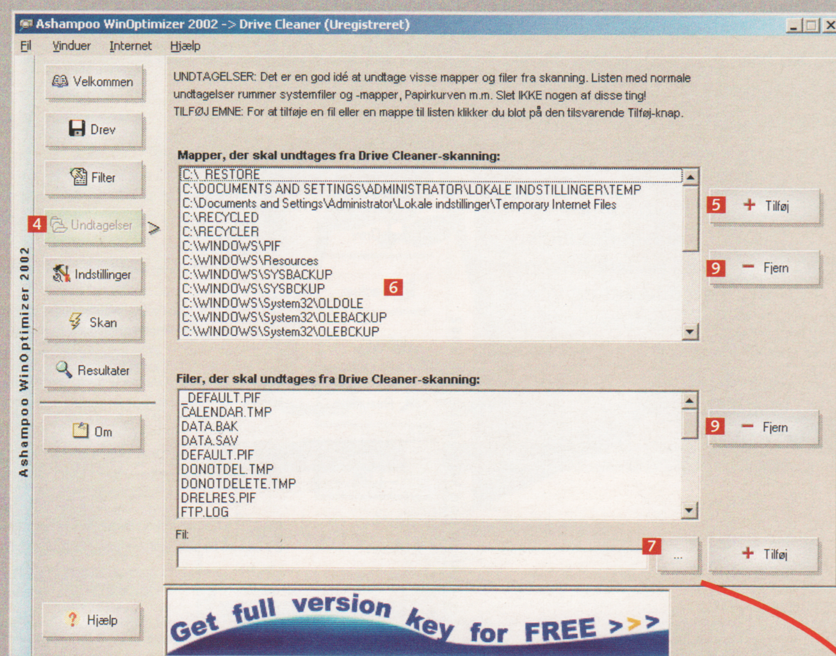
2 **VÆLG DREV** Du vælger, hvilke drev der skal ryddes op på, ved at klikke på **Drev** 1. Programmet vælger automatisk alle lokale drev, og du har normalt ingen grund til at ændre dette. Du bør ikke vælge eventuelle netværksdrev, medmindre du har 100 procent styr på, hvad dette indebærer.

3 **FILTRE TIL FILER** *Ashampoo WinOptimizer* bruger en række filtre, når der søges efter filer, der kan slettes. Et filter kan fx se således ud: ***.tmp** 2. Filtret får programmet til at finde alle filer, der har filendelsen tmp, en filendelse, som benyttes af programmer til midlertidige filer. Du kan selv tilføje eller fjerne filtre, men det vil du normalt ikke have behov for.

Klik på **Filter** 3, og vælg de filendelser, som du vil have filtre for.

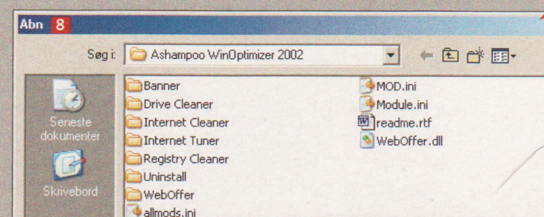

4 **UNDTAGELSER** Det er ikke alle filer, der fanges af filtrene, der bør slettes. Fx er der nogle programmer, der benytter filendelsen .tmp til filer, som de benytter til at gemme midlertidige data i. *Ashampoo WinOptimizer* har oprettet en undtagelsesliste over filer og mapper, der ikke skal med i skanningen, fx **RESTORE** (systemgendannelsesmappen). Du bør ikke fjerne de eksisterende undtagelser, men du kan sagtens tilføje dine egne, hvis du har filer eller mapper, fx backup-mapper, som programmet ikke skal skanne. Klik på **Undtagelser** 4.

5 **TILFØJ UNDTAGELSER** Hvis du vil tilføje en mappe til listen, skal du klikke på **Tilføj** 5 og finde den ønskede mappe i mappeoversigten 6. Hvis du vil tilføje en enkelt fil, skal du klikke på knappen med de tre prikker 7 og finde den ønskede fil i **Åbn**-vinduet 8.

6 **SLET UNDTAGELSER** Du bør ikke slette noget fra undtagelseslisten. Du bør kun slette undtagelser ved hjælp af **Fjern**-knapperne 9, hvis du er 100 procent sikker på, at det er nogle, du selv har tilføjet.

7 SKAN EFTER FILFYLD Klik på **Skan** 10. Du kan øge tempoet på skanningen ved at sætte flueben ud for **Turboskan** 11. Hvis der opstår problemer, kan du fjerne fluebenet og foretage en ny skanning, så vil du kunne se, hvor problemet opstod. Klik på **Start skanning** 12 for at starte skanningen. Når programmet er færdig med skanningen, åbnes en resultatside, der viser skanningstid og resultat 13.

8 OVERSIGT Du kan få vist en liste over de fundne filer og fravælge dem, du ikke vil have slettet. Klik på **Detaljer** 14.

9 KATEGORIER De fundne filer er inddelt i tre kategorier: **Emner fundet af søgefiltre** 15, **Emner i midlertidige mapper** 16 og **Genveje & Start/Dokumenter** 17. Vælg de ønskede kategorier, og fjern fluebenene ud for de filer, du ikke vil slette. Klik på **OK** 18, når du er færdig, slet filerne ved at klikke på **Slet** 19, klik på **Ja** og **OK** i de efterfølgende dialogbokse. Filerne bliver ikke slettet helt, men blot overført til papirkurven, så hvis du alligevel skal bruge en af de slettede filer, kan du åbne papirkurven og gendanne den. Afslut, og vend tilbage til hovedvinduet via **Velkommen**- og **Afslut**-knappen.

Opgrader til platin

På *K-CD 6* ligger *Ashampoo WinOptimizer 2002* gratis i fuld version. Du skal dog registrere den for at få hele programmet. Når du registrerer dig, får du et tilbud om en klækkelig rabat, hvis du opgraderer til den nyeste version af programmet. *Ashampoo WinOptimizer Platinum Suite* koster normalt 50 dollars (ca. 300 kr.), men du kan opgradere for kun 10 dollars (ca. 60 kr.), men det er naturligvis helt frivilligt. Den nye version har otte moduler mod de fire i den gratis version. Ved en opgradering får du bl.a. *File Wiper*, der kan slette filer, så de ikke kan gendannes, *StartUp Tuner*, der gør det muligt at bestemme, hvilke programmer der skal starte sammen med Windows, og en pop-up-blokker. Desuden er programmet forbedret, så de forskellige oprydninger kan foretages med et klik på én knap.

DEN TRUEDE REGNSKOV

Bliv klogere på junglens kamp for overlevelse

Verdens regnskove bliver stadig fældet i lyntempo. Et problem, der har tendens til at blive skubbet i baggrunden, blandt andet på grund af de mange krige, som stjæler offentlighedens opmærksomhed. Men det er et faktum, at der i de fleste tropiske egne foregår en kamp mod tiden for at bevare klodens regnskove.

Hvis du synes, at alle de mange træer egentlig bare er træer, vil du helt sikkert blive klogere ved at klikke dig ind på rainforestweb.org. På siden, der drives af folk, som kæmper for at bevare regnskovene, er der samlet en meget imponerende række links, der alle handler om de grønne perler verden over. Du kan fx gå ind i junglerne i Afrika eller Asien og tage temperaturen på dem. Og det er barsk læsning, for mange steder forsvinder regnskovene hurtigere end sokker i en tørretumbler.

En tommelfingerregel siger, at der hvert år forsvinder regnskov svarende til tre-fire gange Danmarks samlede areal.

Savner du en forklaring på, hvorfor det er vigtigt for menneskehedens fortsatte velbefindende at bevare regnskovene, findes den også på siden. Ligesom den er leveringsdygtig i en oversigt samt en beskrivelse af de mennesker og dyr, der lever i og af regnskovene. På siden kan du også følge med i nogle af de aktuelle "slagsmål", som beskytterne af regnskovene har med myndigheder og især firmaer, der vil udnytte junglernes enorme ressourcer inden for fx papirindustri, gas og olie.

www.rainforestweb.org

RAINFORESTWEB.ORG
WORLD RAINFOREST INFORMATION PORTAL

Welcome to the Rainforest web, Your Gateway to Rainforest Information and Resources.

Add your favorite rain forest sites to our directory | New! Victory In Chile: Coastal Road Rerouted! | New! Renewed Controversy As Disease Rocks Camisea | Protect an acre of rainforest | Pipeline threatens Ecuador's rainforest!

Search

Why are rainforests important?
Rainforest Information: Indigenous Peoples, Animals, Plants, Kids, Biodiversity, Maps ...

What's happening in the rainforests?
Rainforest Regions: South America, Africa, Asia, North and Central America, Oceania, Indonesia, Brazil, Canada ...

RAINFOREST NEWS
- Engineers work to clean up 60,000-barrel oil spill in Ecuador's Amazon Jungle (AP, August 19)
- Guest Column: Tongass National

KØB DIN EGEN REGNSKOV

Hos den danske forening Nepenthes kan du blive ejer af et stykke regnskov og på den måde være med til at redde skoven. Alt efter hvor mange penge du har lyst til at bruge på projektet, får du ejendomsretten over et antal kvadratmeter skov i den sydamerikanske regnskov. Så ved du jo også, hvor ferien skal gå hen næste år ...

www.nepenthes.dk

KLIK OG STØT

På denne side kan du vha. et enkelt museklik støtte et stykke regnskov, prærie eller vådområde ganske gratis. Forklaringen skal findes hos en række sponsorer, der giver et beløb, hver gang du klikker. Så bare kom i gang.

rainforest.care2.com

SLUT MED AT VÆRE DESORIENTERET

Atlas med ruteplanlægger

Et atlas, du kan bruge til noget. Er du gal med geografi, eller skal du bare finde ud af, hvor Maldiverne, Melbourne eller Mols Bjerge ligger, er mapquest.com det rigtige sted at kigge forbi. Sitet er meget anvendeligt, hvad enten du skal planlægge din ferierejse eller blot er blevet nysgerrig efter at finde en bestemt geografisk placering.
Siden er amerikansk, men til ruteplanlægning kan du vælge mellem 12 europæiske lande – herunder Danmark.

www.mapquest.com

VERMONT
Where Winter is Served Fresh Daily.
CHECK OUT OUR SKI & STAY PACKAGES
www.skivermont.com

New York, NY US - Hotels - Flights
Street Map — Print | E-Mail | Download to PDA | New Map
Show Offers: Hotels
New York Hotel Deals — Hot Specials & Low Rates at Hotels You Trust - Guaranteed Great Prices — www.dealsonhotels.com
Cheap Hotel Rates — NYC Skyline Hotel Near Many NYC Attractions — www.1skyline.com
Habitat Hotel — A budget hotel in the center of New York City. — www.habitat-ny.com

Peter Kargaard
Redaktør

Find alle links fra disse sider på internettet
LINKS
www.komputer.dk/linkservice

FEDE TREKKINGTIPS

Oplev verden på egne ben

Kald det vandreferie, trekking eller hiking: Er du til ferieoplevelser på gåben, finder du her hjemmesiden for dig. Den praler af at være verdens største af sin art, og det kan meget vel være rigtigt. Du finder i hvert fald links til trekkingruter i lige knap 100 lande, og til mange af ruterne er der gode rejsebeskrivelser. Desuden byder siden på adskillige vejrudsigter, tips til udstyr og pakning af rygsækken. Samt forslag til, hvordan rejsen til trekkingstedet kan foretages, tips til at finde et sted at bo, når du når frem, og gode råd til at passe på helbredet. Du kan lære, hvordan du bruger et kompas eller et par langrendsski, og få byggeanvisninger til din helt egen snehytte.

www.traildatabase.org

Traildatabase.org er et must for enhver naturbegejstret eventyrer, der har det bedst til fods.

APRILSNAAAAR!

Snyd, så meget du orker

Kan du huske, da landets supermarkeder solgte påskeæg med levende kyllinger? 1. april skal vi passe på, og faktisk har spøgen flere hundrede år på bagen. På historie-online.dk, kan du læse mere om den festlige dato. Og se spændende billeder. Med ganske få klik bliver du meget klogere.

www.historie-online.dk/special/nar/

EN VERDEN AF GEAR OG GREJ

Bliv opdateret på gadgets

Var det noget med et nyt kamera, som James Bond vil slå ihjel for at få? (Det ligner en uskyldig zippolighter). Eller en minimotorcykel, der drøner rundt i grænselandet mellem legetøj og voksennørdet teknologibegejstring. På den brugervenlige gadgetstuff.com finder du hele herligheden delt op i fx "Flying stuff", "Fun Stuff", "Camera Stuff", "Spy Gadgets" og "Music Stuff". Du kan selv indtaste søgeord og tilmelde dig gadgetnørdernes nyhedsbrev,

www.gadgetstuff.com

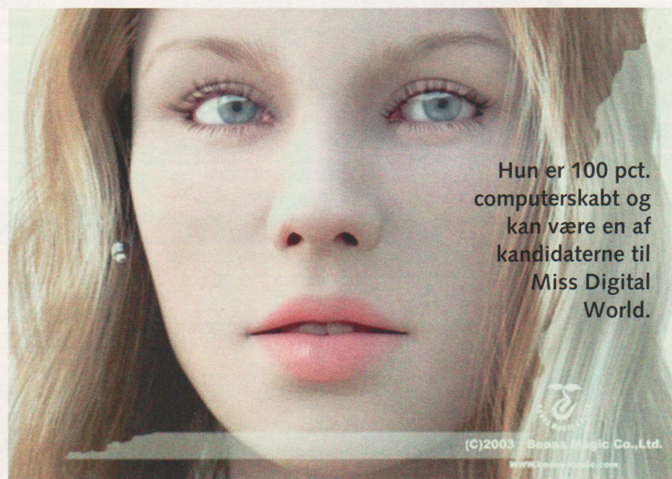

VM I DIGITAL SKØNHED

Tegn din egen drømmebabe

Her er en udfordring: Brug alle dine kreative evner foran computeren, og skab verdens smukkeste digitale kvinde – ja, sådan en som fx Lara Croft fra *Tomb Raider*. For din ulejlighed kan du vinde 5000 dollar. Bag konkurrencen, der har fået titlen Miss Digital World og skulle være verdens første virtuelle skønhedskonkurrence, står italieneren Franz Cerami, der selv er internetdesigner. På konkurrencens hjemmeside kan du se, hvilke kriterier du skal opfylde for at deltage, og du kan se, hvornår du skal aflevere din drømmekvinde til bedømmelse. Et af de krav, din figur skal opfylde, er at kunne spankulere en virtuel catwalk. Fra 1. oktober 2004 og frem til 29. november afvikles finalen, og vinderen findes 30. november. Ud over den kontante førstepræmie bliver vinderen også inviteret til en gallafest i Torino.

www.missdigitalworld.com

Hun er 100 pct. computerskabt og kan være en af kandidaterne til Miss Digital World.

SLÅ KNUDER MED STIL

Lær dine knuder at kende

Der er ingen grænser for, hvad man kan interessere sig for. En amerikaner ved navn Peter Suber er vild med knuder, ja, sådan nogle, som du kan binde og binde op. På sin knudehjemmeside har han samlet en lang række links om knuder – nok til at få selv den mest kølige spejder til at savle af glæde. Siden indeholder naturligvis en gennemgang af alle tænkelige knuder, lige fra gode slipseknuder til dem, der vil være mest effektive på fisketuren eller til bjergbestigning. Se en gennemgang af knudens historie, og få links til diskussionsklubber, hvor knudemænd mødes.

www.earlham.edu/~peters/knotlink.htm

Det kan du lære i skolen

Du kan let finde og ordne alle dine vigtige e-mail-adresser og andre oplysninger om indehaveren. Du skal bare oprette og gemme dem i adressekartoteket.

1 2 3 4 5 6 Programmet gennemgås, og vi sender den første e-mail. Du lærer at sætte Outlook Express op.

1 **2** 3 4 5 6 Send e-mails til flere, eller videresend én. Vedhæft bilag til dine e-mails, og lær at prioritere.

1 2 **3** 4 5 6 Hold styr på alle e-mail-adresserne. Opret en kontaktperson, og lær at bruge adressebogen.

1 2 3 **4** 5 6 Slet og hold styr på dine e-mails ved at oprette nye mapper og bruge postregler.

1 2 3 4 **5** 6 Find gamle e-mails. Lær at opsætte adgang til flere mail-konti. Og få mail-konto hos Hotmail.

1 2 3 4 5 **6** I sidste afsnit viser vi, hvordan du kan friske dine e-mails op med skrifttyper og farver.

Meget mere skolestof på K-CD'en

På K-CD 6 kan du finde de skoler, som vi tidligere har bragt. Her vil du også finde skolens programmer. Men ikke Outlook Express, da det installeres sammen med Internet Explorer.

Hold styr på alle e-mail-adresserne

Adressekartoteket giver dig overblik over og let adgang til alle dine e-mail-adresser. Se, hvordan du opretter en kontakt, opretter en gruppe og laver en kopi af adressekartoteket.

Der er grænser for, hvor mange e-mail-adresser man kan huske i hovedet, ganske som det er tilfældet med postnumre, gadeadresser og telefonnumre.

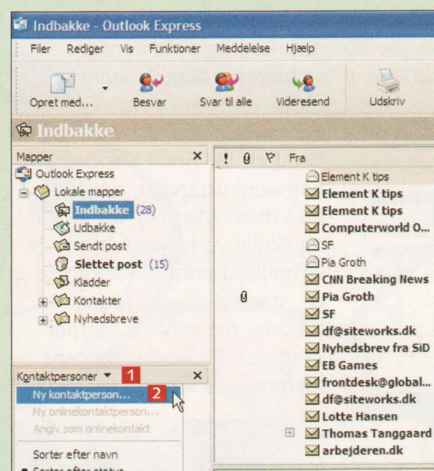
I begge tilfælde husker man typisk en håndfuld af de mest benyttede adresser, mens man må ty til sin lommekalender for at finde resten.

Heldigvis hjælper e-mail-programmet *Outlook Express* dig med at gemme og holde styr på dine e-mail-adresser i adressekartotektet. Ud over at bidrage med en systematisk registrering af e-mail-adresser kan du med kartoteket samle alle oplysninger om privatadresser, kærester eller ægtefæller, arbejde og andet for dem, som du jævnlig er i kontakt med.

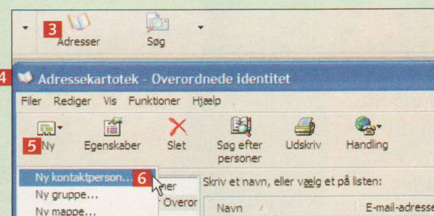
Desuden kan du oprette sendegrupper, så du på en hurtig og enkel måde kan sende e-mail-meddelser til flere personer samtidig. Programmet anvender fællesbetegnelsen kontakter for både personer og virksomheder.

Opret en ny kontakt

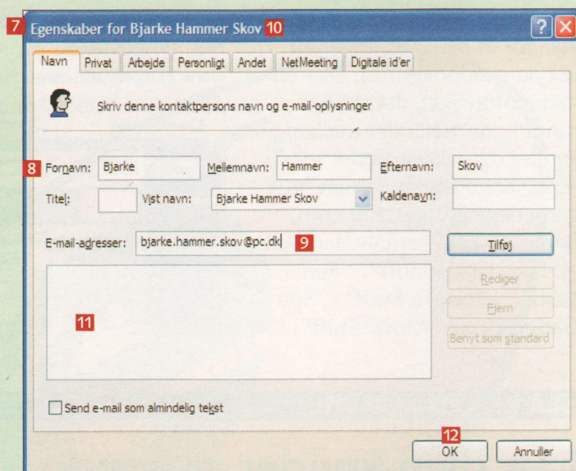
Det er let at lægge navn og e-mail-adresse på en person eller virksomhed ind i adressekartoteket.

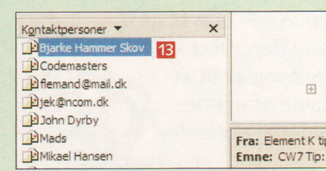
1 Klik på **Kontaktpersoner** 1 og derefter på **Ny kontaktperson ...** 2.

2 Du kan også i værktøjslinjen klikke på **Adresser** 3. Derefter vises vinduet **Adressekartotek** 4. Klik nu på **Ny** 5 og derefter på **Ny kontaktperson ...** 6.

3 Nu åbnes vinduet **Egenskaber for ...** 7. Udfyld nu felterne med oplysningerne om navn 8 og e-mail-adresse 9. Når det er gjort, bliver navnet automatisk tilføjet i titellinjen 10. Det er faktisk alt, hvad du behøver at indtaste. Du bestemmer selv, om du også vil indtaste andre oplysninger som fx privatadresse, hjemmeside og telefonnumre i tekstfeltet 11. Når du er færdig, klikker du på **OK** 12.

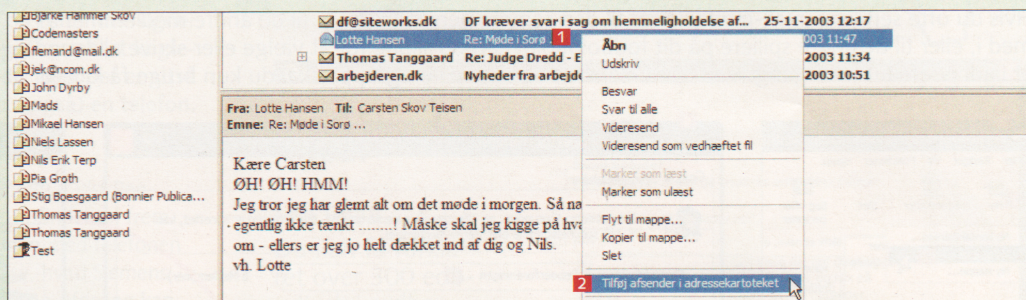
4 Nu er de indtastede oplysninger gemt – og navnet vises i Indbakkens oversigt under **Kontaktpersoner** 13.

Af Carsten Skov Teisen

Opret en kontakt ud fra en e-mail-meddelelse

Når du har modtaget en e-mail-meddelelse fra én, som du gerne vil huske eller gemme e-mail-adressen på, kan du med et par klik få oplysningerne gemt i adressekartoteket.

Højreklik på den ønskede e-mail-meddelelse i **Indbakke** 1. Klik på **Tilføj afsender i adressekartoteket** 2 i menuen.

Send til en kontakt fra adressekartoteket

Den mest indlysende fordel ved at bruge adressekartoteket er, at det gør det let at sende e-mail-meddelelser til de mennesker, du har registreret. Så slipper du for at skrive lange og besværlige e-mail-adresser og for at modtage fejlmeddelelser, når du – på grund af en skrivefejl – har forsøgt at sende til en modtager, der ikke eksisterer.

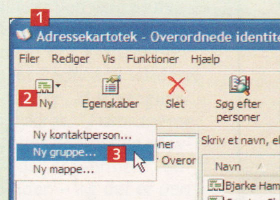
1 Når du vil sende en e-mail-meddelelse til en af dine bekendte, kan du dobbeltklikke på hans navn i **Kontaktpersoner**-oversigten yderst til venstre i din **Indbakke** 1. Derefter åbnes en ny e-mail-meddelelse, hvor navnet på den, som du vil sende en e-mail til, er indsat i **Til**-feltet 2.

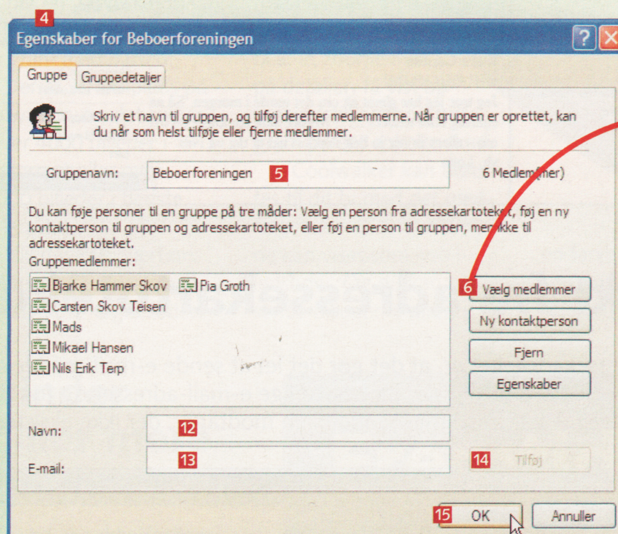
2 Du kan også på normal vis oprette en ny e-mail-meddelelse. Og fra den kan du let hente en e-mail-adresse fra kartoteket. Klik på **Til:**- eller **Cc:**-knappen 3, hvorefter vinduet **Vælg modtagere** 4 bliver åbnet. Markér nu den kontaktperson, som du vil sende e-mail-meddelelsen til 5. Hvis du vil sende til flere, så hold **Ctrl**-tasten nede, og klik på navnene. Klik på **Til:** 6 for at tilføje den/de markerede.

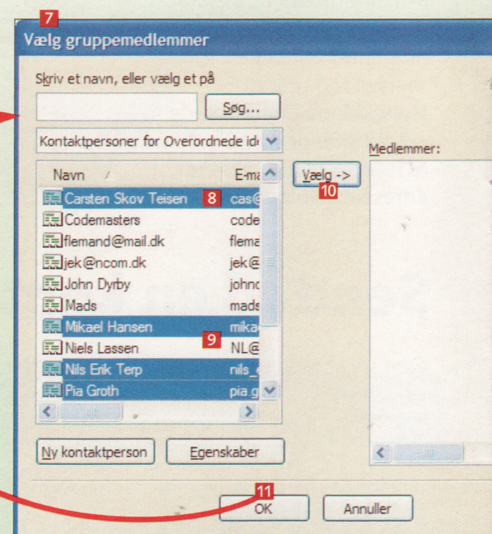
3 Når du har klikket på **OK** 7, kommer du tilbage til din e-mail-meddelelse. Her kan du se, at det er navnet på den, du vil sende en e-mail til – og ikke hans e-mail-adresse – der er indsat i felterne. Det er, fordi navnet er et link, knyttet til oplysningen om e-mail-adressen. Når meddelelsen bliver sendt, benytter programmet således e-mail-adressen til at sørge for, at den når frem til den rigtige modtager.

Bundt dine kontaktpersoner sammen

Hvis du ofte sender e-mail-meddelelser til den samme personkreds, fx til de andre medlemmer af en bestyrelse, du er med i, eller til de andre spillere på dit fodboldhold, kan du slippe for at vælge eller skrive alle modtagernavnene, ét efter ét i adressefeltet hver gang. Ved at samle alle adresserne i en gruppe skal du kun bruge få klik for at sende e-mails til dem.

1 Klik på knappen **Adresser** i værktøjslinjen, hvorefter vinduet **Adressekartotek** 1 åbnes. Klik nu på **Ny** 2 og derefter på **Ny gruppe** 3.

2 I vinduet **Egenskaber ...** 4 skal du nu skrive navnet på gruppen 5 og derefter klikke på **Vælg medlemmer** 6.

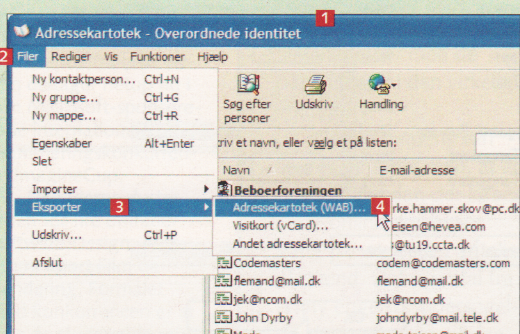
3 I vinduet **Vælg gruppemedlemmer** 7 markerer du nu de modtagere, der skal være med i gruppen. Klik på det første navn 8, hold derefter **Ctrl**-tasten nede, og klik på de øvrige navne 9. Føj modtagerne til gruppen ved at klikke på **Vælg** 10 og derefter på **OK** 11.

4 I dialogboksen **Egenskaber** er de oplysninger, der er nødvendige for at oprette gruppen, nu tilføjet.
Hvis du vil tilføje e-mail-adresser på kontaktpersoner, der ikke samtidig er oprettet som enkeltpersoner, kan du gøre det ved at indtaste navn 12 og e-mail-adresse 13 og klikke på **Tilføj** 14. Det betyder dog, at du ikke kan sende e-mail-meddelelser til disse kontaktpersoner særskilt, da deres e-mail-adresser kun er registreret som medlem af gruppen.
Vil du kunne sende e-mails til dem særskilt, så skal de oprettes som kontaktpersoner.
Afslut oprettelsen af gruppen ved at klikke på **OK** 15.

5 Nu har du oprettet en gruppe af modtagere, som både bliver vist i **Adressekartoteket** og i vinduet **Kontaktpersoner** i **Indbakke**. Bemærk, at grupper af modtagere vises med et gruppeikon 16. Når du vil sende en e-mail-meddelelse til hele gruppen, skal du nu bare dobbeltklikke på gruppeikonet.

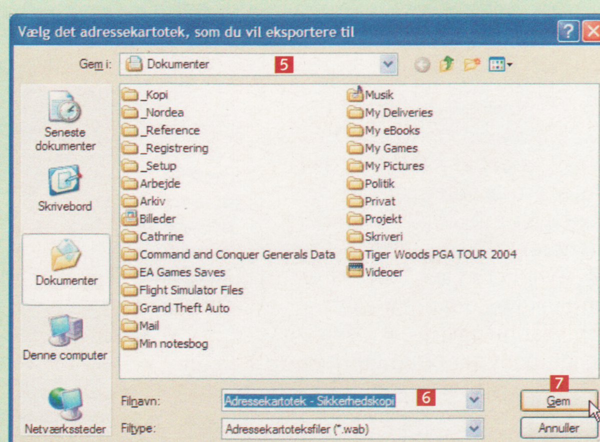
Lav en sikkerhedskopi af adressekartoteket

I takt med mængden af e-mail-adresser i dit adressekartotek stiger, bliver sårbarheden tilsvarende større. Hvad nu, hvis kartoteket skulle gå tabt? Derfor bør du jævnligt lave en sikkerhedskopi af adressekartoteket, så du hurtigt kan gendanne det, fx hvis Windows og andre programmer på din pc skal installeres fra bunden, eller hvis du har anskaffet en ny pc og bare skal flytte oplysningerne.

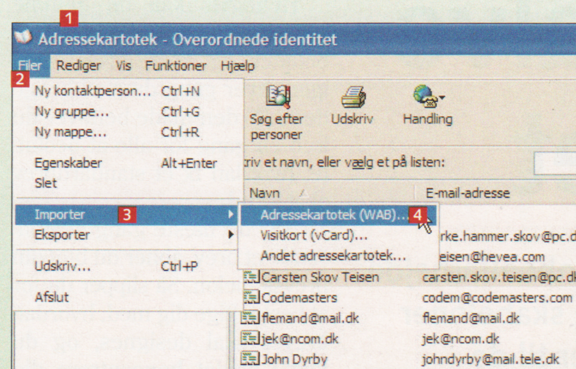
1 Klik på knappen **Adresser** i værktøjslinien, hvorefter **Adressekartotek – Overordnede identitet** åbnes 1. Vælg nu **Filer** 2, **Eksporter** 3, **Adressekartotek (WAB) ...** 4.

2 I vinduet **Vælg det adressekartotek ...**, som åbnes, vælger du nu en placering til din sikkerhedskopi 5. Giv den derefter et navn 6. Vælg i første omgang en placering på harddisken, og tjek eventuelt størrelsen på filen, inden du overfører den til fx en diskette. Afslut med at klikke på **Gem** 7.

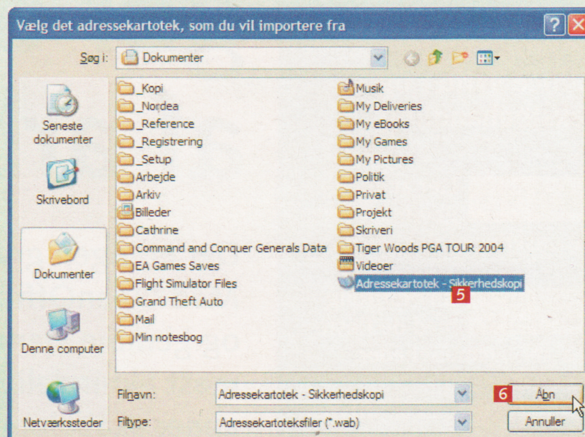
Gendan dit adressekartotek fra sikkerhedskopien

Skulle du få ødelagt dit adressekartok, fx fordi du geninstallerer *Outlook Express* eller pga. virus, er det nemt at genetablere det fra din sikkerhedskopi. Med en sikkerhedskopi i hånden kan du også anvende det samme adressekartotek på flere pc'er.

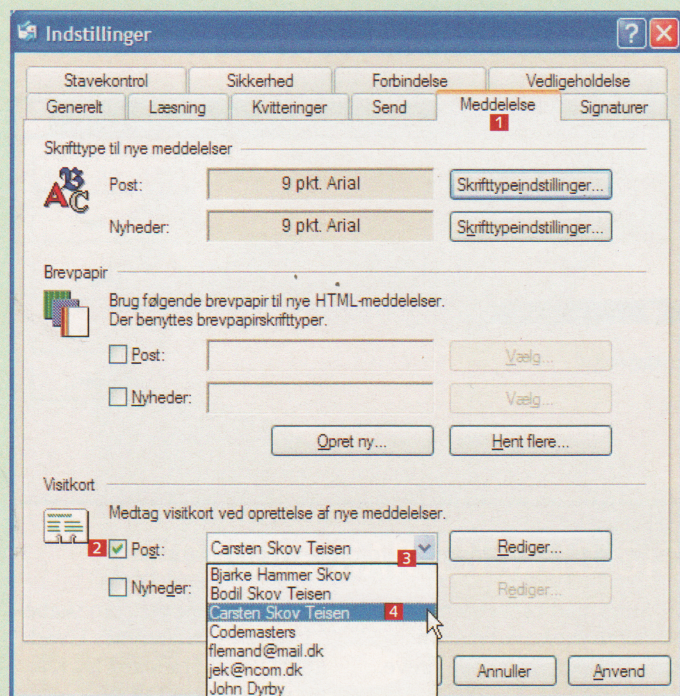
1 Klik på knappen **Adresser** i værktøjslinien, hvorefter **Adressekartotek ...** åbnes 1. Vælg nu **Filer** 2, **Importer** 3 og vælg **Adressekartotek (WAB) ...** 4.

2 I vinduet **Vælg det adressekartotek, ...** finder du den fil, som indeholder din sikkerhedskopi af adressekartoteket og markerer den 5. Klik herefter på **Åbn** 6 for at hente adressekartoteket tilbage i *Outlook Express*.

Send et visitkort med dine e-mail-meddelelser

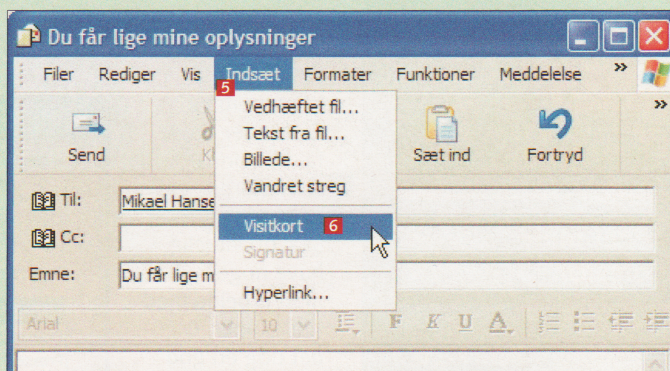
Du kan gøre det lettere for modtagerne af dine e-mail-meddelelser at huske din e-mail-adresse, hvis du sender et visitkort, efter ganske samme princip, som når en sælger giver dig sit almindelige visitkort.

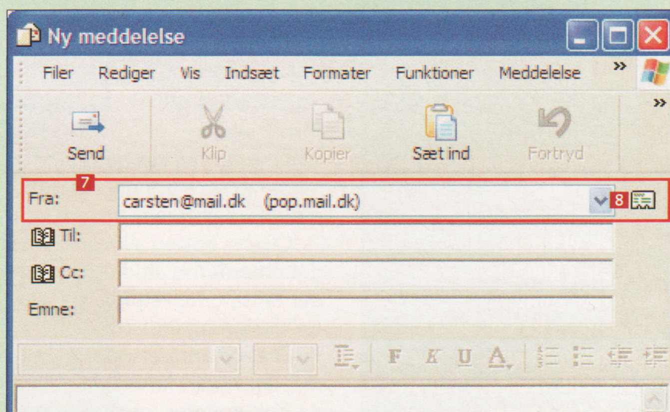

1 Opret en kontaktperson i adressekartoteket med de oplysninger om dig selv, som du ønsker, at modtagerne skal kende. Markér derefter dig selv i adressekartoteket.

2 I **Indbakke** vælger du nu i menulinjen **Funktioner**, **Indstillinger** og klikker på fanebladet **Meddelelse** 1.

3 Sæt et flueben i feltet **Post** 2, og klik nu på den lille pil ud for rullemenu 3. Marker dig selv 4, og klik derefter på **OK**.

4 Opret en ny e-mail-meddelelse. Vælg **Indsæt** 5, og klik på **Visitkort** 6 i menuen.

5 Nu bliver der dels indsat en ekstra linje i dit e-mail-hoved 7, dels vist et lille kartotekskort 8 yderst til højre på din e-mail-meddelelse.

Det kan du lære i skolen

Denne skole er en introduktion til programmet Office Writer og tekstbehandling.

1 23456 Lær at åbne, gemme, lukke og udskrive et dokument.

1**2**3456 Bliv fortrolig med de fleste redigeringsmuligheder.

12**3**456 Om skrifttyper, skriftstørrelser, sidetal, sideskift m.v.

123**4**56 Indsæt grafik, og lav flotte rammer og tabeller.

1234**5**6 Sådan benytter du praktiske skabeloner i Open Office.

12345**6** Lær at arbejde med typografier, og lav dine egne.

Meget mere skolestof på K-CD'en

På den K-CD, der følger med bladet hver gang, finder du masser af ekstra materiale til bladets skoler. Tidligere afsnit i den aktuelle skole kan læses i PDF-formatet.

Desuden ligger alle afsnit af skoler, vi tidligere har bragt, også klar til læsning eller udskrivning.

Endvidere kan du finde programmer til arbejdet med den aktuelle skole plus eventuelle ekstra programmer på K-CD'en i sektionen "Skoler".

PRØV SELV

Skabeloner gør det halve af arbejdet

Der er ingen grund til at lave dobbeltarbejde. Med OpenOffice kan du bruge skabeloner og gemme standarddokumenter til de mest almindelige opgaver. I det øjeblik du åbner skabelonen, er en stor del af opgaven allerede løst. Se her, hvordan du gør.

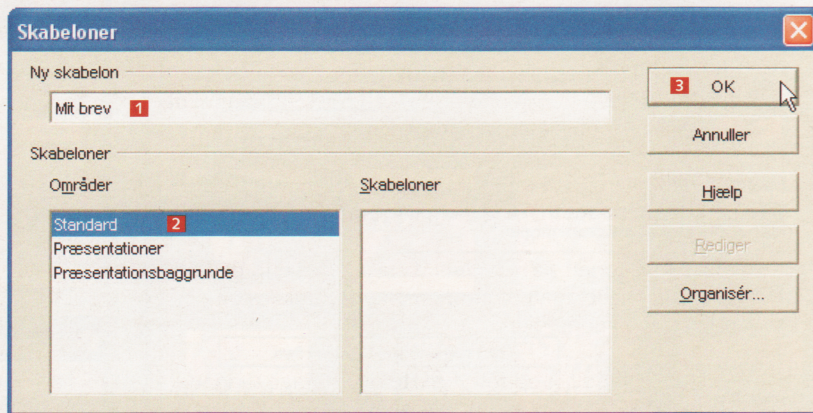
Mange af de opgaver, som løses med tekstbehandling, er ofte rutineopgaver, hvor den samme type dokument skal skrives igen og igen. Det gælder fx breve, faxforsider, rapporter, dagsordener, formularer og meget mere. Det er ikke kun uinspirerende. Det er også spild af tid at skrive den slags dokumenter helt fra bunden.

Heldigvis kan du gemme standarddokumenter som skabeloner og kalde dem frem igen, hver gang du skal bruge dem. På den måde behøver du kun én gang for alle at beslutte, hvordan fx et standardbrev skal se ud.

Når du næste gang skal afsende et brev, åbner du blot din brevskabelon. Så slipper du for at beskæftige dig med, hvordan brevet skal designes, og du kan i stedet koncentrere dig om indholdet.

Det faste indhold som fx afsender er allerede indsat. Samtidig er der gjort plads til alle de nødvendige oplysninger, som dato, overskrift, "med venlig hilsen" osv. Det eneste, du skal udfylde, er de oplysninger, der er unikke for dit brev.

Udryd de kedelige rutiner

I OpenOffice findes der nogle få skabeloner, som allerede er lavet i forvejen. Skal du virkelig have noget ud af at arbejde med skabeloner, er det dog en god idé at lave dine egne fra bunden. Det er ikke svært. Og den tid, du bruger på at udforme skabelonerne, er hurtigt tjent hjem igen, når du samtidig får udryddet en masse rutinearbejde.

Oven i hatten sikrer du, at dokumenterne altid overholder de samme retningslinjer for design og indhold.

Er I fx flere personer i et firma, som skal skrive og udsende de dokumenter, er skabeloner nemlig et yderst anvendeligt redskab, der sikrer, at breve til kunder og forretningsforbindelser altid ser ens ud.

Lad os sige, at du ønsker at udforme en brevskabelon:

1 Start med at skrive et dokument med alle de elementer, som skal med i alle breve.

2 Åbn menuen **Filer**, vælg menupunktet **Dokumentskabelon,** og klik på **Gem**. Dialogboksen **Skabeloner** åbner.

3 Skriv navnet på din brevskabelon, fx "Mit brev" 1.

4 Vælg mappen, som skabelonen skal gemmes i, ved at klikke på **Standard** 2. Klik nu på knappen **OK** 3.

■ Din skabelon **Mit brev** er gemt, og du kan nu genbruge den, så tit du har lyst.

Skriver du mange breve hver dag, har du sparet dig selv for en masse spildtid og besvær.

Af Morten Søderquist

Gør klar til et brev: Sådan åbner du skabelonen

Det er nemt at få adgang til skabelonerne igen. Lad os nu sige, at du skal til at skrive et brev. Du vil derfor gerne genbruge din brevskabelon **Mit brev**:

1 Åbn menuen **Filer**, og vælg menupunktet **Ny(t)**. I undermenuen, der fremkommer, vælger du **Skabeloner og dokumenter**.

2 Dialogboksen **Skabeloner og dokumenter** åbner. Start med at vælge dokumenttype. Klik på **Skabeloner** 4.

3 I vinduet **Titel** får du en oversigt over de mapper, som der er gemt skabeloner i. Dobbeltklik på **Standard**.

4 Der vises de skabeloner, der ligger i mappen **Standard**. Klik på **Mit brev** 5. Klik på knappen **Åben** 6.

■ Nu er den gamle brevskabelon åbnet igen, og du er klar til at skrive et nyt brev. Gem det som et selvstændigt dokument. Derved bliver skabelonen ikke overskrevet med teksten i dit nye brev. Skabelonen er uberørt og ligger klar til næste gang i mappen **Standard**.

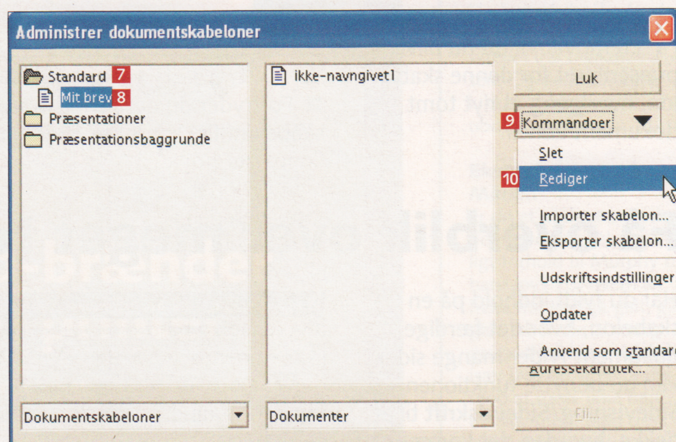
Få fuld kontrol over nye og gamle mapper

Har du først fået smag for skabeloner, får du også brug for at holde styr på dem. Der skal oprettes nye skabelonmapper, og gamle mapper og skabeloner skal slettes. Der er måske også nogle, som trænger til at blive redigeret. Alle skabeloner administreres i en særlig dialogboks. Du skal nu redigere din skabelon:

1 Åbn menuen **Filer**, vælg menupunktet **Dokumentskabelon,** og klik på **Administrer**. Dialogboksen **Administrer dokumentskabeloner** åbner. Dobbeltklik på mappen **Standard** 7.

3 Klik en enkelt gang på skabelonen **Mit brev** 8. Klik på menuen **Kommandoer** 9, og vælg menupunktet **Rediger** 10.

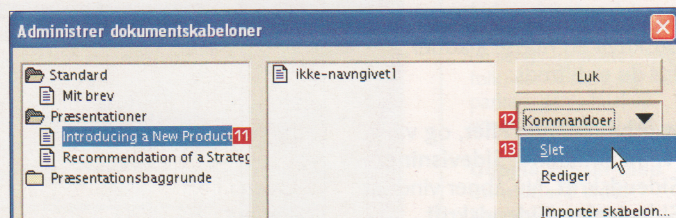
3 Nu åbner skabelonen som et almindeligt dokument, du kan redigere. Når skabelonen er færdigredigeret, trykkes på knappen **Gem** i Funktionslinjen.

■ På et tidspunkt får du brug for at slette overflødige mapper og skabeloner. Ellers bliver det hurtigt uoverskueligt:

1 Åbn dialogboksen **Administrer dokumentskabeloner**. Med musen vælges den mappe eller det dokument, der skal slettes 11.

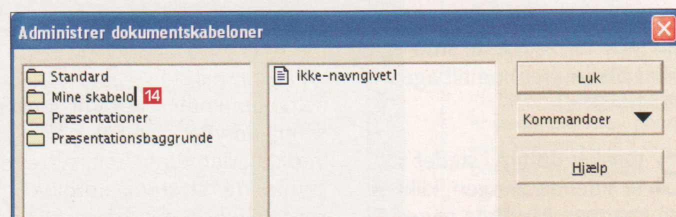
2 Klik på menuen **Kommandoer** 12, og vælg derefter menupunktet **Slet** 13.

■ Du kan også oprette en ny skabelonmappe, som du navngiver efter eget valg. Det gør du sådan her:

1 Åbn igen dialogboksen **Administrer dokumentskabeloner**. Klik med musen i vinduet til venstre, hvor skabelonmapperne vises.

2 Klik på menuen **Kommandoer** og vælg menupunktet **Ny(t)**. Skriv navnet på den nye mappe – fx **Mine skabeloner** 14.

Få din favoritskabelon frem – hver gang

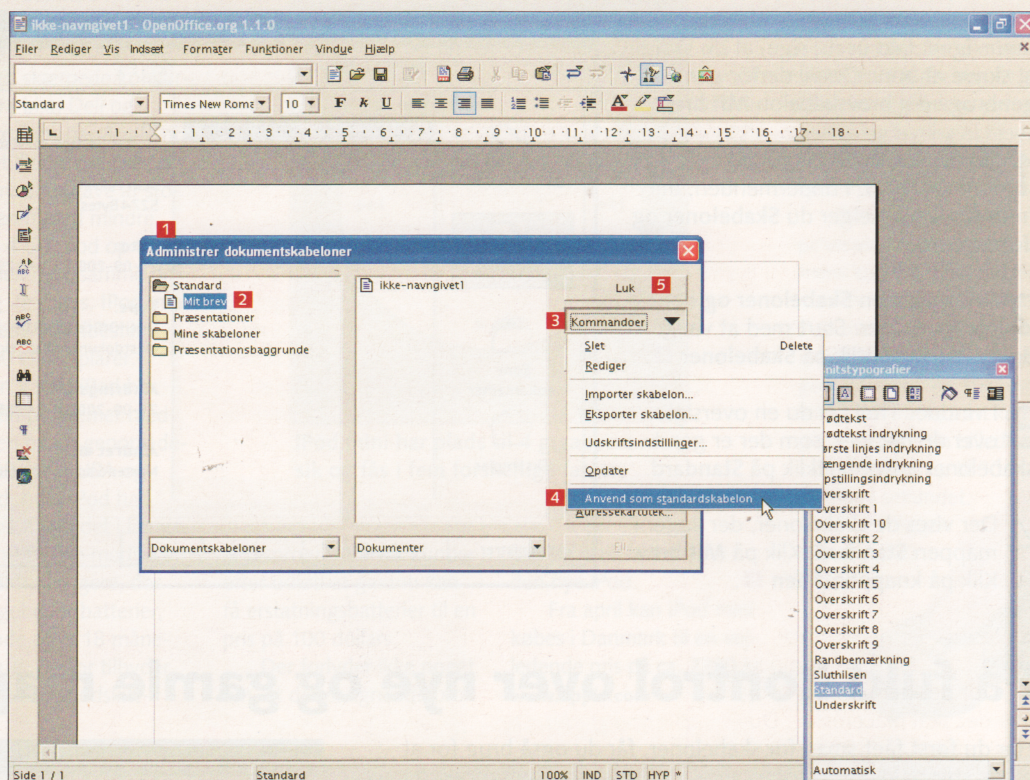
Har du fremstillet en skabelon, som du ønsker at se, hver gang der åbnes et nyt dokument, kan den gemmes som en såkaldt standardskabelon. Sådan gemmes en standardskabelon:

1 Fremstil det dokument, du ønsker at benytte som den fremtidige standardskabelon, og gem det som almindelig skabelon, som du lige har lært.

2 Åbn menuen **Filer**, vælg menupunktet **Dokumentskabelon,** og klik på **Administrer**. Dialogboksen **Administrer dokumentskabeloner** 1 åbner.

3 Vælg skabelonen i vinduet 2. Klik på menuen **Kommandoer** 3, og vælg menupunktet **Anvend som standardskabelon** 4.

4 Klik på knappen **Luk** 5. Fremover vil du nu blive præsenteret for denne skabelon, hver gang et nyt tomt dokument åbnes.

■ Fortryder du denne indstilling, kan du altid gå tilbage og gemme et nyt dokument som standardskabelon. Du kan også bede om at få den oprindelige standardskabelon i *OpenOffice* tilbage.

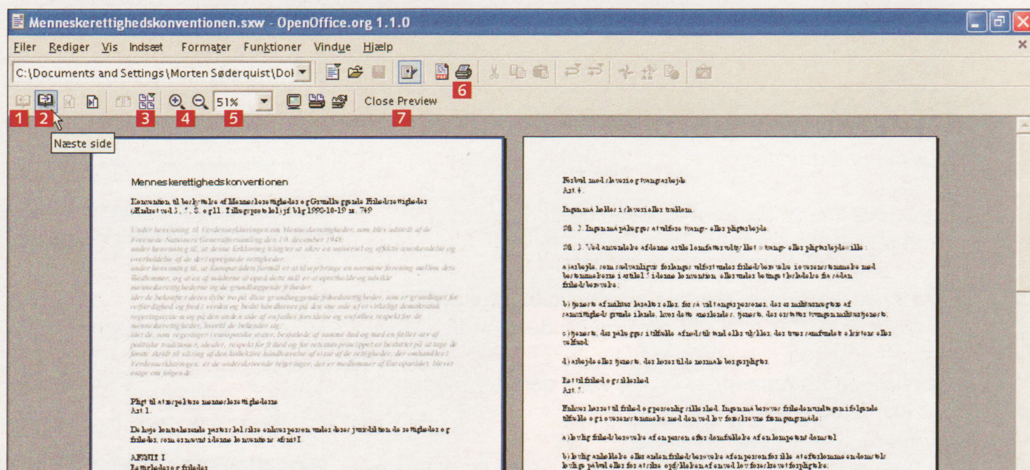
Få overblik over meget tekst med sidevisning

Har du fyldt indhold på en skabelon, hvor det færdige dokument fylder mange sider, kan du benytte funktionen **Sidevisning/Sideudskrift** til at tjekke, hvordan det kommer til at se ud, når det udskrives. Så slipper du for at skulle udskrive en masse kladder, før du er tilfreds:

1 Åbn menuen **Filer**, og vælg menupunktet **Sidevisning/ Sideudskrift**. Nu åbner vinduet **Sidevisning/Sideudskrift**.

2 Benyt knapperne **Forrige side** 1 og **Næste side** 2 til at bladre frem og tilbage i dokumentet.

3 Ønsker du fire i stedet for to sider ad gangen, klikkes på knappen **Multiple pages** 3.

4 Du kan også zoome ind og ud på siderne ved at klikke på knapperne **Større** og **Mindre** 4.

5 Rullemenuen **Målestok sidevisning** 5 er en tilsvarende zoomfunktion. Vælg en forstørrelsesprocent.

6 Når du har set nok, kan du vælge at udskrive 6 eller at lukke funktionen igen ved at klikke på **Close Preview** 7.

■ Sidevisning kan naturligvis også benyttes til alle andre typer dokumenter, når du lige skal tjekke, hvordan en udskrift vil tage sig ud på papir.

Flyvefærdigt design med Autopilot

Der findes en rigtig smart funktion i *OpenOffice*, som guider dig igennem hele processen, når en ny skabelon skal oprettes. Funktionen hedder **AutoPilot**, og den indeholder allerede en række gode forslag til, hvordan du kan designe skabeloner. Der er guider til dokumenter som brev, fax, dagsorden, notat, præsentation, webside, formular og rapport.

I modsætning til før, da vi gemte et normalt dokument som en skabelon, begynder **AutoPilot** med at stille dig en række spørgsmål om skabelonens indhold. Når spørgsmålene er besvaret, regner *OpenOffice* selv ud, hvordan skabelonen skal designes, og hvad den skal indeholde.

1 Åbn **Filer**, vælg menupunktet **AutoPilot** og undermenupunktet **Brev**. Nu åbner dialogboksen **AutoPilot brev**.

2 På guidens første side skal du svare på, om der er tale om forretningsbrev eller privatbrev **1**. Desuden om du vil have et moderne, klassisk eller dekorativt layout **2**. Klik derefter på knappen **Næste** **3**.

3 Beslut, om der skal være logo i toppen af dokumentet **4**, hvor det hentes fra **5**, og hvor det skal placeres **6**. Du kan også vælge at indsætte en tekst i stedet for et logo **7**.

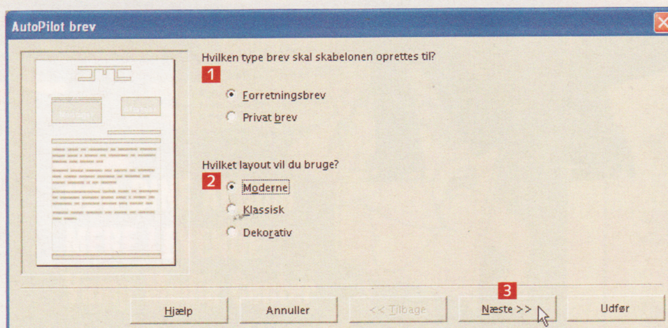
4 Hver gang nye spørgsmål er besvaret i **AutoPilot**, klikkes på knappen **Næste** **8**. På de næste to sider indtastes afsender og modtager.

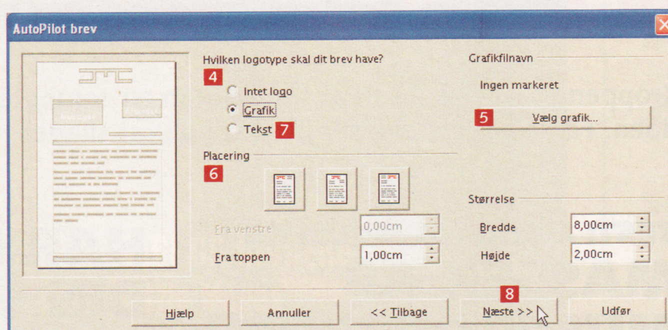
5 Så er det tid til at bestemme de enkelte elementer i brevet som dato, emne, reference, sidetal osv.

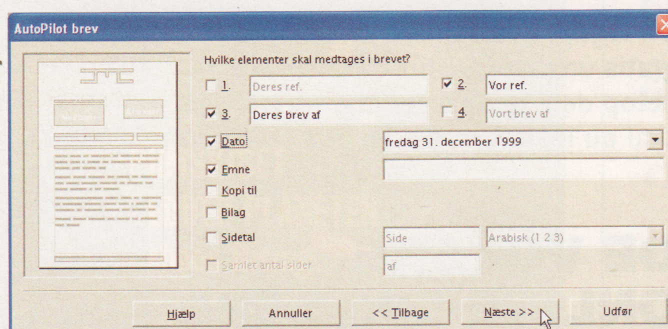
6 Bestem eventuelt sidefodens udseende. Indstil, hvordan de følgende sider i brevet skal se ud, hvad angår sidefod og sidehoved. Beskriv, hvordan dokumentet skal kunne gemmes.

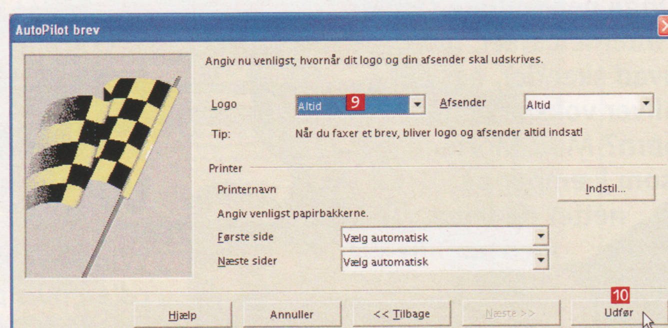
7 Oplys, hvornår logo og afsender skal medtages ved udskrivning **9**. Klik på knappen **Udfør** **10**.

Det tager lidt tid at komme igennem de ni skærmbilleder. Til gengæld har du nu fået en skabelon, som er skræddersyet til netop dine behov. Skabelonen gemmes i mappen **Standard**, som du allerede kender.

Sådan gør du i Word

Gem skabelon

Skal du gemme din egen skabelon, vælges menupunktet **Gem som** i menuen **Filer**. I dialogboksen **Gem som** åbnes nu rullemenuen **Filtype**, og du vælger **Dokumentskabelon**. Navngiv din skabelon i tekstfeltet **Filnavn**, og klik på knappen **Gem**.

Åbn og administrér skabeloner

I menuen **Filer** vælges menupunktet **Ny...** I opgaveruden **Nyt dokument** vælges **Generelle skabeloner**. Nu fremkommer dialogboksen **Skabeloner** med en række faneblade, hvor skabelonerne er opdelt i temaer. Skal du vælge en af dine egne skabeloner, kan de vælges direkte fra forreste faneblad. Alternativt vælger du en af *Words* egne skabeloner fra et af fanebladene.

Administrér skabeloner

Du kan redigere eksisterende skabeloner ved at åbne dem fra dialogboksen **Skabeloner**. Her kan du også slette eller oprette en ny skabelon via genvejsmenuen, der fremkommer ved at højreklikke i fanebladet med musen. Du kan se mappens placering ved at vælge menuen **Funktioner**, kommandoen Indstillinger og derefter fanen **Filplaceringer**.

Autopilot

Findes ikke i Word. Prøv at åbne menuen **Funktioner**, og vælg menupunktet **Skabeloner og tilføjelsesprogrammer**. Klik på Assistent. Herefter åbner en dialogboks, hvor du kan sammensætte din skabelon ved hjælp af typografier, autotekst m.v.

KOMPUTER FOR ALLE

Chefredaktør: Leif Jonasson.
Redaktionschef: Stig Boesgaard.
Layoutchef: Thomas Brandstrup.
Redaktionssekretærer: Hans Lauring, Jan Malinowski, Jens Munch, Vibeke Lou, Anders Andersen og Peter Kargaard.
Layoutere: Kim Kirchhoff Holst, Mette Thordsen og Christine Juul Petersen.
Administration: Rebekka Larsen.
Produktion: Linda Hall og Erik Christensen.
Annoncer: Lars Grindsted, tlf.: 39 17 20 00 e-mail: larsgri@bp.bonnier.dk

Ansvarshavende udgiver:
Jens Henneberg.

Komputer for alle udgives af Bonnier Publications International AS Postboks 433, Sentrum 0107 Oslo, Norge
© Bonnier Publications International AS

Tryk: Johler Druck GmbH., Neumünster.

ABONNEMENT

Komputer for alles kundeservice besvarer henvendelser vedrørende abonnement, indbetalinger, adresseændring, hvervning, klubtilbud, tidligere udkomne numre m.m.

Ændringer skal meddeles, senest 5 dage efter at du har modtaget dit blad.

Husk altid at opgive dit abonnementsnummer både ved mundtlige og skriftlige henvendelser. Du finder abonnementsnummeret på dit girokort.

Bestilling af abonnement:
Bestilling sker ved henvendelse til vores kundeservice. Bladet leveres i løbende abonnement, og kun så længe du ønsker. Hver tredje uge modtager du det nye nummer portofrit på udgivelsesdagen. Abonnementsprisen er 61,75 kr. med forbehold for moms- og prisændringer.

Bestilling af udlandsabonnement:
Udlandsabonnement – også til Grønland og Færøerne – leveres kun som forudbetalt årsabonnement med tillæg af ekspeditionsgebyr + porto.

KUNDESERVICE

INTERNET
www.komputer.dk/kundeservice
Åben døgnet rundt

TELEFON
Automatisk telefonservice:
Tlf.: 39 10 30 72
Åben døgnet rundt for kunder med trykknaptelefon

Personlig telefonservice:
Tlf.: 39 10 30 72
Mandag-torsdag 9-16, fredag 9-15.

SKRIFTLIG HENVENDELSE
Vi beder dig benytte servicekuponen bag på girokortet.
Bonniers Kundeservice, 0900 København C.

Fax til kundeservice:
39 10 30 60

HENVENDELSE TIL REDAKTIONEN

Strandboulevarden 130, 2100 Kbh. Ø.
Tlf.: 39 17 20 00
E-mail: red@komputer.dk

Kontrolleret nettooplag ifølge Dansk Oplagskontrol for 1. halvår 2003: 63.564 ekspl.
ISSN 1396-0342

PROBLEMER MED CD'EN?
Der er gratis support vedrørende programmer på den medfølgende cd.
Send dit spørgsmål via SPØRG OS SERVICE på WWW.KOMPUTER.DK
KUN FOR ABONNENTER!

LÆS I NÆSTE

Næste udgave af Komputer for alle udkommer den 22. april 2004.

EKSTRA: OTTE PC-ØVELSER – LIGE TIL AT HÆNGE OP!

HOLD DIN KROP I PC-FORM

Kroppen er ikke skabt til at sidde foran en computer hele tiden. Få de bedste øvelser til at slippe for skader.

TEST: MEDIE-AFSPILLERE
MASSER AF MUSIK OG VIDEO

De vigtigste afspillere findes alle i gratis udgaver, så du kan nemt finde netop den, der passer dig. Men hvad skal du installere på din pc?

DE VOKSNE ONLINE-SPILLERE

Unge net-spillere samles i internetcafeer, men hvad sker der, når de bliver voksne og får børn? Mød Morten, som kæmper på nettet og leger med sin lille søn.

HAR DU STYR PÅ DIN SLÆGT?

Slægtsforskning er blevet meget nemmere takket være pc og internet. Få de bedste tips til at lave dit eget stamtræ.

PRØV SELV

BRÆND SKIVER DIREKTE MED WINDOWS XP

Windows XP kan nemt brænde dine cd'er, hvis du bare skal brænde et par filer. Det er nemt at lære.

Illustration: Jan Kjær. Foto: Hans Juhl m.fl.

NUMMER

NU KAN DU SELV LAVE ANIMATIONS-FILM

Lær at lave underholdende små film med figurer eller ting, du har ved hånden. Du skal bare bruge et digitalkamera og din computer.

PRØV SELV

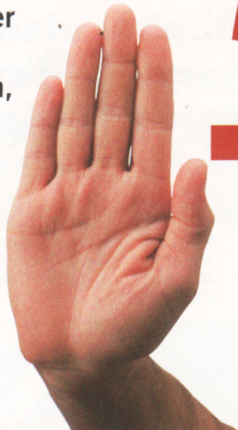

SIKKERHEDSVAGT TIL DIN STARTSIDE

PRØV SELV

Hvis du oplever, at din startside skifter til suspekte hjemmesider hele tiden, har du brug for StartPage Guard. Se, hvordan du undgår, at din startside bliver kidnappet, mens du surfer på internettet.

LÆS OGSÅ:

SÅDAN KØBER DU: TASTATUR

Se, hvad du skal vægte mest, når du køber nyt tastatur

FRISK DIN PC OP

Lær at bruge kontrolpanelerne i Windows XP bedre

KOMPUTER FOR ALLE

Fuld tilfredshed med dit abonnement

"Vi ønsker, at du skal være tilfreds med dit abonnement. Hvis dit abonnement på noget tidspunkt kræver vores opmærksomhed på nogen måde, så lad os det straks vide, og vi vil tage os af det."

Her på siden kan du se, hvordan du kommer i kontakt med os.

Jens Henneberg
ansvarshavende udgiver

Online kundeservice: www.komputer.dk/kundeservice

Her kan du nemt og bekvemt selv ordne de fleste ting vedrørende dit abonnement, fx:

- Se status på dit abonnement
- Se saldo på dit abonnement
- Foretage adresseændring
- Ændre betalingsperiode
- Få svar på de spørgsmål, der oftest bliver stillet til kundeservice
- Sende e-mails til kundeservice

Telefonisk henvendelse: 39 10 30 72

Mandag-torsdag mellem kl. 9.00 og 16.00 og fredag mellem kl. 9.00 og 15.00.

Skriftlig kundeservice:

Komputer for alle, Bonniers Kundeservice, 0900 København C. Telefax: 39 10 30 60. Husk altid at opgive abonnementsnummer.